

PEDAGÓGIAI PROGRAM

HEVESI KÖRZETI ÁLTALÁNOS ISKOLA

ÉS

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Nevelőtestületi elfogadás dátuma: 2020. augusztus 31.

Érvényesség: nevelőtestületi döntés szerint

Tervezett felülvizsgálat dátuma: jogszabályi előírás, nevelőtestületi döntés szerint

Módosítás nevelőtestületi elfogadásának dátuma: 2022. augusztus 31.

Módosítás nevelőtestületi elfogadásának dátuma: 2023. augusztus 31.

Módosítás nevelőtestületi elfogadásának dátuma: 2024. augusztus 30.

Tartalomjegyzék

1	Bevezetés	8
1.1	Intézményünk bemutatása	8
1.2	Jövőképünk.....	9
2	Az intézményben folyó nevelő-oktató munka sajátosságai: céljai, alapelvei, feladatai, eszközei, eljárásai	11
2.1	Céljaink, értékcéljaink	11
2.2	Alapelveink	12
2.3	Eszközeink, eljárásaink	12
2.4	Pedagógiai folyamataink	13
2.4.1	A tanítás tanulás területei.....	13
2.4.2	Kiemelt fejlesztési területek – nevelési célok	14
2.4.3	Kulcskompetenciák	18
2.4.4	Az alapfokú művészetoktatás kiemelt feladatai	24
2.5	Az iskolában folyó nevelés-oktatás és szinterei	25
2.5.1	Tanórai, hangszeres és szolfézs foglalkozások	25
2.5.2	Egyéb foglalkozások	25
2.5.3	Szabadidős tevékenységek.....	28
3	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	31
4	A teljeskörű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	35
4.1	Az intézményi egészségnevelés célja	35
4.2	Az iskolai egészségnevelés fő feladatai	36
4.3	Az egészségnevelés és fejlesztés területei.....	36
4.4	Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink	37
4.5	A célok, feladatok megvalósítását szolgáló szervezeti keretek és tevékenységi formák 38	
4.5.1	A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása a tanórai foglalkozásokon	38
4.5.2	Tevékenységi formák a többi tanórán	38
4.5.3	Tevékenységi formák az egyéb foglalkozásokon	41
5	Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	43
6	A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	45
6.1	A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:	45
6.2	A közösségfejlesztés szinterei	46
6.2.1	A tanítási óra, egyéb foglalkozások, rendezvények	46
6.2.2	Iskolán kívüli foglalkozások	46
7	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	48
7.1	A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése	49
7.1.1	A felzárkóztatás célja	50
7.2	A tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal összefüggő pedagógiai tevékenység.....	50
7.2.1	Beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok	50
7.2.2	A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarral küzdő tanulókkal kapcsolatos tevékenység.....	51
7.3	A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása.....	53
7.3.1	Az alapfokú oktatás megvalósítása mellett a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált oktatásának irányelvei, céljai, feladatai:.....	53
7.3.2	Pszichés fejlődési - súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási - zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése	54
7.3.3	Ütemterv az egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez	61

7.4 Az integráció személyi feltételei.....	61
7.4.1 Az integrált nevelésében-oktatásában részt vevő fejlesztőpedagógus/ gyógypedagógus feladatspecifikációja.....	62
7.5 A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenység.....	62
7.5.1 A tehetséggondozás szervezeti formái	64
8 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	65
8.1 A pedagógusok alapvető feladatai.....	65
8.2 A tanórai és a tanórán kívüli nevelő-oktató munka, tanulásirányítás.....	67
8.3 A tehetséges tanulók gondozása.....	67
8.4 A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése	68
8.5 Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai.....	68
8.5.1 Az osztályfőnök feladatai	68
8.5.2 Az osztályfőnök közvetlen pedagógiai tevékenységének jellemzői	69
8.5.3 Az osztályfőnöki munka tervezése	70
8.5.4 Az osztályfőnöki órák témái	70
9 A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei együttműködése és kapcsolattartásának formái.....	74
9.1 A tanulók érintő kapcsolattartási formák	74
9.2 A szülők közösséget érintő együttműködési formák.....	75
9.3 Az intézmény partneri hálózata.....	77
10 A tanulók intézményi döntési folyamatokban való részvételi jogai gyakorlásának rendje.....	80
11 A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai	81
11.1 A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend	82
11.2 Vizsgaforma, vizsgarészek	82
11.3 A tanulmányok alatti vizsgák különös – eljárási – szabályai.....	83
11.4 Vizsgák az alapfokú művészetoktatásban	84
11.4.1 A művészeti alapvizsga és záróvizsga.....	84
11.4.2 Előrehozott vizsga.....	89
11.4.3 Javítóvizsga.....	89
11.4.4 Összevont beszámoló	89
12 A felvétel és átvétel helyi szabályai	91
12.1 Felvétel.....	91
12.1.1 Tanulói jogviszony létrejötte az alapfokú művészetoktatásban	92
12.2. Átvétel.....	92
13 A helyi tanterv felépítése.....	94
14 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei	94
14.1 A kiválasztás alapelvei	94
15 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	96
15.1 Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	96
15.2 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	97
15.3 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	98
15.4 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	99
15.5 A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésének, oktatásának helyi tantervi vonatkozásai.....	100

16 A választható tantárgyak, foglalkozások és ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	103
17 A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése.....	105
17.1 A NAT-ban megfogalmazott értékelési feladatok.....	105
17.2 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái és rendje.....	105
17.2.1 Az értékelés alkalmazott formái:	106
17.2.2 A beszámoltatás formái és korlátai	107
17.3 Súlyozás a KRÉTA-rendszerben.....	110
17.4 Az értékelés módja az általános iskolákban	111
17.4.1 A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok/ szöveges minősítések kritériumai	113
17.5 A tanulók beszámoltatásának módja és tanulmányi munkájának értékelése az alapfokú művészetoktatásban.....	116
17.5.1 A tanulók tanulmányi munkájának értékelése.....	116
18 A magatartás és a szorgalom minősítésének, a tanulók jutalmazásának elvei.....	118
18.1 A magatartás és a szorgalom minősítése az általános iskolákban.....	118
18.2 A szorgalom értékelése az alapfokú művészetoktatásban.....	120
18.3 A tanulók jutalmazásának elvei.....	121
18.3.1 Tanév közben	121
18.3.2 Félévkor illetve tanév végén	122
18.3.3 Jutalmazások a tanévzárón:.....	123
18.3.4 Az intézmények által létrehozott díjak	123
18.4 A tanulók elmarasztalásának meghatározó minősítési elvei	128
19 Az intézmény magasabb évfolyamába lépésének feltételei.....	129
19.1 A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei alsó tagozaton	129
19.2 A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei felső tagozaton.....	129
19.3 A magasabb évfolyamba lépéshez szükséges vizsgák az általános iskolában	129
19.4 A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei az alapfokú művészetoktatásban.....	130
20 Az otthoni, napközi, tanulószobai felkészüléshez előírt szóbeli és írásbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.....	131
20.1.1 A házi feladatok fajtái	131
20.1.2 A házi feladatok mennyisége, minősége	131
20.1.3 Az önálló tanulás szervezésének lépései (napközi, tanulószoba).....	132
20.1.4 Fejlesztési követelmények	133
20.1.5 Az önálló tanulás sikerkritériumai	133
21 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	134
21.1 Tanórák csoportbontásban.....	134
21.2 .Egyéb foglalkozásokra vonatkozó csoportbontás	134
22 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a kerületünkben élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag	135
23 Az intézmény egészségnevelési és környezeti nevelési elvei.....	136
23.1 Az egészségnevelés	136
23.1.1 Az egészségnevelés fő elvei.....	136
23.1.2 Az iskolai egészségnevelés fő feladatai	136
23.1.3 Az egészséges életmódra való igény kialakításának formái	137
23.1.4 Iskola egészségügyi szolgálat.....	138
23.1.5 Felvilágosító munka.....	138
23.1.6 A tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezése	138
23.1.7 Testneveléssel kapcsolatos vizsgálatok	138
23.1.8 Iskolafogászati ellátás biztosítása	138
23.1.9 Komplex intézményi mozgásprogram.....	138

23.2	Környezeti nevelési program	139
23.2.1	Környezeti nevelés szempontjából eddig megvalósult célok.....	139
23.2.2	A környezeti nevelés szinterei iskolánkban	140
23.2.3	Az iskola környezeti nevelés szemlélete	140
23.2.4	Alapelvek, értékek	141
23.2.5	Rövid és hosszú távú célok.....	142
23.2.6	A környezet- és egészségvédelem jeles napjai	143
24	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	146
24.1	A szociális hátrányok enyhítését szolgáló feladatok.....	146
24.2.	Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	147
24.1.1	Az iskolai gyermekvédelem célcsoportjai	147
24.1.2	Az iskola kapcsolatrendszere a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátásában	148
25	Intézményünk nevelőtestülete által szükségesnek tartott további elvek és szabályozási területek.....	151
25.1	A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek	151
25.1.1	A bűnmegelőzés tartalmi elemek.....	151
25.1.2	A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei	152
26	A Nemzeti alaptanterv bevezetésének időpontjai, törvényes órakeretek.....	153
27	A Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola intézményspecifikus rendelkezései a helyi tantervben	155
27.1	A választott kerettanterv, az iskolában tanított kötelező és nem kötelező (választható) tantárgyak és óraszámok (óraterv).....	155
27.2	Az emelt szintű matematikaoktatás az 5-8. évfolyamon	165
27.2.1	Célok és feladatok:.....	165
27.2.2	Óraterv.....	165
27.2.3	A csoportba kerülés feltétele.....	166
27.2.4	Ellenőrzés, értékelés.....	166
27.3	A mindennapos testnevelés megvalósításának módja	166
27.3.1	Célok és feladatok:.....	166
27.4	A normál tantervű orientációs oktatás 1-8. évfolyamon	168
27.4.1	Célok és feladatok:.....	168
27.4.2	Óraterv.....	168
27.4.3	A csoportba kerülés feltétele:.....	169
27.4.4	Ellenőrzés, értékelés.....	169
A Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Hevesi József Tagiskolájának intézményspecifikus rendelkezései a helyi tantervben	170	
27.5	A választott kerettanterv, az iskolában tanított kötelező és nem kötelező (választható) tantárgyak és óraszámok (óraterv).....	170
27.6	A roma/cigány nemzetiségi identitás megjelenése.....	179
27.6.1	A nemzeti, etnikai kisebbségi oktatás irányelvei.....	179
27.6.2	A programba bevont tantárgyak	184
28	A Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Zeneművészeti Tagintézményének intézményspecifikus rendelkezései a helyi tantervben	196
28.1	Klasszikus zene	196
28.1.1	Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói.....	196
28.2	Elektroakusztikus zene	202
28.2.1	Az alapfokú elektroakusztikus zeneoktatás célrendszere és funkciói	202
28.3	A tanulók képességkibontakoztatásához kapcsolódóan vállalt feladat	205
29	. Záró rendelkezések	206
29.1	A pedagógiai program hatálybalépése	206
29.2	A pedagógiai program felülvizsgálata.....	207

29.3	A pedagógiai program nyilvánossága	207
29.4	Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai	208
29.5	A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása	212
29.6	A Pedagógiai program módosítása és annak hatályba lépése	217
30	A pedagógiai program mellékleteinek és függelékeinek rendje.....	218
30.1	A pedagógiai program jogszabályi háttere	219
30.2	Az iskolai könyvtár könyvtár-pedagógiai programja	220
30.3	Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tantárgyi programjai 222	
30.4	Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Hevesi József Tagiskolájának tantárgyi programjai	222
30.5	Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Zeneművészeti Tagintézményének tantárgyi programjai	222
30.6	„Szülő-Suli programok az Egri Tankerületi Központ intézményeiben” című pályázat szakmai dokumentuma	223
30.6.1	A projekt céljai	223
30.6.2	Kötelezően megvalósítandó tevékenységek a projekten belül	223
30.6.3	Intervenciósi módszertan	224
30.6.4	Az iskola-család együttműködésének helyi tartalma	228
30.6.5	Együttműködések	230
30.6.6	A projekt várható hatásai	230
30.7	„Iskolai közösségi program megvalósítása az EKE gyakorlóiskolájában és az Egri Tankerületi Központ intézményeiben” című pályázat szakmai dokumentuma -	231
30.8	Digitális munkarend helyi szabályai	233
30.9	Alkalmazandó záradékok a Zeneművészeti Tagintézményben.....	236
30.10	Az „Integrált Pedagógiai Rendszerben” (IPR) megvalósuló oktatás	237

1 Bevezetés

1.1 Intézményünk bemutatása

Az intézmény neve: Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az intézmény OM azonosító száma: 200991

Az intézmény székhelye: 3360 Heves Gyöngyösi utca 50-52.

Az intézmény intézményegységei:

székhelyintézmény:

Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- 3360 Heves, Gyöngyösi utca 50-52.

tagintézmények:

Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Hevesi József Tagiskolája

- 3360 Heves, Fő út 16.

Tagintézmény telephelye: 3360 Heves, Fő út 14.

Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Zeneművészeti Tagintézménye

- 3360 Heves, Hősök tere 2.

Tagintézmény telephelye: 3284 Tarnaméra, Dobó István utca 1. b

Tagintézmény telephelye: 3359 Tenk, II. Rákóczi Ferenc út 2.

Az intézmény fenntartója:

Központ Egri Tankerületi-Központ

3300 Eger Bem tábornok utca 3.

Az intézmény alaptevékenységei: **Szakmai alapidokumentumban** foglaltak szerint (1. sz. függelék)

Jogsabályi háttér: 2. sz. függelék

1.2 Jövőképünk

A legszebb, legfelemelőbb hitvallás: az ember szolgálata. S ha az ember még fiatal, főként „kiszolgáltatott gyermek”, e hivatás még nagyobb terhet ró választójára. A pedagógus, az iskola hatása ugyanis emberi sorsokat dönt el, befolyásol. Az intézmény kollektívája olyan optimista jövőképet vázol maga elé, amilyennek egy távolabbi időhorizonton látni szeretné az iskola működését, valamint annak feltételrendszerét. Meggyőződésünk, hogy a jövőkép értékes és hatékony motiváló tényező lehet a későbbi feladatok végrehajtásában.

Olyan intézményt képzelünk el, amelyben:

- a tanulók korszerű, európai színvonalú iskolába járhatnak, ahol ellátásuk, oktatásuk a lehető legmagasabb szintű;
- a diákok a magyarság és európaiság értékeit közvetítő korszerű tudást és mintát kapnak;
- az emberi, nemzeti értékeket megismertetik, elfogadtatják velük;
- a szorgalomnak, a tudásnak és a tisztességes munkának becsülete van;
- a kulcskompetenciák fejlesztésével az élethosszig tartó tanulást alapozzák meg;
- testileg, szellemileg, erkölcsileg egészséges fiatalok hagyják el az iskolát, akik képesek az életben biztonsággal eligazodni;
- a tanulóknak életformájukká válik a rendszeres mozgás, a mindennapos testedzés, az egészséges életmód.

Olyan tanulókat szeretnénk nevelni, oktatni, aki:

- nyitott, de ha zárkózott, akkor igyekszünk nyitottá tenni;
- eleven, de ha csendes, akkor igyekszünk bátorítani;
- magabiztos, de ha bizonytalan önmagában, akkor segítünk önbizalmat ébreszteni benne;
- kedves, de ha rosszkedvű, akkor kedvességgel közeledünk hozzá;
- barátkozó természetű, de ha magányos, igyekszünk magányát oldani;
- szorgalmas, de ha nem az, igyekszünk kedvet ébreszteni benne a tanulás iránt;
- ha nem az okosság a fő erénye, akkor keresünk benne más értékeket;
- tisztelettudó;
- szófogadó és illedelmes, tiszteli a tapasztaltabbakat;
- kitartó, de nem önfejű;
- ambíciózus, de nem törtető;
- együttműködő, de nem konformista

NEVELÉSI PROGRAM

2 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka sajátosságai: céljai, alapelvei, feladatai, eszközei, eljárásai

*„Két dolgot kell adni a gyerekeknek:
gyökereket és szárnyakat”*

(Goethe)

A gyerekekkel folyó munka változatlan feladatokat jelent az iskolai oktatás és az alapfokú zeneművészeti oktatás területén, de a szervezeti forma mélyebb és szorosabb szakmai együttműködést tesz lehetővé a több hagyományos intézménytípus között. Az intézményi szakmai munka mozgástere, feladatai nagymértékben bővültek, tekintve, hogy a képesség- és személyiségfejlesztésben lényegesen átfogóbb.

2.1 Céljaink, érték céljaink

Célunk, hogy változatos, a kreativitást, a tehetség kibontakozását, az alkalmazásképes tudást biztosító, a gyerekek egyéni fejlődési üteméhez igazodó tevékenységekkel kialakítsuk az élethosszig tartó tanulás iránti igényt és az ehhez szükséges kompetenciákat. A tanuló rendelkezzen az egyetemes, történelmileg időt álló emberi értékekkel.

Célunk olyan széleskörű általános műveltség biztosítása, amely jó alapot ad a középfokú oktatási intézményekben történő helytálláshoz. Kiemelten kezeljük a tehetséggondozást, a fejlesztést, a felzárkóztatást. Tanulóink számára biztosítani kívánjuk mindazon ismeretek átadását, azoknak a készségeknek képességeknek kialakítását és fejlesztését, melyek életkori adottságaiknak megfelelnek, és szükségesek ahhoz, hogy fejlődésük töretlen legyen, megalapozva a felnőtt életben való boldogulásukat.

Célunk a zenei nevelés-oktatás során a zenei műveltség megalapozása és fejlesztése, hogy az általa nyújtott képzéssel, érzelmi és esztétikai neveléssel járuljon hozzá a sokoldalú, zeneileg művelt, kreatív személyiség kialakításához.

Célunk lehetőség biztosítása a kreatív és művészeti tevékenységhez, hogy a tanulóink is teljes értékű résztvevői lehessenek a kulturális és művészeti életnek.

Célunk minél több sikerélményhez juttatni a tanulóinkat.

Célunk, hogy intézményünkben jól érezzék magukat az iskolahasználók.

Célunk, hogy intézményünk hírnevét folyamatosan növeljük.

Célunk, a nevelés keretében a tanulók személyes szociálisan értékes, tehát közösségfejlesztő és ún. önfejlesztő magatartásának alakítása, és az ennek megfelelő tevékenységi formák gyakoroltatása, a nemkívánatos tanulói megnyilvánulások leépítése.

2.2 Alapelveink

- Nevelő munkánkat hassa át a gyermek iránti őszinte szeretet, tisztelet, megbecsülés, a gyermek szabadságának és méltóságának tiszteletben tartásával.
- A gyermeket különleges védelem illesse meg, mindig és minden a gyermek érdekében történjen.
- A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezze.
- A követelés és tisztelet egységének szem előtt tartása mellett a pozitívumokra való támaszkodás elve érvényesüljön.
- A hátrányos megkülönböztetés tilalma érvényesüljön pedagógiai munkákban.
- A nevelés elősegítse a gyermek személyiségfejlődését, egyéni készségei és képességei kibontakoztatását.
- Legyen alapja a szakmai munkáknak az új dolgok iránti fogékonyság és nyitottság, az innováció.
- Nevelőmunkánk során a tervszerűség, a rendszeresség, a következetesség, a folyamatosság és a tolerancia érvényesüljön.
- A személyiségfejlesztés középpontjában az egyéni képességek kibontakoztatása, a hátrányok csökkentése álljon, melyet az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és egyéni bánásmóddal érünk el.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában az élményszerű tanulás, a problémahelyzetekből kiinduló tevékenységek, a kreativitást ösztönző feladatok álljanak.
- Nevelőmunkánkat a humánus magatartásformák, a szokások megerősítése jellemezze.

2.3 Eszközeink, eljárásaink

A tanítási-tanulási folyamat irányításának alapeleme a **motiváció**. Fontos a gyermekek számára a **felfedezés örömeinek** megteremtése. Pedagógusaink mindig szem előtt tartják, hogy a **tanulói, gyermeki tevékenységeken alapuló** módszerek a legeredményesebbek.

A hagyományos módszerek között prioritást adunk a **tapasztalatszerzésnek, szemléltetésnek, beszélgetésnek, tevékenykedtetésnek**.

Eredmények elérésének **eszközeként** az alábbi folyamatos tevékenységi formákat folytatjuk:

- Következetes tanári magatartással és követelményrendszerrel dolgozunk tanítványaink nevelése és formálása érdekében.
- Folyamatos ellenőrzéssel kitartó munkára, tanulásra készítjük diákjainkat.
- Rendszeres értékeléssel és osztályozással adunk visszajelzéseket tanulmányaikról.

- Az eredményekről az értékelés megszületését követően azonnal tájékoztatjuk a tanulót és a szülőt.
- A hatékonyabb nevelő-oktató munka érdekében egyéni foglalkozásokat, korrepetálásokat, csoportbontást alkalmazunk.
- Problémákkal küszködő tanulóink képességét felzárkóztató és fejlesztő foglalkozásokon fejlesztjük.
- A tehetséges tanulóknak szakköri munkát, tehetséggondozó foglalkozást, alapfokú művészetoktatásban való részvételt, emelt szintű oktatást biztosítunk.
- Törekszünk az IKT eszközök alkalmazására.

Eredményeink elérése érdekében az alábbi **eljárásokat** alkalmazzuk:

- Minden tanulót egyéniségként kezelünk, és megkeressük fejlesztésének, nevelésének optimális lehetőségét.
- Kiemelt feladatunk az általános emberi értékek, normák közvetítése, elsajátíttatása és alkalmazásának gyakorlása.
- Nevelő-oktató munkánk középpontjában a tapasztalatszerzésen és tevékenykedtetésen alapuló ismeretszerzés áll.
- Osztályfőnöki munkánkban kiemelt figyelmet fordítunk minden tanítványunkkal és családjával való folyamatos kapcsolattartásra, fejlődési folyamatuk irányítására,
- A fentiek érdekében folyamatosan együttműködünk a tanulót nevelő családdal, jelzéseket adunk és veszünk tanítványunk fejlesztésének biztosítása érdekében.
- Fontosnak tartjuk annak a tanári mentalitásnak a fejlesztését, amely minden tanítványában keresi a tehetséget. Megindítja tehetségének felismerése és kiteljesítése irányába, megtalálva az ehhez szükséges kapcsolódási pontokat, pedagógusokat, szervezeteket és lehetőségeket.
- A jenaplan program bevezetésével, új reformszellemű oktatást valósítunk meg.

2.4 Pedagógiai folyamataink

2.4.1 A tanítás tanulás területei

A nevelőtestület az iskolavezetés és a munkaközösség-vezetők irányításával közösen határozza meg az iskolánkban folyó tanulás tartalmi, formai és szervezeti egységeit.

Pedagógiai programunkban rögzítjük a jelenleg optimálisnak tartott tanulási tendenciákat, amit ha szükségesnek tartunk, a lehetséges keretek között módosítunk.

Iskolánk pedagógiai munkájában a legfontosabb a tanítás-tanulás tevékenysége, melynek középpontjában a motiváló tényezők állnak.

Intézményünk alapvető célja, hogy a tanítás-tanulás folyamata:

- *teremtse szilárd alapokat, tegye nyitottá, fogékonnyá az értékek befogadására a tanulókat, és kreatívvá a szerzett képességek alkalmazásában;*
- *minden irányú tevékenységét a szemléletesség, a cselekedtetés, az önálló munkáltatás, a differenciáltság és a kulcskompetenciák fejlesztése hassa át.*

2.4.2 Kiemelt fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek és a nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket. A fejlesztési területeket a Nemzeti alaptantervben meghatározott nevelési célok szerint határozzuk meg.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások

kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig - hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helyállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret - mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszhető képesség - a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az

oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan

képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Az iskolának - a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelőségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési

intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

2.4.3 Kulcskompetenciák

2.4.3.1 A tanulás kompetenciái

Minden műveltségi területen a hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- motiváció
- saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása
- önismeret
- önértékelés, illetve mások objektív értékelése
- figyelem
- segédeszközök használata

2.4.3.2 A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

1. Az **anyanyelvi kommunikáció** magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- megfelelő szókincs
- verbális és nonverbális kommunikációs képesség
- funkcionális nyelvtan
- életkori sajátosságnak megfelelő nyelvi ismeretek
- hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása
- különböző típusú szövegekben való tájékozódás
- információk feldolgozása
- segédeszközök megfelelő használata (könyvtárhasználat, digitális technika, média, stb.)
- érvelés képessége
- empatikus képesség
- esztétikai érzék
- kíváncsiság
- tantárgyra jellemző szaknyelv használata

- a szövegértés megsegítése digitális eszközökkel
- a digitális írásbeliség megalapozása
- az információ megszerzése, feldolgozása

2. Az **idegen nyelvi kommunikáció** az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttére, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

A Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) szerinti B1 szintű nyelvtudás elsajátítása a 12. évfolyam végén az első idegen nyelv terén olyan elvárásként jelenik meg, melyre az idegen nyelv belépésének első évfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálni kell a tanulókat.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- megfelelő szókincs
- funkcionális nyelvtan
- nyelvi stílusok ismerete
- szóbeli interakciók főbb típusainak ismerete
- az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása

2.4.3.3 A digitális kompetenciák

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- eszközök megismerése, használata
- szövegszerkesztési ismeretek
- információkeresés és kezelés
- kritikai gondolkodás az innováció területén

- kreativitás
- munka világában való eligazodás
- élethosszig tartó tanulás

2.4.3.4 A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is.

E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő segédeszközök használata
- igazság tisztelete
- a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése
- mindennapokban használható tudás
- problémamegoldó készség
- lényeglátás
- kíváncsiság
- egyénileg, társsal és csoportban való munkálkodás
- kreativitásanalízis - szintézis
- matematikai fogalmak ismerete
- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján
- összefüggések felismerése
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát
- meg tudja indokolni matematikai úton az eredményeket
- bizonyítások megértése
- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén
- matematikai kommunikációs készség

2.4.3.5 A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- egészséges életvitel
- mentális egészség
- magatartási szabályok alkalmazása
- kommunikációs képesség
- empátia
- problémamegoldó képesség
- európai tudat
- a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja
- stressz és frusztráció kezelése
- változások iránti fogékonyság
- együttműködés
- magabiztosság
- érdeklődés
- személyes előítéletek leküzdése
- az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen
- kompromisszumra való törekvés

2.4.3.6 A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A magyar nyelv és irodalom műveltségterületen különösen az irodalom, a dráma, a bábjáték, a művészetek műveltségterületen a zene, a vizuális művészetek, a tárgyak, épületek, terek kultúrája, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó s a mozgóképfotó fontosságának elismerése.

2.4.3.7 Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek
- kihívások felismerése, értelmezése
- a gazdaság működésének átfogóbb megértése
- a pénz világában való tájékozódás
- a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete
- tervezés, szervezés, irányítás
- vezetés
- delegálás
- az elemzés
- a kommunikálás

- a tapasztalatok értékelése
- kockázatfelmérés és vállalás
- egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés

2.4.4 Az alapfokú művészetoktatás kiemelt feladatai

- ♪ A zenei nevelés-oktatás alapfeladata a zenei műveltség megalapozása és fejlesztése; a zenei képességek (*hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória, fantázia, előadói és manuális készség*) fejlesztése.
- ♪ A zenei írás és olvasás technikájának megtanítása és készségének fejlesztése.
- ♪ Rendszerezett zenei ismeretek adása a főbb zenei stílusok és korszakok sajátosságairól, zenetörténeti összefüggéseiről, más művészetekkel való kapcsolatairól.
- ♪ A zene logikájának, formai összefüggéseinek megismertetése.
- ♪ A tanuló hangszeres és vokális zenei műveltségének megalapozása és fejlesztése
- ♪ Népünk és más népek zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- ♪ A tanulók zenei ízlésének, stílusérzékének formálása.
- ♪ A növendékek zenei karakterek iránti érzékenységének kialakítása.
- ♪ A kortárs zene befogadására nevelés.
- ♪ A növendékek zenei fantáziájának, alkotó magatartásának, kreativitásának kibontakoztatása.
- ♪ A technikai készség és improvizációs képesség kialakítása és fejlesztése.
- ♪ A növendékek életkorának és képességének megfelelő zenei anyag kottahű, stílusos, zenei összefüggéseket interpretáló, értelmesen tagolt, árnyalt és kifejező megszólaltatása.
- ♪ Értékes zenei anyag tanítása.
- ♪ Olyan érzelmi kapcsolat kialakítása a tanulóknak a muzsikálás iránt, hogy az mindennapos szokásukká váljon.
- ♪ A tanulók hangszeres tudásának olyan szintű fejlesztése, hogy képesek legyenek amatőr társas muzsikálásra kamaraegyüttesekben vagy zenekarokban.
- ♪ A tanulók életkoruknak megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására, az értékes klasszikus zene szeretetére, a média ez irányú műsorainak meghallgatására, a zenei élet eseményei iránti érdeklődésre ösztönzése.
- ♪ Tehetséggondozás, a zenei pályát választó, arra alkalmas növendékek felkészítése a középfokú intézményben való továbbtanulásra.
- ♪ Más intézmények kulturális rendezvényein való közreműködés lehetővé tétele.

- ♪ A személyiség szabad fejlődésének elősegítése a zene segítségével. Annak kiaknázása, hogy a zene érzésének és kifejezésének képessége fejleszti az egyén azon képességét, hogy felfedezze önmagát és az őt körülvevő világot.
- ♪ A közös muzsikálás során az egyén kommunikációs képességének fejlesztése és a társadalmi elvárásoknak megfelelő viselkedési formák kialakulásának segítése.
- ♪ A zenélés pozitív hatásának kihasználása más képességekre. *Ilyenek a koncentráció, a kitartás, a motiváció, a kreativitás, a kommunikációs és önkifejező készség, a társadalmi szerepvállalás és a csapatmunka.*
- ♪ A zene sokoldalúságának és más művészethez való kapcsolódásának kihasználása. *(pl. tánc, balett, zenés színház stb.)*
- ♪ Az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek komplex fejlesztése, különböző szakterületen való jártasságok megszerzésének és gyakorlásának biztosítása a zenei nevelés során.
- ♪ Lehetőség biztosítása az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai ismeretek megszerzésére.

2.5 Az iskolában folyó nevelés-oktatás és szinterei

2.5.1 Tanórai, hangszeres és szolfézs foglalkozások

Minden óra a tanulók értelmi képességének és az egész személyiségének fejlődését szolgálja.

2.5.2 Egyéb foglalkozások

2.5.2.1 Egész napos iskolai nevelés-oktatás

Az egész napos iskola a **Körzeti Általános Iskola 1-4. évfolyamán, a Jeneaplan** módszert nem alkalmazó osztályokban valósul meg az iskola által felvállalt feladatként. Ez az iskolaszervezési forma váltja fel az iskolaotthonos formát. Céljában - elődjéhez hasonlóan – a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva, egymást váltva szervezi meg az iskola.

Az egész napos iskola programja a helyi tanterv Körzeti Általános Iskola vonatkozó intézményspecifikus részében található.

2.5.2.2 A napközi otthon és a tanulószoba

A napközi otthon és a tanulószoba a tanórára való felkészülés helye. A jogszabályi előírások alapján az intézményben a tanítási napok délutáni időszakaiban napközi otthon működik: a **Hevesi József Tagiskolában 1-8. évfolyamon, a Körzeti Általános Iskolában 5-8. évfolyamon és 1-4. évfolyamon a jenaplanos osztályokban.**

A napközis foglalkozásokon a 16 óráig való benntartózkodás értelmében a megjelenés kötelező, mentesítés a vonatkozó jogszabályok értelmében lehetséges.

A tanuló aktív résztvevője a napközis nevelő által szervezett foglalkozásoknak. A tanulmányi eredmény erőteljes romlása esetén a főigazgató dönthet úgy, hogy a napközis foglalkozás kötelezőségére a szülőnek javaslatot tesz.

A tanítási-tanulási tevékenység speciális területei. Fontos, hogy nyugodt, otthonos környezetben segítse a tanulók felkészülését, fejlesztő hatású legyen.

Egyik feladatuk, hogy hatékonyan használja ki a tanulási időt. A nevelő segítsen elsajátítani a tanulókkal az egyes tantárgyak tanulási technikáját. A másik fontos feladatuk, hogy segítsen a szabadidő értelmes és hasznos eltöltésében: kiállítások látogatása, rövid kirándulások szervezése, az iskola környékének megismerése, segítségnyújtás az iskola környezetének tisztántartásában, kézműves és kulturális foglalkozás szervezése, könyvtárhasználat szorgalmazása, felkészülés segítése az iskolai- és osztályszintű rendezvényekre,

A nevelésnek alapozó jellegűnek, a családdal együttműködésre épülőnek kell lennie. A napközis munkát úgy kell megtervezni, hogy az egységes testi-lelki és szellemi fejlődés feltételrendszere biztosított legyen. A napközi otthoni programoknak szorosan kapcsolódnia kell a délelőtti nevelési-oktatási folyamatokhoz.

A szabadidős tevékenységet és a tanulási időt úgy kell megtervezni, hogy az megerősítse, illetve kiegészítse a délelőtti iskolai munkát.

2.5.2.3 Szakkörök, műhelyfoglalkozások,

A tanulók sajátos érdeklődési körének kielégítésére szolgál. A műhelyekben elengedhetetlen, sajátos képességek fejlesztése folyjon. A szakkörök és a műhelyek célja a tehetség kibontakoztatása illetve gondozása. A szakkör és tehetségműhely vezetője felelős a szakkör/műhely működéséért, legfőbb feladata a tehetségfejlesztés és versenyre való felkészítés.

A szakköri/műhelyi jelentkezés adott tanévre szól. Amennyiben a szakköri/műhelyi tevékenység akadályozza a tanulót a mindennapos felkészülésében, a szaktanárok, illetve az osztályfőnök javaslatára a részvétel felfüggeszthető, illetve megszüntethető.

2.5.2.4 Tanszaki és növendékhangversenyek

A tanszaki és növendékhangversenyeken a növendékek megnyilvánulásának fontos színterei az alapfokú művészetoktatásban. A növendékek és általuk tanáraik is bemutathatják az addigi munkájukat. Fontos kiemelni ez alkalmak sokrétű személyiség- és közösségfejlesztő hatását.

Tanszaki hangverseny: Tanáronként, félévente egy kerül megrendezésre szülői értekezlettel összekapcsolva, ahol az összes növendék bemutatja a szülők számára a hangszeres tudását. Az első félév végén tartandó tanszaki hangverseny, egyben a félévi meghallgatás is, mivel a helyi tantervünk szerint ez nyilvános a szülők számára. Növendékeinknek szereplési lehetőség, kisebb tanulóink számára nagy motivációs ereje van ezeknek a hangversenyeknek.

Növendékhangverseny: Évente hat- hét alkalommal kapnak lehetőséget növendékeink a szereplésre, az éves munkatervben meghatározottak alapján. Ezek a programok nyilvánosak, általában az intézményben kerülnek megrendezésre. Célja, minden tanulónk jusson szereplési lehetőséghez, minél több alkalommal. A növendékek meghallgatják egymást, megtanulják hogyan kell viselkedni egy hangversenyen. A kollégák is képet kaphatnak egymás munkájáról.

2.5.2.5 Tanfolyamok

A szülők igényeinek és a tanulók érdeklődésének megfelelően szervezett önköltséges foglalkozás, amelynek összhangban kell lennie a nevelési programmal.

2.5.2.6 Tanulmányi és sportversenyek

Lehetőséget nyújtson a megszerzett tudás kipróbálására és fejlessze a tanuló személyiségét is. Külön szaktanári felkészítést kaphatnak azok a tanulók, akik különböző szintű (iskolai, járási, városi, országos, levelezős) tanulmányi versenyen indulnak. Ennek érdekében az iskolai könyvtár és a számítástechnikai infrastruktúra minden pedagógus és tanuló előtt nyitva áll.

2.5.2.7 Korrepetálás - Tehetséggondozás

Az órai fejlesztő munkától eltérő, okfeltáró és sajátos módszereket, eszközöket alkalmazó foglalkozás mellett biztosítsa a tanulók egyéni felzárkózását, illetve tehetségük kibontakozását.

2.5.2.8 Diákönkormányzati foglalkozás

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. Az intézmény diákönkormányzata a tanulóközösség által elfogadott, a nevelőtestület által jóváhagyott szervezeti és működési szabályzat alapján dolgozik.

A tanulóifjúságot az iskola vezetősége és a nevelőtestület előtt az iskolai diákönkormányzat (DÖK) képviseli, jogait gyakorolja. A diákönkormányzat tevékenységét a főigazgató által intézményegységként megbízott diákönkormányzatot segítő pedagógus támogatja és fogja össze. A diákönkormányzat az említett pedagógusokon keresztül is érvényesítheti jogait, de közvetlenül is fordulhat az iskola vezetőségéhez.

2.5.2.9 Könyvtárlátogatás

Az intézmény általános iskoláiban iskolai könyvtár működik. Ennek programja a pedagógiai program mellékletében található. Feladatai között prioritást élvez az önálló ismeretszerzést segítő szolgáltatás, a tanuló megismertetése a könyvtár használatával a könyvtári órák és a tanulási idő keretében.

2.5.2.10 Iskolai diáksportkör

A diáksportkörök a tanórán kívüli testedzést biztosítják szervezett keretek között.

2.5.2.11 Fejlesztő foglalkozás

A tanulók tervszerű, kiscsoportos formában történő képességfejlesztését szolgálja.

2.5.3 Szabadidős tevékenységek

2.5.3.1 Műsorok, ünnepélyek

Példakép, tiszteletadás az ősöknek, a közösségi nevelés színtere.

Az iskolák hagyományainak ápolása, ezek fejlesztése és bővítése, valamint az iskola jó hírnevének megőrzése, öregbítése az iskolaközösség minden tagjának, valamennyi pedagógusnak, tanulónak egyaránt joga és kötelessége. Az ünnepélyek, megemlékezések a tanulók nemzeti identitástudatának fejlesztésére, hazaszeretetük mélyítésére, az egymás iránti tisztelet, türelem alakítására, a közös cselekvés örömére, az új közösségek formálására szolgálnak. A hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat, időpontokat, valamint felelősöket a nevelőtestület az éves munkatervben határozza meg.

Cél, hogy az intézményi rendezvényekre (ünnepélyekre, tanulmányi és sportrendezvényekre stb.) való megfelelő színvonalú felkészítés és felkészülés a pedagógusok és a tanulók számára egyenletes – a képességeket és a rátermettséget figyelembe vevő – terhelést adjon.

Az iskolai szintű ünnepélyeken, rendezvényeken a pedagógusok és a tanulók megjelenése kötelező az alkalomhoz illő öltözékben.

Az intézmény hagyományos kulturális és nemzeti ünnepi rendezvényei

- ✓ Aradi vértanúk emléknapja
- ✓ Zenei Világnap
- ✓ 1956-os forradalom és szabadságharc ünnepe
- ✓ Karácsonyi ünnepély
- ✓ Magyar Kultúra napja
- ✓ Költészet Napja
- ✓ Magyar Nyelv Napja
- ✓ Hősök Napja
- ✓ 1848. március 15-i forradalom ünnepe
- ✓ Nemzeti Összefogás Napja
- ✓ Az iskola névadójához köthető programok *(szabadon választható rendezvény)*
- ✓ Kulturális bemutató *(szabadon választható rendezvény)*
- ✓ Anyák napja *(szabadon választható formában)*
- ✓ Évnyitó, évzáró ünnepély
- ✓ Ballagás
- ✓ Holokauszt áldozatainak emléknapja
- ✓ Kommunizmus áldozatainak emléknapja

Iskolaszintű versenyek és szórakoztató rendezvények

- ✓ Tanulmányi versenyek, sportversenyek

- ✓ Farsang
- ✓ Mikulás ünnepség
- ✓ Iskolanap
- ✓ Tematikus nap/hét
- ✓ DÖK-nap
- ✓ Kihívás napja
- ✓ Gyermeknap
- ✓ Néphagyományok, népszokások ápolása tanórai és szabadidős tevékenységek keretében. (pl. szüret, lucázás, advent, karácsony, farsang, húsvéti ünnepkör, pünkösd).
- ✓ Műveltségi foglalkozások, vetélkedők
- ✓ Részvétel a városi rendezvényeken

2.5.3.2 Sportfoglalkozások

Fejleszti a tanulók sportolási képességeit.

2.5.3.3 Osztályprogramok, múzeumlátogatás, színházlátogatás, kiállítások látogatása, erdei iskola, tematikus táborok

Eltérő élethelyzet gyakorlása, ismeretszerzés, kulturált viselkedés gyakorlására ad lehetőséget. A tanulóknak biztosítja a környezetváltoztatás, új élmények befogadásának lehetőségét. (Önköltséges)

2.5.3.4 Tanulmányi kirándulás

Az iskolában hagyományosan szervezendő program. Céltudatos, tananyaghoz, illetve ismeretkörhöz kapcsolódó helyválasztással, a tanulók, gyerekek felkészítésével és felkészülésével, feladatok, megfigyelési szempontok adásával hasznosan segít az oktatásban, ismeretbővítésben. A nevelési-oktatási tevékenység során tanultak alkalmazására, új ismeretek szerzésére nyújt lehetőséget valós élethelyzetben. (Önköltséges.)

3 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A személyiségfejlesztés nevelő-oktató munkánk része és célja is egyben. Pedagógiai munkánk eredményeként szeretnénk eljuttatni tanulóinkat arra a fejlődési szintre, hogy autonóm módon, belső ösztönzéstől indítva törekedjenek közösségfejlesztő és önfejlesztő magatartás és tevékenységformák következetes végrehajtására, vagyis konstruktív életvezetésre.

A személyiségfejlesztés terén fontos szerepet kap intézményünkben a művészetoktatás. A művészeti tevékenység során a tanulók élményszerű tapasztalatok útján ismerhetik meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben ötvöződnek. Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség. A zenetanítás során kifejezetten előnyt jelent, hogy a gyermekekkel egyénileg, valamint kis létszámú csoportban foglalkozhatunk. Erős személyes kötődés alakul ki tanár és tanítványa között, mely meghatározó a tanuló fejlődésében. Az erős kötődés a tanári személyiséghez és a pedagógus viszonya a tanulóhoz erősen befolyásolja a zenetanulás eredményességét. A gyermekek kezdeti motivációja a zenetanulás során gyakran a tanári személyiség kiválasztásán alapul. Később ezt megerősíti, vagy gyengíti a kontaktus alakulása, az elvárásoknak való megfelelés eredményessége.

A tanulás színterének nem csak az osztálytermet tekintjük, hanem minden helyet és alkalmat, ahol direkt vagy indirekt úton tudatosan formáljuk tanulóink személyiségét. Nem mi tanítunk meg mindent, de a gyújtópontban nekünk kell állnunk. Tanulóink adottságaiból, motiváltságából és céljaiból adódó egyéni különbségeikhez alkalmazkodva igyekszünk mindenkit eljuttatni azokhoz a maximumokhoz, amelyekhez egyáltalán eljuttathatók. Különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő tanulókra.

A komplex személyiség fejlesztés megvalósítása érdekében vezetjük be és alkalmazzuk az adott osztályokban Jenaplan pedagógiát.

Mindezek megvalósulása érdekében a következő célokat, feladatokat, kritériumokat határozzuk meg.

Célok	Feladatok	Kritériumok A tanulók:
Tudjuk diákjainkat segíteni abban, hogy stabil, harmonikus, önmagukkal és a világgal egyensúlyban élő személyiségekké váljanak.	A nevelés színvonalának és hatékonyságának növelése személyiségformáló feladatokon keresztül.	Legyenek tisztában az emberi személyiség jelentőségével és fejleszthetőségével.

Célok	Feladatok	Kritériumok A tanulók:
Törekszünk arra, hogy a tanulóinkat önmaguk megismerésére és vállalására készítsük.	A tanulók személyiségének megismerésére, személyre szóló minősítések megfogalmazására, a pozitív értékek megerősítésére való törekvés.	Rendelkezzenek megfelelő szintű ember- és önismerettel.
Törekszünk arra, hogy diákjaink képesek legyenek önmaguk tudatos alakítására, képességeik fejlesztésére.	Motiválás során új, értékes szükségleteket építünk be személyiségükbe.	Legyenek képesek állandó önnevelésre. A kívánt magatartásmódokat autonóm módon hajtsák végre.
Törekszünk arra, hogy elérjük: diákjaink érzelmi életük egyensúlyban tartására, sikereik és kudarcaik egészséges feldolgozására.	Különböző szituációs gyakorlatok, megbeszélések révén fejlesztjük a konfliktus-feldolgozási és probléma-megoldási készségeiket.	Érzelmi megnyilvánulásaik legyenek kiegyensúlyozottak. Legyenek képesek a konfliktusok és a kudarcaik kezelésére.
Törekszünk önbecsülés, tisztességes becsvágy kialakítására a tanulóinkban	Modelleken keresztül bemutatjuk a tisztességes érvényesülés útjait. Alakítsunk ki egy egészséges optimizmust.	Legyenek tisztában az alapvető erkölcsi értékekkel. Utasítsák el a tisztességtelen érvényesülést. Törekedjenek arra, hogy pozitív normák szerint éljenek
<u>Neveljük a tanulókat:</u> – az élet szeretetére, – egészséges életmódra, – hagyományörzésre. Törekszünk a tanulók akarati, alkotó és cselekvőképesség fejlesztésére. Törekszünk a tanulók esztétikai szemléletének alakítására.	Preventív életmódra nevelés. Mentálhigiénés szokásrendszer kialakítása. Rendszeres sportolási lehetőség biztosítása. Ápoljuk az iskola hagyományait. Sokszínű táborozási és erdei iskolai program szervezése (önköltséges formában)	Utasítsák el az egészségkárosító szokásokat. Legyen személyre szóló mozgásos programjuk. Ismerjék és tiszteljék iskolájuk hagyományait. Ismerjék, tartsák be a közösen kialakított szabályokat.
<u>Kiemelt célunk, hogy tanulóink:</u> – Emberi kapcsolatai egészségesen fejlődjenek. – Törekedjenek tartalmas és tartós emberi kapcsolatok kialakítására. – Törekedjenek mások megértésére, egymás jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartására. – Tartsák be a társadalmilag elfogadott együttélési és	<u>Kiemelt feladatként kell kezelnünk:</u> - a kommunikáció tanítását, - az együttműködési készségre épülő tevékenységeket, - a szabadidő hasznos eltöltésére nevelést, - az alapvető erkölcsi normák erősítését, - a konfliktusok békés eszközzel való megoldására való törekvést, - más nemzetek, nemzetiségek, etnikai csoportok	Legyenek fogékonyak a pozitív emberi viszonyok iránt. Legyenek képesek megfelelő kommunikációra, mely az elemi udvariasság szabályaira épül. Tudják értelmezni a metakommunikáció jelzéseit. Toleranciájuk, empátiás készségük életkoruknak megfelelő módon fejlődjenek.

Célok	Feladatok	Kritériumok A tanulók:
viselkedési formákat, elvárásokat. - Tudják elfogadni az egészséges másságot (faji, vallási, kulturális másság, fogyatékkal élők). - Rendelkezzenek személyes felelősségtudattal és lelkiismeretességgel	gondolkodásmódjának, viselkedésmintáinak megismertetését, - a fogyatékkal élők nehézségeinek megismertetését, - a magukról és másokról való gondoskodás igényének és képességének fejlesztését.	Társaikhoz való viszonyukat a segítőkészség és tisztelet hassa át. Legyenek képesek az életkoruknak megfelelő szintű együttműködésre. Tiszteljék egymás személyiségét. Érezzenek felelősséget egymásért és önmagukért. Legyenek toleránsak és elfogadóak a „mátság” iránt. Legyenek előítéletektől mentesek. Vállaljanak felelősséget saját tetteikért. Tetteikben nyilvánuljon meg a lelkiismeretesség.
<u>A tanulók legyenek képesek:</u> - az önálló, logikus gondolkodásra, érett ítélőképességre, döntéshozatalára; - a problémaérzékenységre, kételkedni és kérdezni tudásra, a tévedéshez való jog elismerésére; - az alkotóképességre, szellemi igényességre és a kultúra iránti fogékonyságra; célok kitűzésére, jövőkép alkotására - a természetben és az emberi alkotásokban jelenlevő szépség felismerésére és csodálatára, - a haza szeretetére, elődeik és kortársaik munkájának megbecsülésére	A tanulók folyamatos, egészséges terhelése, képességeikhez mért feladatadás. Alkotó tevékenység ösztönzése személyre szóló feladatok adásával. Versenyeztetés. Tanórák, egyéb foglalkozások és a művészetoktatás során esztétikailag értékes alkotások bemutatása, mintaadás. Az oktatás színvonalának és hatékonyságának növelése. Tanulás tanítása: jó tanulási szokások és egyénre szabott tanulási módszerek hatékony elsajátítása. Az ön- és társértékelés rendszeresítése. A kérdésfeltevést ösztönzése, gyakoroltatása. A diákönkormányzat munkájának segítése.. Kulturális programok szervezése. A továbbtanulás elősegítése a tanulók képességeinek megfelelően	A tanulóknál alakuljon ki a kitartás, állhatatosság. Tapasztalják meg az alkotás örömét. Pozitív élmények átélésével legyenek fogékonyak az esztétikai értékekre, utasítsák el a giccset. Önismereten alapuló tanulási szokásaik legyenek. Ismerjenek különböző tanulástechnikákat, tudják ezeket alkalmazni. Munkájukkal szemben legyenek kritikusak, rendszeresen ellenőrizték és értéklik önmagukat. Merjenek kérdezni és kételkedni. Vitákban véleményalkotásuk legyen érvekkel alátámasztott, az ellenvéleményt figyelemmel hallgassák végig. Legyenek nyitottak a tudományos társadalmi ismeretekre. Tiszteljék az emberi szellemet, alkotóképességet.

Célok	Feladatok	Kritériumok
	A tanulók önmagukra és környezetükre irányuló esztétikai tevékenységének szorgalmazása. A tanulók az esztétikus környezet élvezetének élményében részesítése (képzőművészetek) Sokrétű, sokszínű ismereteket kell közvetítése Európáról, hazánkról, népünkről és jövőbeli lehetőségeinkről.	A tanulók: Ismerjék meg az alkotómunka örömét. Érezzenek felelősséget környezetükért. A természetet szerető, az egészséges életmódot ismerő és folytató felnőttekké váljanak. Ismerjék az ember és természet közötti kölcsönhatást, illetve a kapcsolatnak a jelenre és jövőre történő kihatását. Ismerjék hazánk és szűkebb környezetük nevezetességeit. Ismerjék az ünnepek, népszokások, néphagyományok tartalmát és módját

4 A teljeskörű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

4.1 Az intézményi egészségnevelés célja

Az iskolai egészségnevelés célja, hogy a tanulók képesek legyenek objektívan felmérni saját egészségi állapotukat, hogy **készségükké váljon az egészségvédelem** (az egészségmegőrzés, az egészségre káros szokások elutasítása, az egészséges életmód, az egészségfejlesztés módszereinek alkalmazása). Ezt legjobban akkor tudják elsajátítani, ha erre a tanórán alkalmazott alternatív módszerek alkalmazására, vagy az azon kívüli programok keretében lehetőséget kapnak.

Ezzel a programmal azt szeretnénk elérni, hogy tanulóinkban kifejlődjön az egészség- és környezettudatos magatartás.

Ennek keretében:

- Arra törekszünk, hogy az egészségnevelési programunk szerves része legyen a lakóhelyünk, Heves város egészségfejlesztési törekvéseinek.
- Intézményünk, mint intervenciós rendszer a tanulók egészségvédelme mellett a pedagógusok és a tanulók családtagjainak egészségvédelmét és egészségnevelését is fejleszteni kívánja.
- Ösztönözzük, hogy az egészségügyi ellátórendszer játsszon nagyobb szerepet a megelőzésben és az egészségfejlesztésben. Fenntartjuk és fejlesztjük kapcsolatainkat egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberekkel, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- Arra törekszünk, hogy a család mellett az iskola váljék az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé.
- A jogszabályi előírásoknak megfelelően a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Rendszer keretében rendszeresen sorra kerülő fizikai és edzettségi állapotmérések eredményeiből levont következtetések alapján az iskola testnevelő tanárai – a testnevelés munkaközösség javaslatára – az egészségfejlesztési program tanévi rendszerességű felülvizsgálatára javaslatot tehetnek.
- Olyan nevelési-oktatási gyakorlatot folytatunk, amely figyelembe veszi a pedagógusok és a tanulók méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrelépést.

4.2 Az iskolai egészségnevelés fő feladatai

- Konkrét, korszerű ismeretek nyújtása az egészségük megőrzésével kapcsolatban.
- Az egészségmegőrzés gyakorlati formáinak megismertetése, jártasság kialakítása azok gyakorlásában.
- Pozitív beállítódás kialakítása az egészséges szokásformák kialakítására.
- Az egészség, mint érték, és mint örömteli állapot megélésére való képesség kialakítása.
- A helyes döntéshozatal képességének kialakítása saját életmódjukkal és környezetükkel kapcsolatban.
- Megfelelő hozzáállás és segítőkész magatartás kialakítása sérült és fogyatékos emberek iránt.
- A káros szenvedélyek megismertetése, és kellő negatív társítást kialakítása gondolkodásukban ezek iránt.
- Fokozott figyelmet fordítása a szexuális kultúra, a családi és társas viszonyok előkészítésére.
- Életkornak megfelelő közlekedési szabályok megismertetése.
- A baleset-megelőzés és a veszélyhelyzetek felismerésére való törekvés kialakítása.

4.3 Az egészségnevelés és fejlesztés területei

Az intézményi egészségnevelésnek és -fejlesztésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és használni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.

Ahhoz, hogy mindezek megvalósuljanak, az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az intézmény pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülnie.

Ezek a területek a következők:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe

- a betegségek kialakulása és a gyógyulás folyamata
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelésének lehetőségei
- a tanulás és a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a rizikóvállalás és határai
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- az optimális tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége
- az egészségneveléssel összefüggő megfelelő tanári magatartás, gondosság
- az intézmény szervezettsége

Az egészségi állapotot genetikai és környezeti tényezők, valamint az életmód és az egészségügyi ellátó rendszer működése határozzák meg alapvetően. Az iskola a szocializáció kiemelt színtere, ezért a fenti tényezők alakításában, befolyásolásában döntő szerepe van. Ugyanis a tanulók hosszú éveket töltenek az intézményben, mely időszak alatt érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideálokat, a preferenciák kialakítását. Tehát a családi környezet mellett az intézmény a szocializációnak azt a színterét is jelenti, melyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

4.4 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

Az egészségfejlesztés egy olyan folyamat, amely során a teljesség igényével az optimum elérésére kell törekedni. A feladatok pontos megjelölésének érdekében külön területekre osztottuk fel azokat a tevékenységeket, melyeknél fejleszteni kívánjuk az egészségre való nevelés fontosságát.

Az egészségnevelés fő feladatainak rendszere

EGÉSZSÉGNEVELÉS		
Szomatikus nevelés	Pszichohigiénés nevelés	Szociohigiénés nevelés
1. higiénés nevelés: személyi higiéné környezeti higiéné	1. egészséges életvezetés	1. konfliktuskezelő technikák
2. a fertőző betegségek, az egyszerűbb rendellenességek kifejlődésének megelőzésére nevelés	2. a stressz elhárítása	2. kommunikációs készség fejlesztése

3. kondicionálás, testnevelés, sportolás	3. az egészségre káros szokások tudatosítása (alkohol, drog, dohányzás stb.)	3. feszültségek oldása
4. balesetek megelőzésére nevelés	4. érzelmi nevelés	4. egészségpropaganda
Eredmény az egészséges életmód		

4.5 A célok, feladatok megvalósítását szolgáló szervezeti keretek és tevékenységi formák

4.5.1 A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása a tanórai foglalkozásokon

Testnevelés órákon

A testi nevelés rendje

Az egészséges tanulókat a testnevelés óráról átmeneti időre is csak orvos mentheti fel. A tanuló részt vesz a tanórán, de nem dolgozik. A tanulók egy részének egészségi állapota indokolhatja, hogy az orvos könnyített vagy gyógytestnevelési foglalkozást írjon elő számukra. A könnyített testnevelés során az érintett tanuló részt vesz ugyan az óratervi testnevelés órán, de bizonyos mozgásokat és gyakorlatokat – állapotától függően – nem kell végrehajtania. A szakorvos a tanulókat gyógytestnevelési foglalkozásokra utalhatja, ahol megjelenésük és aktív részvételük kötelező.

A testnevelés tanítók a mindennapos munka során:

- alkalmazzák a tartásjavító gerinctorna gyakorlatait;
- fejlesztik a motoros - és koordinációs - képességeket az életkori sajátosságokhoz igazítva;
- ügyelnek a sportjátékok, az atlétika, a torna gyakorlatanyagának tervszerű, folyamatosan kontrollált, a „fair play” szellemében történő végrehajtására;
- figyelemmel kísérik az alapvető testápolás, öltözködés és egyéb higiénés normák betartását /beleértve a környezet állapotát/;
- előtérbe helyezik a mozgásból eredő esztétikum, örömszerzés funkcióit;
- felhívják a figyelmet a sportból eredő balesetveszélyekre, sérülési lehetőségekre, illetve ezek megelőzésének lehetőségeire.

4.5.2 Tevékenységi formák a többi tanórán

Osztályfőnöki órákon kötelező egészségnevelő téma feldolgozása, melyek során kiemelt fontosságú a testi egészség mellett a lelki egészség. Igény szerint külső szakember/orvos, védőnő, egészségsszervező/meghívása, valamint lehetőség szerint kortárssegítő középiskolások

részvétele az osztályfőnöki órákon. A helyes testtartásra minden tanórán és minden évfolyamon figyelmeztetjük a tanulóinkat.

Az egészségfejlesztési és -nevelési program témaköreinek feldolgozására lehetőség van minden tantárgy keretein belül, erősítve a testi-lelki egészség magasabb szintre jutását (osztályfőnöki, biológia-egészségtan, környezetismeret, természetismeret, etika, vizuális kultúra, ének-zene)

Ezek a témakörök a következők:

- ✓ az egészséges táplálkozás;
- ✓ az aktív szabadidő helyes eltöltése;
- ✓ az erőszakmentes konfliktus-kezelés és megoldás;
- ✓ az egészségkárosító magatartásformák kerülése;
- ✓ az áldozattá válás elkerülése érdekében teendő feladatok;
- ✓ a dohányzás, az alkohol és drog;
- ✓ a szexualitás, az AIDS;
- ✓ a higiénés magatartás;
- ✓ a balesetek megelőzése, betegségek elkerülése;
- ✓ az egészség megóvása;
- ✓ a mentálhigiéné, a krízisprevenció;
- ✓ a társas kapcsolatok a társadalomban, családban.

Társadalomtudományi tantárgyak

Célkitűzések:

- helyes értékrend felállítása;
- az emberi érzelmek megfogalmazásának és kinyilvánításának különböző módjai;
- hazafias érzések kidomborítása;
- az állampolgári – és egyéb közösségi – felelősségérzet kialakítása;
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése (fogyasztóvédelemi kérdések);
- az idegen nyelvek területén az egészséges életmóddal kapcsolatos témakörök feldolgozása.

Természettudományi tantárgyak

Célkitűzések:

- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása;

- az orvostudomány eredményeiből levonható helyes magatartásra, tevékenységre történő aktivizálás;
- a családi életre nevelés fejlesztése;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése;
- ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát;
- helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések;
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség;
- globális összefüggések megértése;
- rendszerezék, szelektálják, mélyítsék el a már meglévő ismereteket;
- alakítsanak ki kritikus gondolkodást;
- ösztönözzenek az egészséges életmód elsajátítására;
- alakítsanak ki környezeti érzékenységet, helyes szokásokat, viselkedési normákat;
- mutassanak követendő mintákat és ösztönözzenek felelősségteljes cselekvésekre (tárják fel, hogy mit tehet a tanuló egészségének megőrzése érdekében).

A természettudományos tantárgyaknál elengedhetetlen, hogy a tanórák keretében átfogó képet alakítsunk ki tanulóinkban a környezetünkről, és érdekelté tegyük őket abban, hogy a jövőben úgy alakítsák életmódjukat, hogy azzal minél kisebb mértékben károsítsák önmagukat, környezetüket.

- A biológia-egészségtan órákon keresztül az emberi test felépítésének, működésének ismertetése, különös tekintettel a kezdődő kamaszkori problémákra. Elsajátítják az elsősegély-nyújtási technikákat. Segít a tanulóknak az önmagukkal szembeni felelősségérzet kialakításában.
- Magyarország természeti értékeink megismerése, és figyelemfelhívás a gyakorlati tapasztalatok megszerzésére (túrázás).
- Az egészséges táplálkozás kiemelkedő fontosságára irányuló figyelemfelhívás. Mindezt a gyakorlatban hasznosítjuk: az alsós tanulók az életvitel és gyakorlat tantárgy keretein belül egészséges ételeket készítenek (saláták).
- A családi életre nevelésen belül, az egészséges párkapcsolat és szexualitás szerepének kihangsúlyozása.
- Balesetvédelmi előírások ismertetése, kihangsúlyozása, különös tekintettel a kísérletet bemutató tantárgyi órákra (fizika, kémia, természettudomány).

- A tanulók ismerjék fel a fizikai törvényszerűségeket és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat.

Készségtantárgyak

- Különböző művészeti alkotások elemzése, melyek során fejlődik, formálódik a tanulók esztétikai érzéke. A festő- és grafikusművek tapasztalásával közelebb kerülnek az emberi test anatómiájához.
- A saját és más népcsoportok kulturális értékeinek megbecsülésére való nevelés.
- A felső tagozatban a technikaóra lehetőséget biztosít arra, hogy a diákok elsajátítsák a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait.

4.5.3 Tevékenységi formák az egyéb foglalkozásokon

- Sportköri foglalkozások szervezése.
- A sportegyesületekben végzett munka elősegítése és elismerése.
- A kulturált táplálkozás követelményeinek megismertetése és gyakoroltatása az óráközi szünetekben, az ebédlőben, a délutáni foglalkozások, szabadidős programok során, valamint az osztálykirándulások alkalmával.
- A kulturált viselkedés követelményeinek megismertetése és gyakoroltatása a közlekedésben, vásárláskor, az utcán és az iskolában.
- A tanár-diák, a diák-diák, a gyermek-szülő viszony és magatartási normák megismertetése, szünetekben, osztálykirándulásokon, sportversenyeken, napköziben.
- Háziversenyek, túrák, gyermeknap megszervezése.
- A lelki egészségre nevelés érdekében nem hiányozhatnak a kulturális programok sem az egyéb foglalkozások terén: színházlátogatás, rendhagyó irodalomórák, kiállítások, koncertek, művészeti közösségformáló csoportok működtetése.

Egyéb szervezett szabadidős programok:

- Osztályprogramok a szabad levegőn az évszakhoz igazodva.
- Tevékenységek a különböző ünnepekhez kapcsolódóan.
- Osztályok közötti sportversenyek szervezése.
- Téli időszakban jeges-havas nap szervezése, jégpálya használata.

Egészségnevelési feladataink megoldásában ***kiemelt szerepet kap az egész napos iskola, a napközi, a tanulószoba, a menza*** a helyes szokásrend kialakításában, gyakoroltatásában betöltött szerepével.

Az iskola teljes körű iskolai egészségfejlesztési programon alapul az egészséges életmódot támogató vonatkozó intézményi munkarend.

5 Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az intézmény házirendjében, szervezeti és működési szabályzatában, valamint a munkavédelmi és tűzvédelmi szabályzatban foglaltak szerint baleset-megelőzési oktatás zajlik a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon és szükség szerint, így például kirándulások, üzemlátogatások alkalmával, illetve fokozott figyelemmel a testnevelés, a technika és tervezés, a fizika, a kémia, az informatika tantárgyak tanításakor.

Alapszintű elsősegélynyújtó foglalkozás szervezése szükséges lehetőség szerint a pedagógusok számára.

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának **célja**, hogy a tanulók
  - ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
  - ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
  - ismerjék fel a vészhelyzeteket;
  - tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
  - sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
  - ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
  - sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.
2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos **kiemelt feladatok**:
  - a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
  - a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
  - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében
  - az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;

- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;

4. Elsősegély-nyújtási alapeladatokat a NAT EMBER ÉS TERMÉSZET MŰVELTSÉG TERÜLETE: „Az ember megismerése és egészsége fejezet” határozza meg.

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia és egészségtan	rovarcsípések légúti akadály artériás és ütőeres vérzés komplex újraélesztés
kémia	mérgezések vegyszer okozta sérülések savmarás égési sérülések forrázás szénmonoxid mérgezés
fizika	égési sérülések forrázás
testnevelés	magasból esés, horzsolások, törések, ficamok, szakadások
természetismeret, természettudományi gyakorlatok	alapfokú elsősegélynyújtás

5. Az az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek:

- teendők közlekedési baleset esetén,
- segítségnyújtás balesetknél;
- a mentőszolgálat felépítése és működése;
- a mentők hívásának helyes módja;

Évente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

6 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

6.1 A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.
  - *Feladata:* Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.
  - *Feladata:* A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.
- Az önkormányzás képességének kialakítása.
  - *Feladata:* A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.
  - *Feladata:* A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.
- A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.
  - *Feladata:* A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

6.2 A közösségfejlesztés szinterei

6.2.1 A tanítási óra, egyéb foglalkozások, rendezvények

Az iskolában a tanulók tanórai illetve egész napos iskolai foglalkozások alatti tevékenységei jelentékeny mértékben formálják, alakítják a különféle szintű közösségeket. A kooperativitásra épülő tanulásszervezés révén az osztály és az azon belül létrejövő közösségek moráljának pozitív alakítása a pedagógus feladata.

Az iskola a tanulók érdeklődése szerint egyéb foglalkozásokat szervez. Ezek szervezését a tanulók közössége, a nevelőtestület tagjai, a szülői munkaközösség kezdeményezhetik a főigazgatónál.

Az intézményben az alábbi tanórán kívüli szervezett foglalkozási formák vannak: *napközi, délutáni foglalkozások, felzárkóztató foglalkozások, egyéni foglalkozások a művészetoktatásban, szolfézsórák, zenekari foglalkozások, szakkörök, műhelyfoglalkozások, tanulmányi, szakmai és sportversenyek, könyvtár, kulturális rendezvények, tanszaki és növendék hangversenyek, diákönkormányzati foglalkozások*. A foglalkozásokon törekszünk a szociális hátrányok, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítésére, így ezek a programok a gyermek- és ifjúságvédelem fontos szinterei, ugyanakkor kiváló lehetőséget nyújtanak a tehetség és képességek kibontakoztatására.

A szabadidő hasznos eltöltésének szinterei a napközis és az egész napos iskolás tanulók számára a sport, kézműves és kulturális foglalkozások, játéktanulás, pénteki kirándulás, tematikus csoportközi napközis programok.

Az intézmény hagyományainak ápolása, vetélkedők a játékos, közösségi szereplésre adnak lehetőséget, s hogy a tanuló szokatlan helyzetben alkalmazza tudását. Lehetőséget nyújt színpadi szereplés gyakorlására, a szülőkkel való kapcsolattartásra, kreativitásra, kommunikációra, művészi hajlam kifejezésére, népi hagyomány ápolására.

6.2.2 Iskolán kívüli foglalkozások

Az 1-3 napig tartó tanulmányi kirándulásokon a tanulók megismerik hazánk tájait, kulturális örökségeit.

Erdei iskolában általában 3 - 5 napot töltenek az osztályok. Megismerkednek az adott hely földrajzi, kulturális, történelmi és néprajzi életével. Speciális órákon vesznek részt.

A lehetőségekhez mérten nyári tematikus táborokat is szervez az intézmény, melyek **önköltségesek**.

A szabadidős tevékenységek során múzeum-, színház-, állatkerti- és mozilátogatások színesítik a diákok életét az osztályok **anyagi lehetőségeihez mérten**.

7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Minden tanulónknak esélyt kell kapnia a képességei szerinti fejlődésre, a BTMN, az SNI és a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak integrált oktatás keretében: a szociokulturális hátrányainak leküzdésére, felzárkózására; a kiemelkedő képességű tanulóknak tehetségük kibontakoztatására. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a halmozottan hátrányos helyzetű és a nem halmozottan hátrányos helyzetű, BTMN és SNI tanulók együttnevelése, az iskolai integrációs oktatás megvalósítása. Ennek érdekében:

- Heterogén összetételű osztályok, csoportok kialakítása.
- Egyénre szabott differenciált fejlesztés.
- Gyermekközpontú, családorientált nevelés kialakítása.
- Az egyenlő bánásmód elvének érvényesülése.
- A társadalmi integráció támogatása.
- Az iskolai befogadás és nyitva tartás alkalmazkodása.
- Intézményi tartalmi-módszertani-, infrastrukturális és humán-erőforrás optimális feltételek biztosítása.
- A gyermekek, tanulók egyéni adottságaihoz igazodó pedagógiai módszertanok adaptálásának támogatása a törésmentes továbbhaladás biztosításának céljából.
- Az átlagtól lemaradók esetében a szakszolgálatok és szakmai szolgáltatók igénybevételel megvalósított komplex vizsgálatok és egyéni fejlesztési programok kidolgozásának támogatása, az optimális fejlesztés feltételeinek biztosítása.
- Az iskolafokok közötti átmenet elősegítése, a lemorzsolódás megelőzése, a sikeres továbbhaladás és a tanulók utánkövetésének megvalósítása érdekében intézményi együttműködések (pl. mentorálás,) támogatása és biztosítása.
- A zenetanulás, mint személyiségfejlesztő eszköz, nagyszerű lehetőséget kínál a szorongásos, és tanulásban akadályozott gyermekek felzárkóztatására, önmegevalósítására. Mindezekon kívül egyre gyakrabban merül fel igény a zenetanulás iránt a pozitív gyógyászati terápiás hatása miatt is.
- Elősegítjük és a gyermekek körében szorgalmazzuk, hogy ismerjék meg és éljenek azokkal a kulturális és technikai lehetőségekkel, amelyeket családjuk nem, de intézményünk biztosítani tud.

- Fontos alapelv, hogy a tanulók közti különbözőségeket az iskola a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintse.
- Különösen fontos, hogy az iskola biztosítsa a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhítse a hátrányok hatásait, optimális esetben képes legyen kiküszöbölni azokat. Ezek közül kiemelten fontos a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység.
- Előremutató folyamatként értékelhető a teamtanításnak olyan alkalmazása, amely a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg, az együttnevelést megvalósító iskolában pedig a tanulót tanító pedagógus és a gyógypedagógus közösen tervezett tanulási-tanítási programjára, a közös tanításra, valamint az e tevékenységet követő közös értékelésre épül.
- A differenciálás speciális megvalósulása lehet az együttnevelés során a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése.
- A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárások (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazása szükséges a különböző pedagógiai színtereken.

7.1 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

Az intézménybe járó tanulók egy része, a tagintézményben a tanulók jelentős része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli korrepetálások, egyéni foglalkozások nyújtanak segítséget, és lehetővé teszik a hátrányok minimalizálását vagy lehetőség szerinti megszüntetését.

Ennek hatékonyságát növeli a rendszeres kapcsolattartás, beszélgetés, családlátogatások, szülői értekezletek, fogadónapok, nyílt tanítási napok.

Felzárkóztatásra szorul a gyermek, ha

- szórt figyelmű;

- nehezen tud koncentrálni;
- gyorsan felejt, és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat;
- túlmozgásos vagy túlzottan lassú;
- kézügyessége fejletlen;
- lassan vált át egyik feladatról a másikra;
- olvasási, helyesírási, matematikai problémái vannak;
- a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel
- valamely rész képesség területén adódó lemaradás miatt.

7.1.1 A felzárkóztatás célja

- A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály illetve az iskolai közösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése.
- Készségek, képességek fejlesztése.
- A napi tanulás feltételeinek biztosítása, a korrekciós tevékenység és a korrepetálás révén a napi lépéstartás megszervezése, az eredményes tanulási folyamat megszervezése.
- Valamely rész képesség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása.
- Viselkedési szokások kialakítása, változtatása, gyakorlati alkalmazása, az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében.
- Pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.

7.2 A tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal összefüggő pedagógiai tevékenység

7.2.1 Beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar komplex jelenség, a személyiség problémája, amelyben értelmi, érzelmi és akarati tényezők ötvöződnek. A zavar létrejötte egy folyamat eredménye, melynek kezdete többnyire az első óvodás-iskolás években és a családi háttérben keresendő.

Általános feladatunk magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulóknál a pedagógiai szakszolgálattal való kapcsolat felvétele, és szakvélemény kérése.

A szakértői bizottságok pszichológusainak javaslatai alapján, pedagógiai módszerekkel a tanuló támogatása, osztályközösségbe történő visszaillesztése, és kapcsolatainak javítása osztály- és iskolatársaival a fejlesztő pedagógusok közreműködésével.

A kitűzött célok elérése érdekében folytatott tevékenység alatt mindvégig előttünk áll, hogy minden gyerek individuuma.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok okának ismeretében a problémákat három csoportba soroljuk:

- ***Pszichés zavarok*** állnak a probléma hátterében (önértékelési zavar, gyenge fékrendszer, konfliktuskezelési deficit, sérülékeny kudarctűrő képesség, tolerancia hiány, szabálytartás hiánya), illetve különböző kompenzációs mechanizmusok, mint projekció, elfojtás, agresszivitás, stb.
- ***Tanulási nehézségek*** váltják ki a problémát (percepció-dyslexia, dysgrafia, figyelem-hiperaktivitás, kommunikáció-autisztikus jelek, a szenzomotoros mozgás fejletlensége, csak szekunder jellegű memória, észlelési zavarok).
- ***Rossz vagy hiányos szocializáció*** okozza a problémát (túlzott engedékenység, szeretet-és figyelemhiány, túlzott elvárások stb.)
- A további célok csak az okok (részleges) elhárításával érhetők el, ennek megfelelően a fenti csoportok mindegyike számára más-más feladatok adódnak.

7.2.2 A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarral küzdő tanulókkal kapcsolatos tevékenység

Fő célunk minden gyermek számára lehetővé tenni az optimális intellektuális és érzelmi fejlődést, a testi-lelki és szociális kibontakozást, hogy belső harmóniában, önmagával és környezetével egyensúlyban éljen.

A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkóztat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a tanulók iskolai teljesítményét javítják.

A komplexitás elvének érvényesítése szellemében a fejlesztés az alábbi területeket öleli fel:

- mozgás (nagy- és finommozgás),
- testséma,
- téri orientáció,
- percepció (vizuális, auditív, taktilis), melyekhez mindig kapcsolódik a verbális tudatosítás.

7.2.2.1 A fejlesztésbe bekerülők köre

- Azon tanulók, akik az intelligencia szintjük alapján elvárhatóan lényegesen alacsonyabb

tanulási teljesítményt mutatnak.

- A tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok (továbbiakban: szakértői bizottságok) tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdők.
- A képességfejlesztés a szülő beleegyezésével és aktív támogatásával végezhető. A fejlesztés tartalmilag kiterjed mindazon részterületekre, amelyeket a szakértői bizottság megjelöl (mozgás, testséma, téri orientáció, percepciófejlesztés, stb.).

7.2.2.2 Szervezeti formái

- Egyéni fejlesztés (1-3 fő),
- Kiscsoportos fejlesztés (4- 7 fő),
a szakvéleményben illetve a szakértői véleményben rögzített óraszámok szerint.

7.2.2.3 A fejlesztés célja

Személyiségfejlődés, boldog, egészséges, erkölcsös ember

- ✓ Pozitív énkép, jó kommunikációs képesség
- ✓ Idegrendszer fejlődésének biztosítása
- ✓ Mozgásfejlődés
- ✓ Érzelmi élet fejlődése
- ✓ Beszéd fejlődése
- ✓ Érzékszervek fejlődése
- ✓ Prevenció, reedukáció

Részképesség zavarok megszüntetése

- ✓ Figyelem-, viselkedési-, tanulási zavarok csökkentése
- ✓ Egészséges működéssel való ellensúlyozás (korrekció, kompenzálás)

Ismeretek bővítése

- ✓ Iskolai szerepeknek, elvárásoknak való megfelelés.

7.2.2.4 Ütemterv az egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez

Szeptember: szintfelmérések; csoportalakítások; egyéni fejlesztési tervek kidolgozása; a kijelölt fejlesztési területek negyedévenkénti felülvizsgálata, havonkénti nyomon követéssel az egész tanév folyamán.

Szeptembertől januárig: egyéni és csoportos fejlesztések

Február: értékelések, tájékoztatás a szülők felé

Februártól májusig: egyéni és csoportos fejlesztések

Június: értékelések, tájékoztatás a szülők felé

7.2.2.5 A fejlesztés fő területei

Nagymozgások

- kúszás, mászás, járás, futás, ugrások, dobás, szökellések, önazonosság, testfogalom, testséma, testi egészség.

Szenzomotoros integráció (érző-érzékelő, mozgásos idegi szabályozás összhangja)

- egyensúly, ritmus, téri- és idői tájékozódás, reakcióidő növelése, taktilis érzékelés, téri orientáció, oldaliság

Perceptuomotoros készség (érzékelő-észlelő mozgások)

- a halláshoz és a látáshoz kapcsolódó érzékelő-észlelő mozgásfejlesztések, hallási diszkrimináció, hang-szó-szöveg összefüggése, szerialitás, vizuális diszkrimináció, szemmozgás koordináció, alak-háttér megkülönböztetése, vizuális emlékezet, finommozgások vizuomotoros koordinációja, térbeli formaészlelés, azonosságok–különbségek meglátása, vizuomotoros integráció.

Személyiségfejlesztés

A foglalkozások léggömbje, az életkori sajátosságok figyelembevétele, a játékoság mind hozzájárulnak a jótékony cserehatáshoz mely végső soron a pszichomotoros és a motoros-pszichés kiegyensúlyozott fejlődést eredményezi.

A személyiség fejlesztésekor fontos figyelembe venni a fejlesztőpedagógus személyiségét is.

7.3 A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása

A hatályos jogszabály értelmében *sajátos nevelési igényű tanuló*: az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

7.3.1 Az alapfokú oktatás megvalósítása mellett a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált oktatásának irányelvei, céljai, feladatai:

A sajátos nevelési igényű, magatartási zavarokkal, tanulási zavarokkal, illetve részképesség-zavarokkal küzdő gyerekek felzárkóztatására és fejlesztésére nagy hangsúlyt

fektetünk iskolánkban. Az 1-8. évfolyamon pedagógusaink az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók számára felzárkóztató, korrepetáló, képességfejlesztő órákat szerveznek.

Fejlesztő munkánk a játékoságon, a tapasztalatszerzésen, életkori sajátosságokon, pozitív érzelmeket keltő tevékenységeken alapul.

Tanórán belül törekszünk az egyéni képességekhez igazodó munkaformák, egyéni fejlesztés, ösztönző értékelés, csoportos fejlesztés, tanári differenciálás, kooperatív munkaformák alkalmazására. Tanórán kívül működnek napközis foglalkozások, kiscsoportos rehabilitáció, fejlesztő foglalkozások, felzárkóztatások.

Intézményünk fontos feladatának tartja a pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek integrációját. Fontos annak felismerése, és a tanulókkal való felismertetése is, hogy átmenetileg vagy tartósan bárki szorulhat speciális segítségre, hogy mindannyian “különbözőek vagyunk”, s ez a sokszínűség nem negatívumot, hanem pozitívumokat is jelenthet a közösségek és a társadalom számára.

Az integráció pozitív magatartásmintákat közvetít. A speciális szükségletű gyermeket reális önértékelésre, képességei maximális kibontakoztatására serkenti, a nem sérült gyermekek pedig megtanulják a hozzájuk való alkalmazkodást, a segítségnyújtást. Hosszú távon az előítéletek enyhüléséhez, a “mátság” értékeinek társadalmi méretű elismeréséhez vezethet ez a folyamat. Az együttnevelés során fontos feladatunknak tekintjük az iskola pedagógusainak, a szülők és a tanulók közösségének felkészítését a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására. Fejlesztő, nevelő munkánkat a hagyományos pedagógiai elveken túl a sajátos nevelési igényű gyermekek iskolai fejlesztésének irányelvei határozzák meg.

7.3.2 Pszichés fejlődési - súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási - zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése

7.3.2.1 A fejlesztés alapelvei:

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakvéleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus segítségével történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről tájékoztatjuk az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermekek osztályfőnökére. Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizzük a további célkitűzések megtervezését megelőzően.

7.3.2.2 Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- ✓ a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása.
- ✓ a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- ✓ a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése,
- ✓ a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
- ✓ a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

7.3.2.3 A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén:

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasás (diszlexia), a helyesírás (diszortográfia), az írásmozgás (diszgráfia) és a számolás (diszkalkulia) területén nehézségek jelentkeznek, általános értelmi képességeik és tanulási teljesítményeik között alulteljesítés formájában. Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, vagy kevert típusú zavar formájában jelennek meg.

Diszlexia- az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői:

- ✓ a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége
- ✓ hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége
- ✓ értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége
- ✓ gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása
- ✓ rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál

- ✓ írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre
- ✓ vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka során specifikus olvasászavar esetén törekszünk elérni a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasási készséget, segítve az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- ✓ a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- ✓ a rövid távú emlékezet,
- ✓ az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- ✓ a testséma biztonságának kialakítása,
- ✓ az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analizáló-szintetizáló módszerrel
- ✓ az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- ✓ a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- ✓ az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- ✓ az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával
- ✓ az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia – a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együttjárástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak

Jellemzői:

- ✓ a centrális auditív feldolgozás, a fonéma feldolgozás zavara
- ✓ beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngéesség mentén)
- ✓ helyesírási hibák halmozódása
- ✓ a tollbamondás utáni írás hibái

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén törekszünk kialakítani a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készséget, elősegítve az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata:

- ✓ a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség
- ✓ a rövidtávú emlékezet fejlesztése
- ✓ a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása
- ✓ a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése

Diszgráfia - az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

Jellemzői:

- ✓ csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép
- ✓ szaggatott betűalakítás és betűkötések
- ✓ rossz csukló, -kéz,- ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség
- ✓ egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák
- ✓ kialakulatlan kézdominancia
- ✓ lassú tempójú írás, központosítás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé
- ✓ továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondatszerkezet, helyesírás)

A fejlesztés célja:

A specifikus írászavar javításának feladata az iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő írás készséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- ✓ a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra
- ✓ a testséma biztonságának kialakítása,
- ✓ a vizuomotoros koordináció fejlesztése
- ✓ az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés)
- ✓ a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése
- ✓ sikertudat kialakítása

Diszkalkulia - a számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- ✓ a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei
- ✓ a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,
- ✓ a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara
- ✓ a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai
- ✓ helyi érték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei
- ✓ szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya
- ✓ számértékek szimbolikus funkciójának értelmezési nehézségei
- ✓ mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége
- ✓ számjegyekre vonatkozó lexikai hibák
- ✓ komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái
- ✓ gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége
- ✓ figyelemzavar

A fejlesztés célja:

A specifikus számolási zavar esetén a fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein. A számolási zavarok a specifikus tanulási zavarok és nyelvi zavarok különböző megjelenési formáival együtt járhatnak, de előfordul elkülönült formában is. A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- ✓ a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése
- ✓ matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása
- ✓ a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- ✓ a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- ✓ a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
- ✓ a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése
- ✓ segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,

- ✓ a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- ✓ a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása
- ✓ az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitásukkal, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek. A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá olyan viselkedésszervezési problémák is, amelyek az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, szorongás, és az alkalmazkodóképesség eltérő fejlődésében mutatkoznak meg.

Jellemzői:

- ✓ szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani
- ✓ komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni
- ✓ az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, haragreakciók
- ✓ motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.)
- ✓ megkezdett tevékenység befejezetlensége
- ✓ ingersorozatok hibás kivitelezése
- ✓ tantárgyi alulteljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban)
- ✓ én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek

A fejlesztés célja:

A figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése, a társadalmilag elfogadott magatartásminták kialakulásának elősegítése. A közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

A fejlesztés feladatai:

- ✓ a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése
- ✓ fokozott egyéni bánásmód
- ✓ az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése
- ✓ feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése
- ✓ motiválás, sikerélmény biztosítása

- ✓ a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése
- ✓ önértékelési képesség fejlesztése
- ✓ sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása.
- ✓ együttműködés a családdal és más szakemberekkel.
- ✓ a fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

7.3.2.4 A pedagógiai célkitűzések, feladatok eszközei és eljárásai:

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése, oktatása során az intézmény szoros együttműködésre törekszik a gyermek diagnózisát felállító Szakértői Bizottsággal, a Pedagógiai Szakszolgálattal és a szülőkkel. Az iskola gyógypedagógusa a szakértői bizottság diagnózisa és a gyógypedagógus által készített egyéni fejlesztési terv alapján végzi munkáját. Segítséget nyújt a gyermek tanítóinak, tanárainak a diagnózis értelmezéséhez, a tanuláshoz szükséges segédeszközök, speciális fejlesztő programok kiválasztásához, javaslatot tesz gyógypedagógiai módszerek alkalmazására. Figyelemmel kíséri a gyermek haladását, fejlődését. A szülők számára segítséget nyújt a diagnózis értelmezéséhez, konzultál a szülővel a fejlesztés eredményeiről, segíti a szülőt a probléma elfogadásában, a gyermekkel szembeni reális elvárások kialakításában. A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően érvényesíti a méltányos számonkérési, értékelési, ill. átmeneti felmentési lehetőségeket minden esetben a gyermek távlati érdekeinek figyelembevételével.

Az intézmény minden tanulónknak biztosítja a rehabilitációs időkeretet a szakértői véleményben előírtaknak megfelelően, és az egyéni szükségleteket figyelembe véve kiscsoportos formában.

Ez alapján egyéni fejlesztési terv készül a tanév elején. A foglalkozások anyagának, tapasztalatainak feljegyzése folyamatosan történik, az „Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció iskolai fejlesztő foglalkoztatás egyéni fejlődési lapon”.

Az intézmény minden tanév végén (június 30-ig) jelzi az illetékes Heves Vármegyei Szakértői Bizottság felé azoknak a tanulónknak az adatait, akinek a következő tanévben kötelező felülvizsgálatuk lesz.

7.3.2.5 Az SNI tanuló tantárgyi teljesítményének értékelése

Alapvető cél a tanulók önértékelésének fejlesztése, kritikus gondolkodásuk kialakítása, egymás munkájának elismerése, a hibák kíméletes, javító szándékkal történő megfogalmazása. A tévedések megbeszélése és kijavítása közösen történik. A hibák elfogadása, a tanulási

folyamat részeként való kezelése a biztonság érzését nyújtja, mentesíti a gyerekeket a szorongástól.

A teljesíthető tevékenység biztosítja az örömteli, kudarc nélküli tanulás lehetőségét. Az elért teljesítmény értékelésekor nem hagyható figyelmen kívül az adott gyermek aktuális teljesítőképessége, hogy saját lehetőségeit mennyire használta ki az adott feladat elvégzése érdekében.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből - az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A vonatkozó hatályos jogszabály alapján a tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján a főigazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő. Ennek egységesítésére közös értékelési szempontrendszert használ intézményünk, így a tagiskolák között nincs eltérés az írásbeli értékelés terén. A tanítási év végén a tanulóknak az egyes fejlesztési területeken elért eredményeit, és nehézségeit szintén szövegesen értékeljük, és a következő tanítási év egyéni fejlesztési tervének elkészítéséhez szükséges javaslatokat fogalmazzuk meg.

7.3.3 Ütemterv az egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez

Szeptember: szintfelmérések; csoportalakítások; egyéni fejlesztési tervek kidolgozása; a kijelölt fejlesztési területek negyedévenkénti felülvizsgálata, havonkénti nyomon követéssel az egész tanév folyamán. Egyéni fejlesztési tervek elkészítése

Szeptembertől januárig: egyéni és csoportos fejlesztések

Február: értékelések, tájékoztatás a szülők felé

Februártól májusig: egyéni és csoportos fejlesztések

Június: értékelések, tájékoztatás a szülők felé

7.4 Az integráció személyi feltételei

Az integrált oktatást segítik intézményünkben:

- fejlesztőpedagógus/gyógypedagógus
- pedagógiai asszisztens

7.4.1 Az integrált nevelésben-oktatásban részt vevő fejlesztőpedagógus/gyógypedagógus feladatspecifikációja

- Segíti a pedagógiai diagnózis értékelését.
- Javaslatot tesz a fogyatékoság illetve a sérülés típusához, a tanuló egyéni igényeinek megfelelő környezet kialakításához.
- Segítségnyújtás a speciális eszközök és módszerek kiválasztásához és alkalmazásához.
- Figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz az értékelésben.
- Terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon egyéni fejlesztési terv alapján, támaszkodva az ép funkciókra.

7.5 A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenység

Harsányi István klasszikus meghatározása szerint: „Tehetség az a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakozott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagosat messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.”

A köznevelésben a legfontosabb feladatunk idejében felfedezni a tanulók speciális képességeit, s készségeiket az adott iskolatípus adta maximális szintig fejleszteni. A kisiskolás korban kell elkezdni a tehetséges tanuló általános képességeinek fejlesztését. Alapozó munkát kell végeznünk, mely során a tanuló nem csupán a tanuló erősségeire összpontosítunk. A „gyengébb oldalt” is fejlesztenünk kell, mert gátolhatja a tehetség fejlődését. A felső tagozatban (12-13 éves kor körül) már többnyire megjelenik a speciális tehetség, így ott már speciális tehetségfejlesztést folytathatunk, ám továbbra sem szabad megfeledkezni a gyengeségek fejlesztéséről. Az iskolának nagy felelőssége van a tehetségazonosítás és a speciális szervezeti formában való továbbfejlesztés terén. A tehetség kibontakozását serkentheti a pedagógus ösztönző attitűdje, a kedvező légkör, a bizalom, a játékosság, a motiváció. Ellenben gátolhatja a teljesítménykényszer, a túlzott fegyelem, a kreativitás lebecsülése.

A tehetséges tanulót szociális környezet veszi körül, amelynek feladatai vannak a tehetséges tanuló fejlődésében. Ilyen környezet az iskola és a család is. E kettő együtt „tehetség gondozó műhely” vagy „tehetséggát” lehet a tanuló számára. Ha felkészült pedagógus és támogató szülői háttér veszi körül a tehetséges gyereket, akkor megkapja a lehetőséget tehetsége kibontakoztatására, fejlődésére.

A tehetségek esetében elsődlegesnek tartjuk a felismerést és valljuk, hogy „valamiben mindenki tehetséges”. A tapasztalat is mutatja, hogy a tanulói teljesítmények a pozitívumokra

való támaszkodás elvét alkalmazva hozhatók felszínre a legjobban. A kimagaslóan jó képességek fejlődésének elengedhetetlen feltétele, hogy e képességek és segítségükkel elért kompetencia „megmérissen”, e kompetencia birtokosai fórumokat kapjanak személyiségük és tudásuk „közkinccsé” tételére, ahogy céljaink szerint ezt majd felnőtt korukban is tehetik hasznos tagjaivá válva környezetüknek, teremtve harmóniát ezzel önmagukban is.

Iskolai szinten a tehetségek számára helyi versenyek rendszeres rendezésével, eredmények nyilvános és rendszeres, méltó elismerésével, ezek előkészítésével segíthetjük tehetséges tanulóinkat. Természetesen nem csak intézményi szinten kell elősegítenünk szereplésüket, az iskola szakmai életének nyitottnak kell mindig lennie a térség, a város szakmai megmozdulásaira, az ezeket irányító szervezetek felé.

A tehetséggondozás az intézmény minden pedagógusának feladata és felelőssége. Pontosán fel kell tárnunk azokat a képességeket, amelyek bizonyos tevékenységi területen megadják ezt a sikerélményt a tanulóknak. Minél előbb találjuk meg ezt, annál kisebb az esélye a manapság oly gyakori önértékelési zavarnak, ami súlyosan hátráltatja a tanulókat. A felismerés csak az első fázis, ezt követnie kell egy olyan intézményi szintű koordináló tevékenységnek, amely a tanulók számára megkeresi azt a közeget, ahol sikerélményhez juthatnak akár iskolán kívül is. A hatékony tehetséggondozás alapvető feltétele a szülői házzal való együttműködés, konstruktív kapcsolat.

A meglévő versenyrendszer támogatása és folytonos fejlesztése ezért is fontos, de a verseny nem kizárólagos forrása a sikerélménynek.

Feladat így:

- ✓ a versenyrendszer támogatása,
- ✓ az intézmény díj- és elismerés rendszerének támogatása, fejlesztése,
- ✓ olyan tevékenységi formák felkutatása, támogatása, amelyben a tanulók sikerrel és örömmel vesznek részt.

Az intézményben prioritást élvez a zenei tehetségek felismerése. A zenei tehetség felismerése számos tényezőn alapul, kibontakoztatásához a helyes út megtalálása gyakran véletlenek sorozatán át vezet. Objektíven mérhető elemei: az átlagosnál jobb ritmusérzék, hallás, harmóniai és formaérzék, mely rendszerint magasabb szintű asszociatív képességgel és logikai készséggel párosul. A tehetség önmagában azonban nem elegendő a magas szintű teljesítmény eléréséhez. Ehhez kitartás, szorgalom, akaraterő, türelem és gondos gyakorlás szükséges.

A zeneiskolai képességvizsgálat során felismerjük az alapvető adottságok, képességek szintjét. A korai fejlesztés során – zeneovi, előképző - játékos formában, az életkori sajátosságoknak megfelelően ismerhetjük meg a gyermekek adottságait, képességeit, ezek fejleszthetőségét. A

tehetséggondozást az átlagostól eltérő, jobb képességű tanulók esetén a „B” tagozatra való irányítással, ennek magasabb szintű követelményrendszerével is segítjük.

„B” tagozatos tanuló lehet az, aki az átlagosnál jobb képességeit magasabb teljesítményével és szorgalmával igazolja. Tanszaki meghallgatáson, vizsgán ennek megfelelő szintű tananyag tudásáról ad számot, szaktanára javaslatával a tanszaki munkaközösség és a főigazgató/tagintézmény-igazgató egyetért.

7.5.1 A tehetséggondozás szervezeti formái

- ✓ A tanítási órán differenciált feladatok biztosítása. Csoportbontásnál fontos a viszonylagos homogenitás, hogy a tehetséges tanulók a velük versenyképes kortárstanulókkal ismételten összemérhessék képességeiket, erejüket. Megvalósulhat a tantervdúsítás, tananyag gazdagítás. Egyes anyagrészekkel elmélyültebben foglalkozhatnak, gazdagíthatják a követelményrendszert, projektet készíthetnek, gyűjtő- és kutatómunkát végezhetnek.
- ✓ Reformpedagógia bevezetése, Jenaplan pedagógia alkalmazása
- ✓ Emeltszintű tantárgyak tanítása
- ✓ Választható tantárgyak
- ✓ Alapfokú művészetoktatásban való részvétel
- ✓ „B” tagozat
- ✓ Szakkörök
- ✓ Tehetségműhelyek
- ✓ Sportfoglalkozások
- ✓ Pályázatok
- ✓ Képzőművészeti kiállítások
- ✓ Versenyekre felkészítés (iskolai, területi, megyei, országos)
- ✓ Vetélkedők
- ✓ Középiskolai előkészítők
- ✓ Tematikus táborok

8 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül az iskolai tantárgyfelosztáson meghatározott munkarend alapján.

8.1 A pedagógusok alapvető feladatai

- A nevelőtestület által kialakított egységes elvek alapján történő munkavégzés.
- Kiemelt figyelem fordítása a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztésre, a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására.
- Aktív részvétel a nevelőtestület munkájában, az éves munkaterv megvalósításában.
- Az intézmény céljainak képviselése a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.
- A tanulók személyiségfejlesztésének a tanítás-tanulás folyamatában tervszerű végzése, s ennek keretében a tanulók minél alaposabb megismerése, amit a tanulók állandó, tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, szükség szerinti családlátogatások és különböző vizsgálatok segítségével érhet el.
- Különös gond fordítása a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységének kialakítására.
- A közös iskolai tevékenység minden mozzanatában a kulturált emberi viselkedés szabályainak gyakoroltatása.
- Megbeszélés napi rendszerességgel a tanulócsoportjában tanító nevelőkkel a legfontosabb napi feladatok kialakítása és egyeztetése céljából.
- A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programokban való részvállalás.
- Adminisztrációs munka pontossága, a formai követelmények, a határidők betartása.
- A tanuló tanulmányi eredményeivel kapcsolatos dokumentáció folyamatosan aktualizálása (Kréta naplóvezetés, üzenők, e ellenőrző)
- Törekvés a szakmai és pedagógiai tudásának, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények és a módszertani fejlesztések megismerésére, önképzés. Lehetőség szerint publikációk szakmai (pedagógiai, szaktárgyi) témákról folyóiratokban, kiadványokban.

- Az intézményi munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése, megvalósítása (innováció).
- Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (*a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása*).
- A hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesítése a pedagógiai munkában.
- Kiemelt figyelem fordítása a nevelőtestületen, illetve feladatellátási helyen belül a partneri, szakmai együttműködések, valamint az ezeket támogató gyakorlatok feltárására és rögzítésére.
- Kiemelt figyelem fordítása a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók családjainak feltérképezésére, megismerésére.
- A tanulás társas természetéből adódó előnyök, a differenciált egyéni munka adta lehetőségek kihasználása.
- A párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulás segítése.
- A tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés.
- A tanulók tanulmányi előmenetelének támogatása a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával.
- Az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.
- Az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során iskolán kívüli szakemberek bevonása, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználása (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert).
- Együttműködés más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.
- A digitális munkarend során a tananyaghoz és a tanulócsoport sajátosságaihoz igazodó online platformok használata.
- A digitális munkarendben a nevelőtestület által megfogalmazott és elfogadott alapelveknek megfelelően végzi pedagógiai tevékenységét.

8.2 A tanórai és a tanórán kívüli nevelő-oktató munka, tanulásirányítás

- Munkáját a tanulócsoportra adaptált vagy saját maga által készített tervek szerint végzi. (*tanmenet, tematikus terv, óraterv, foglalkozási terv*)
- Rendszeres előzetes felkészülés a tanítási órákra és az egyéb foglalkozásokra.
- A tanulók adottságainak, haladási tempójának megfelelő differenciált munkaszervezés.
- A motiválás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása.
- Változatos munkaformák alkalmazása.
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.
- A tanulók munkájának rendszeres ellenőrzése és értékelése annak figyelembe vételével, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású legyen;
- Törekvés az a számonkérésben és az értékelésben az írásbeli és szóbeli formák egyensúlyának megtartására.
- Különös gond fordítása a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységének kialakítására.
- A tanulók fokozatos szoktatása az iskolai élet szabályainak betartására, házi rendjének megismertetése, betartatása.
- Annak biztosítása a tanulók számára, hogy nyugodt légkörben, türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek.
- Törekvés a tanulás megszerettetésére, a szellemi erőfeszítésekben rejlő örömforrások felfedeztetésére.
- A tanulók spontán érdeklődésének fenntartása, fejlesztése.
- Egyéb foglalkozások szervezése a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően.

8.3 A tehetséges tanulók gondozása

- Tehetségazonosítás, a tanuló tehetségének megfelelő fejlesztési szintér felé irányítása
- A zenei tehetségek támogatása.
- Tanórai differenciált feladatadás a tehetséges tanulóknak.

- Egyéb foglalkozások szervezése és vezetése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle versenyekre, vetélkedőkre.
- Tehetséggazdálkodó módszer alkalmazása pl. Jenaplan

8.4 A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

- Az általa foglalkoztatott tanulókról szóló szakvélemények és szakértői vélemények megismerése, annak ajánlásainak figyelembe vétele és mérlegelése az érintett gyermekek tanításakor és osztályzásakor.
- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
- A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók felkészítése javító vagy osztályozó vizsgára.
- Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.

8.5 Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai

8.5.1 Az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnök céltudatosan irányítja az osztályban folyó nevelő-oktató munkát,

összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket.

A tanulókkal közösen tervezi, elemzi, és alakítja az osztály életét, biztosítja annak bekapcsolódását az iskola egészének nevelési rendszerébe. A tanulók közvetlen megismerése és az osztályközösség arculatának formálása kiváló lehetőségeket kínálnak az iskolai és iskolán kívüli programok: szakkörök, klubdélutánok, sportfoglalkozások, rendezvények, diákgyűlések, utazások, kirándulások, színház-, és múzeumlátogatások stb.

Az osztályfőnöki munka eredményessége érdekében a pedagógus kapcsolatot tart tanítványai szüleivel, erősíti a családból származó pozitív nevelési hatásokat, megismeri a család viszonyulását az iskolához, a tanulóhoz. Az osztályfőnöki munka kritikus pontja a torz családi nevelési minták és szokások ellensúlyozása, a negatív társadalmi hatások kivédése.

Az osztályfőnök nevelő munkájának szerves része a közvetlen nevelőmunka.

Az osztályfőnöki órákon sajátos rendszerező, szintetizáló módszerrel kerül sor a tanulók nevelésében szerepet játszó nevelési tartalmak, témakörök feldolgozására. Jellemezze az osztályfőnöki órákat a mai fiatalokhoz közel álló tartalom és forma! Az osztályfőnöki óra a helyes vitakultúra kialakításának nélkülözhetetlen gyakorlóterepe.

Célunk, hogy a tanulók fejében megfogalmazódott kérdések ne haljanak el. Gondolkodjanak, kérdezzenek, vitatkozzanak ők és az osztályfőnök is. A válaszokat ne a tanár fogalmazza meg, ő csak a saját véleményét mondja el, de társ legyen a megoldáskeresésben. Sokszor egy-egy problémát alternatív módon lehet csak kezelni és megoldani, ebben segíthet a szülő is. Lényeges, hogy az osztályfőnök - akinek célja a diákok sokoldalú megismerése és fejlesztése – élvezze ezt a szabadságot adó együttlétet. Serkentő környezetet teremtsen, bátorítsa a tanulók autonóm törekvéseit, fogadja el fantáziavilágukat. Biztonságos háttérrel adjon a gyermekeknek, a fejlesztő szándék mellett is elfogadva őket olyannak amilyenek, hiszen élettapasztalatukat, társadalmi – emberi mintáikat és személyes élményeiket saját környezetükből, életterükből hozzák.

8.5.2 Az osztályfőnök közvetlen pedagógiai tevékenységének jellemzői

- Az 5-8. évfolyamon kötelező osztályfőnöki órák nevelési témái lehetnek: kötöttek, szabadon választhatók és aktuális eseményekhez kapcsolódóak.
- Az osztályfőnöki óra egyszerre szolgálja az általános műveltség gyarapítását, a világszemlélet és az erkölcsi értékrend alakulását. Fejleszti az önismeretet, felkészíti a tanulókat a kulturált társas kapcsolatok építésére és fenntartására. Hozzájárul a differenciált emberkép és identitástudat alakulásához.
- A tanulókat tudományosan megalapozott ismeretekhez juttatja a természeti- és társadalmi

környezetről, az emberről, és megismerteti őket a magatartási szabályokkal és etikai normákkal.

- Szükség van azonban arra, hogy a javasolt osztályfőnöki program koncentrikusan bővülő ismeretrendszere már 5. osztálytól járuljon hozzá a fiatalok önismeretének, önfejlesztő stratégiájának és erkölcsiségének alakításához (egészséges életmód, konstruktív életvezetés, magatartáskultúra, erkölcs- és vallásismeret).
- Az életkornak megfelelő ember-, és társadalomismeretek nyújtásával segítse elő a tanuló szocializálódási folyamatát, természeti és társadalmi környezetébe való beilleszkedését.
- Segítse a tanulót kapcsolat-, és viszonyrendszereinek felismerésében, nevelje értékes és hasznos kapcsolatok kialakítására és ápolására.
- Fejlessze a tanuló szociális érzékenységét, toleranciáját, valamint empátikus képességét az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránt.

8.5.3 Az osztályfőnöki munka tervezése

- Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

8.5.4 Az osztályfőnöki órák témái

Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák

- A házirend szabályainak megbeszélése.
- Az osztályközösség belső szabályainak megbeszélése, rögzítése.
- Balesetvédelmi, tűzvédelmi szabályok ismertetése, visszakérdezése.
- A felelősök, DÖK-képviselők megválasztása.
- Az iskolai munkatervből az osztályt érintő feladatok ismertetése.
- Az iskola környékére vonatkozó közlekedési ismeretek és veszélyhelyzetek megbeszélése.
- Félévente egy alkalommal egészségvédelmi téma (*helyes táplálkozás; az alkohol- és kábítószer fogyasztás, a dohányzás káros hatásai a szervezetre; a személyes higiénia; a szexuális fejlődés*) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vételével.
- Évente egy alkalommal az elsősegély-nyújtás alapismereteinek gyakorlati elsajátítása céljából az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele.
- Az osztály félévi munkájának és magatartásának értékelése az első és a második félév végén.
- Osztálykirándulás előkészítése.

Választható témák az osztály összetételétől, neveltségi szintjétől függően

- ✓ A tanulást is tanulni kell

- ✓ Tanulást segítő tevékenységek
- ✓ Egészséges életrend
- ✓ A helyes napirend kialakítása
- ✓ A család: a nagyszülők, a szülők és a gyerekek közössége
- ✓ Ünnepek a családban
- ✓ Az ünnepek szerepe az emberek életében
- ✓ Ismerem-e önmagam?
- ✓ A megismerés forrásai
- ✓ Baráti kapcsolatok
- ✓ Részvétel a házi munkában
- ✓ A nyári szünidő tervezése
- ✓ A tanulási szokások, a gazdaságos tanulás
- ✓ Fiúk és lányok barátsága
- ✓ A helyes viselkedés, a helyes beszéd, az udvariasság
- ✓ Igazmondás, hazugság
- ✓ A serdülők biológiai és higiéniai problémái
- ✓ Fejlesztő játékok tanulása
- ✓ Tudni illik, hogy mi illik
- ✓ Illemtan a gyakorlatban
- ✓ Lakásunk kultúrája
- ✓ Pályaválasztásra készülünk
- ✓ Önállóság a tanulásban
- ✓ Konfliktusok az osztályban
- ✓ Igaz barátok az osztályban
- ✓ A kulturált magatartás szabályai
- ✓ Viselkedés ünnepi alkalmakkor
- ✓ Bíráló, önbíráló
- ✓ A család funkciói
- ✓ Konfliktus a családban
- ✓ Fizikai és szellemi munka
- ✓ A pénz szerepe életünkben

- ✓ Ápolt, divatos megjelenés
- ✓ Hogyan rendezném be otthonomat?
- ✓ A vendéglátás illemtana
- ✓ A határainkon túl élő magyarság
- ✓ Testápolás, szépségápolás a serdülőkorban
- ✓ Az étkezési kultúra
- ✓ Az iskolaválasztás gondja
- ✓ A család pályaválasztási elképzelései
- ✓ Diákönkormányzat az osztályban és az iskolában
- ✓ Törekvés a harmonikus életre
- ✓ Jövönkre készülünk
- ✓ Harcban önmagunkkal
- ✓ Bizonytalankodók az iskola- és a pályaválasztásban
- ✓ Ügyintézés a mindennapokban
- ✓ Barátság, szerelem, szexualitás
- ✓ Házasság és család, a felbomló család
- ✓ Hétköznapi és ünnepek a családban
- ✓ Korunk jellemző betegségei
- ✓ A fiatalok bűnözés
- ✓ A hivatalos helyen való viselkedés illemtana
- ✓ Különböző tanulási módszerek
- ✓ A jó időbeosztás, a helyes napirend
- ✓ Közösségfejlesztő játékok
- ✓ A kulturált viselkedés alapjai, illem
- ✓ Ismerős, haver, barát
- ✓ Kapcsolatok a másik nemmel, a nemi érettség tudatosítása
- ✓ Árulkodás, becsület, "betyárbecsület"
- ✓ Hazugság, elhallgatás, igazmondás, becsületesség
- ✓ Közlekedési szabályok, utazási illemtan
- ✓ Színházlátogatás: viselkedés az előadáson, az élmények megbeszélése
- ✓ Megjelenés, öltözködés

- ✓ A sport szerepe az egészséges fejlődésben
- ✓ Helyem a családban, szüleink tisztelete
- ✓ Egészséges életmód rend, tisztaság, higiénia, korszerű táplálkozás
- ✓ Veszélyes anyagok (alkohol, dohányzás stb. egészségkárosító hatása)
- ✓ Az olvasás szerepe, fontossága, az olvasás élménye
- ✓ A televízió műsorok, a videó-filmek helyes megválasztása
- ✓ Ünnepek, az ünnepnapok szükségessége
- ✓ Iskolai hagyományok megismerés
- ✓ Fiú-lány kapcsolat, barátság, szerelem, a férfi, és a női szerepek.
- ✓ Szerelem és házasság
- ✓ Generációk együttélése, szüleink, nagyszüleink.
- ✓ Az idős emberek tisztelete, segítése, a kötelességtudat fejlesztése
- ✓ Családi hagyományok, ünnepek
- ✓ A vallások szerepe életünkben, sokfélék vagyunk, tolerancia
- ✓ Viselkedés iskolában a tanórán, iskolai rendezvényeken, utcán, közlekedési eszközökön, színházban, étteremben, szórakozóhelyen
- ✓ A munka az ember alapvető létformája, a munka értelme, megbecsülése
- ✓ Megélhetés, gazdálkodás, jólét
- ✓ Vitakultúra fejlesztése, a véleményalkotás szabadsága
- ✓ Nemzeti azonosságtudat, nemzeti hagyományaink, történelmünk, jelképeink
- ✓ Helyünk Európában
- ✓ Miért tanulunk? Pálya választás, szakmák, foglalkozások, hivatások
- ✓ Az információszerezés lehetőségei
- ✓ Családi munkamegosztás, segítség otthon
- ✓ A családi költségvetés ismerete, az előrelátó pénzgazdálkodás
- ✓ Szabadidő értelmes, hasznos eltöltése (olvasás, rendszeres sportolás, zenetanulás, tánc, képzőművészet stb.)
- ✓ Környezetünk kulturáltsága, növények, állatok gondozása
- ✓ Egészség, betegség. Egészségünk iránti felelősség kialakítása

9 A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei együttműködése és kapcsolattartásának formái

A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata - a közös célt szem előtt tartva - a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszédre alapul.

9.1 A tanulók érintő kapcsolattartási formák

1. szint: A tanulókkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után. A tanulók bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni gondjaikkal, személyükről információkat kérhetnek tőlük és az iskola vezetőitől. A tanulók személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök és a tanítók, szaktanárok foglalkoznak.

A tanulókat a pedagógusok rendszeresen tájékoztatják tanulmányi munkájukról, eredményeikről. A tájékoztatás lehet szóbeli vagy írásbeli.

2. szint: Az egy osztályba járó tanulók osztályt alkotnak. Az osztály vezetését az osztályfőnök végzi. Az osztályközösség egészét érintő feladatok megoldása az osztályfőnök feladata, a közösség tagjai hozzá fordulnak. Az osztályfőnöki órákon a tantervi feladatokon túl lehetőség van konkrét feladatok, problémák megbeszélésére.

Az osztállyal kapcsolatos ismétlődő problémák megbeszélésére az egész osztályt érintő megbeszélést kezdeményezhet az osztályközösség, az osztályfőnök, az osztályban tanító bármely pedagógus, bármely vezető. A megbeszéléseken jelen van az osztály minden tanulója, az osztályfőnök, az osztályban tanító összes pedagógus, a munkaközösség-vezető és egy magasabb vezető. A megbeszélést a munkaközösség-vezető vagy az osztályfőnök vezeti le. Itt lehetősége van minden jelenlevőnek az osztállyal kapcsolatos tapasztalatait, problémáit elmondani. A megbeszélés célja a konstruktív problémamegoldás.

3. szint: A diákok többségét, vagy jelentős részét érintő információk közlésére illetve cséréjére a következő fórumokat működteti az iskola illetve a diákönkormányzat:

Diákönkormányzati megbeszélés: A diákokat az intézmény vezetői és tantestülete rendszeresen tájékoztatják az iskolával kapcsolatos eseményekről, eredményekről, tervekről. A tájékoztatás elsődleges formája a megbeszélés. E megbeszéléseken jelen vannak az osztályok képviselői, a DÖK-segítő pedagógus, esetenként valamelyik vezető.

Diákközgyűlés: A diákönkormányzat kezdeményezésére évente kötelezően összehívandó fórum, ahol a diákönkormányzat a tanulók jelentős részét vagy egészét érintő

problémákat, panaszokat vehet fel, azokra választ kérhet. A diákközgyűlés az a legmagasabb fórum, amelyen az intézmény tanulói és diákönkormányzata minden olyan problémát fölvehetnek, amely a tanulói jogok érvényesülésével akár az intézményen belül, akár a jogi szabályozásban sérelmet, feszültséget, méltánytalanságot okoz.

9.2 A szülők közösségét érintő együttműködési formák

Az együttműködés a *szülőkkel*, a gyermekek családi neveléséhez nyújtott pedagógiai segítség, a szülői vélemények, javaslatok befogadása és hasznosítása a hatékony intézményes nevelés-oktatás nélkülözhetetlen feltétele, ezért az iskolának meg kell teremtenie azokat a fórumokat, ahol a szülők és a pedagógusok közötti tapasztalatsere kölcsönössé, az együttműködés eredményessé válhat.

- Szülői értekezlet évi legalább 2 alkalom
- Pályaválasztási értekezlet
- Fogadóóra havonta
- Meghívásos fogadóóra egyéni problémák megbeszélésére
- Nyílt nap
- Írásos üzenetek (Kréta felület, e-ellenőrző, értékelő lap, levél), értesítések
- Közös rendezvények (jótékonysági bál, farsangi multság, anyák napja, gyermeknap, egészségnap, hagyományörző nap, ballagás, iskolai ünnepségek, stb.)
- Személyes beszélgetés
- Tanácskozás a szülői szervezettel (évi 1-2 alkalommal), SZSZ-összekötő delegálása a SZSZ-ülésekre

Szülői értekezlet: Az intézmény éves munkatervébe beütemezett szülői értekezletek feladata, hogy tájékoztassa a szülőket gyermekük előmeneteléről, az osztály aktuális problémáiról, az osztályban és az iskolában jelentkező feladatokról. A szülői értekezleten minden alkalommal nevelési kérdések is előkerülnek, valamint áttekintő képet ad az osztályfőnök osztálya neveltségi szintjének alakulásáról. Szülői értekezletet évente legalább három alkalommal tartunk. Ha az osztály helyzete, problémái, a csoport előtt álló feladatok azt indokolják, valamelyik magasabb vezető vagy az intézmény rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze a szülők tájékoztatására, a problémák közös megoldási lehetőségének megtalálására.

Fogadóóra: Célja, hogy a szülők egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, magatartásáról, a pedagógus róla alkotott véleményéről, valamint, hogy tanácsokat kapjanak a tanuló nevelésével kapcsolatban. Az iskola biztosítja, hogy a fogadóórán a szülő négy szemközt beszélhessen gyermeke tanárával személyes problémáiról. A fogadóórákat havonta tartjuk előre meghatározott időpontban. Ezekről függetlenül szükség szerint a pedagógus meghívhatja a szülőt adott probléma megbeszélésre egyeztetett időpontban. A szülő is kérhet megbeszélési lehetőséget az intézmény bármely pedagógusától, vezetőjétől.

A szülők írásos tájékoztatása:

A szülők számára hozzáférést biztosítunk/azonosítót generálunk gyermeke e-ellenőrzőjét tartalmazó Kréta-rendszerhez.

A szülőket folyamatosan értesítjük gyermekük előrehaladásáról, mérési eredményeiről, a tanuló teljesítményének értékeléséről, hiányzásáról, késéseiről, házi feladatának hiányáról, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről az e-ellenőrzőn keresztül.

A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi e-ellenőrző és az év végi bizonyítvány, valamint az e-ellenőrző révén. Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülővel.

Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákoknak beírt osztályzatokat, a tanulói hiányzásokat és késéseket.

A vonatkozó hatályos jogszabály előírása szerint a szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk azokról a tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz. Tájékoztatjuk őket továbbá az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről.

Ez úton kapnak tájékoztatást a választható tantárgyakról is.

Nyílt nap: A nyílt napot a szülők számára szervezi az intézmény. Célja bepillantást adni az iskola életébe, információt adni az iskola munkájáról, segíteni a szülőt a gyermeke otthoni tanulásának támogatásához. A nyílt napon szülők és pedagógusok is részt vehetnek.

Tanszaki hangverseny: Tanáronként, félévente egy kerül megrendezésre szülői értekezlettel összekapcsolva, ahol az összes növendék bemutatja a szülők számára a hangszeres tudását. Az első félév végén tartandó tanszaki hangverseny, egyben a félévi meghallgatás is, mivel a helyi tantervünk szerint ez nyilvános a szülők számára.

Növendékhangverseny: Évente hat- hét alkalommal kapnak lehetőséget növendékeink a szereplésre, az éves munkatervben meghatározottak alapján. Ezek a programok nyilvánosak.

Családlátogatás: A családlátogatás nem kötelező és nem rendszeresített eleme a kapcsolattartásnak. Szükség szerint élhetnek ezzel a lehetőséggel a pedagógusok a családdal előre egyeztetett időpontban. Egyeztetés nélkül csak rendkívüli esetben kerülhet rá sor.

A szülői szervezet: Célja a legaktívabb szülőkből álló közösség megalkotása, amely átfogja az iskola működésének egészét. Vezetőjét a szervezet maga választja az intézménybe járó diákok szülői közül. Véleményt nyilváníthat, információt kérhet az intézményt érintő bármely kérdésben. Saját SZMSZ-e szerint működik.

- A szülőket az intézmény vezetője évente legalább egyszer tájékoztatja az intézmény helyzetéről, aktuális problémáiról.
- A tanévnyitó ünnepélyen tájékoztatást kapnak a szülők az adott tanév főbb feladatairól, célkitűzéseiről, a tárgyi és személyi feltételek alakulásáról. A tanévzáró ünnepélyen tájékoztatást kapnak az adott tanév célkitűzéseinek megvalósulásáról, az elért eredményekről, statisztikai adatokról.
- Az intézmény minden tanévben elégedettségi kérdőív útján kéri ki a szülők véleményét az alábbi területeken: tájékoztatás, az intézmény szolgáltatásai, a nevelő-oktató munka sajátosságai, a tanulás támogatása.
- A szülőket partnernek tekintjük és partnerként kezeljük az óvoda–iskola, illetve iskolafokok közötti (alsó–felső tagozat, általános iskola–középiskola, középiskola–felsőoktatás) átmenettel kapcsolatos konkrét esetek megoldása során

9.3 Az intézmény partneri hálózata

Az intézmény a nevelési-oktatási célok megvalósítása érdekében minél optimálisabb kapcsolattartásra és az együttműködési lehetőségek teljes kiaknázására törekszik valamennyi partnerintézményével.

A kapcsolattartás formáit az együttműködés természete, időszakos aktualitásai határozzák meg.

A horizontális kapcsolatrendszer

Köznevelés-irányítás és szervezés intézményeivel való kapcsolatok

- Egri Tankerületi Központ, mint fenntartó
- Heves Városi Önkormányzat
- Hevesi Közös Önkormányzati Hivatal
- Heva Kft.
- Hevesi Járási Kormányhivatal

Köznevelésben működő szakmai-társadalmi szervezetekkel való kapcsolat

- Tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok – szakértői vélemények – különös tekintettel a Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Hevesi Tagintézménye
- pedagógiai-szakmai szervezetek – különös tekintettel Oktatási Hivatal Egri Pedagógiai Oktatási Központja
- Gyermekorvos, védőnő, iskolafogászat, gyógytestnevelő – egészségmegőrzés
- Családsegítő és Gyermekvédelmi Szolgálat – gyermekvédelem
- Városi Rendőrkapitányság Iskolarendőr programja

Köznevelési intézményekkel való kapcsolat

- Harmónia Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
- Egri Tankerületi Központ általános iskolái
- városi óvodák
- EJROK

Nem köznevelési intézményekkel való kapcsolat

- Heves Városi Sport- és Rendezvénycsarnok
- Hevesi Művelődési Központ
- Háziipari Szövetkezet
- Csillagház
- Idősek Otthona
- Hevesi Nyugdíjas Klub
- múzeumok
- helyi vállalkozók

A partnerszervezetekkel és a diákokkal való együttműködés fejlesztése érdekében az együttműködés során kiemelt figyelmet kell fordítani a közös munka eredményességének értékelésére, a partnerszervezetek és a diákság jogainak gyakorlására. Amennyiben akár egyetlen területen a rendellenes működés, a kapcsolatok lazulásának jelei mutatkoznak, tárgyalásokat kell kezdeményezni az érintett partnerszervezettel az együttműködésben mutatkozó gondok feltárására, a szabályozó rendszer módosítására.

Az intézmény elősegíti a járáson belüli szakmai együttműködéseket, az intézményekkel való közös gondolkodást abban, miképpen lehet a család, mint partner szempontot érvényesíteni. Ennek érdekében közösségi eseményeit úgy szervezi, hogy más intézményekkel, iskolákkal, civil szervezetekkel együttműködve, elősegítse az iskolai közösség fejlődését, megoldás központú válaszokat találjon a társadalomból begyűrűző problémák kezelésére. Ennek érdekében mind a szülők hatékonyabb bevonására, mind a fiatalok közösségi

aktivitásának fokozására új, innovatív eszközöket keres, közösségfejlesztő módszereket alkalmaz.

10 A tanulók intézményi döntési folyamatokban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Célja:

- ✓ A tanulók megismerhessék és gyakorolhassák a demokrácia elemeit: jogukat és kötelességeiket.
- ✓ Alakuljanak ki a személyiség olyan értékes tulajdonságai, mint a szervezőkészség, aktivitás, önállóság, kitartás, érdeklődés, kollektivitás
- ✓ Gyakorolják a demokratikus munkakultúrát, a hatalommal való éleést, a közösség szolgálatát, az alkalmazkodást az eltérő nézetekhez.

Színterei:

- osztályközösség: a diákönkormányzat legkisebb működő egysége. Legfőbb alapértékei a demokratizmus, a tanulói jogok gyakorlása, a vitakultúra alakulása, tisztségviselők választása.
- Diákönkormányzat (DÖK): a tanulói önkormányzatiság szervezete. Az osztályközösségek képviselőiből áll fel. A tanulók által elfogadott SZMSZ szerint működik. A vezetőket és a tisztségviselőket maguk közül választják. A DÖK a munkáját éves terv szerint végzi DÖK-segítő pedagógus segítségével.

Véleményt nyilváníthat a jogszabályokban meghatározott kérdésekben, mint például magasabb vezetői pályázat, intézményi alapdokumentumok módosítása, egyéb foglalkozások formáinak meghatározásakor, stb.

Képviselheti a tanulóközösséget a szülői szervezet ülésen, nevelőtestületi értekezleten, vezetői értekezleten a vonatkozó napirendek tárgyalásakor.

Szerepet vállalhat a fegyelmi helyzet javításában.

Programokat szervezhet a tanulóközösség részére.

Fórumai:

- DÖK-gyűlés
- Diákközgyűlés

11 A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai

A tanulmányok alatti vizsgák (a továbbiakban: vizsga) a következők:

- javítóvizsga
  - osztályozó vizsga
  - különbözeti vizsga
  - pótló vizsga
-
- A vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint a tantárgyi követelmény nem teljesítése esetén a tanuló **javítóvizsgát** tehet.
  - Ha a tanuló a szorgalmi időszak végén elégtelen osztályzatot kap, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban **javítóvizsgát** tehet. A következő évfolyamba sikeres javítóvizsga letételét követően léphet.
  - Ha a tanuló mulasztásai a tanév során meghaladják a 250 órát, illetve az egyes tantárgyaknál az éves tantárgyi óraszám 30 %-át, s ezért a tanuló érdemjeggyel nem értékelhető, – jogszabályban meghatározottak szerint – a nevelőtestület döntése alapján **osztályozóvizsgát tehet, illetve az évfolyamot megismételheti**, kivéve, ha az igazolatlan mulasztásai meghaladják a 20 órát, s a nevelőtestület úgy dönt, hogy megtagadja az osztályozóvizsga letételének lehetőségét. Ez esetben a tanuló az évfolyamot megismételni köteles. *Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.*
  - A magasabb évfolyamba lépéshez, a tanév végi értékelés illetve osztályzat megállapításához a tanulónak **osztályozó vizsgát** akkor kell tennie, ha:
    - az iskola főigazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
    - az iskola főigazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
    - egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, s hiányzásainak többségét igazolt mulasztások alkotják és hiányzásai következtében a tanulónak *nincs elegendő évközi osztályzata*, és a tanév végén nem minősíthető;
    - magántanuló volt.

- **Pótló vizsgát** akkor tehet a tanuló, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik a befejezése előtt. A pótló vizsga időpontját a főigazgató határozza meg.
- **Különbözeti vizsgát** abban az iskolában tehet a tanuló, amelyben a tanulmányait folytatni akarja.

11.1 A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

- A vizsga időpontjáról és helyszínéről (cím, épület, terem száma) a kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) minimum a vizsga kezdete előtt 10 nappal tértivevényes postai értesítést kap.
- Egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam tananyagából tehető vizsga
- Az osztályozó vizsga kérelemre történő letételét a főigazgató engedélyezi.
- A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg. A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt legalább 4 héttel tájékoztatást kap. A tantervi követelmények a tantárgyi programokban részletesen megtalálhatók.
- A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján, az főigazgató adhat.

11.2 Vizsgaforma, vizsgarészek

- szóbeli vizsga
- írásbeli vizsga
- gyakorlati vizsga

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRASBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
<i>ALSÓ TAGOZAT</i>			
Magyar nyelv és irodalom	X	X	
Idegen nyelv	X	X	
Matematika	X		
Etika/Hit- és erkölcstan			
Környezetismeret	X		
Ének-zene			X
Vizuális kultúra			X
Digitális kultúra			X

Technika és tervezés			X
Testnevelés			X
FELSŐ TAGOZAT			
Magyar nyelv és irodalom	X	X	
Idegen nyelv	X	X	
Matematika	X		
Etika/ Hit és erkölcsan			
Történelem		X	
Allampolgári ismeretek		X	
Természettudomány	X		
Fizika	X		
Kémia	X		
Biológia		X	
Földrajz	X		
Ének-zene	X	X	X
Hon- és népismeret	X		
Vizuális kultúra			X
Digitális kultúra			X
Technika és tervezés			X
Testnevelés			X
Dráma és színház			

11.3 A tanulmányok alatti vizsgák különös – eljárási – szabályai

- A vizsgának az előírt részekből kell állnia.
- A vizsgázó osztályzatát a vizsgarészek százalékos átlaga alapján kell megállapítani.
- A szóbeli vizsgát az iskola szakos tanáraiból a főigazgató által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.
- A vizsgán az elnökön és a kérdező tanáron kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
- Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére is meg nem engedett eszközt használ, a főigazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, a vizsgaeredménye: elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli; indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni, annak megismétlésére.
- A vizsga a vizsgázó számára díjtalan.
- A szabályosan megtartott vizsga nem ismételtető meg.
- A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
- A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
- A jegyzőkönyvben minden vizsgázót külön jegyzőkönyv nyomtatványon kell jegyezni.
- A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. Az írásbeli feladatlapot és jegyzetelés (vázlatkészítés) céljára kapott

papírlapot az iskola körbélyegzőjével el kell látni. A tanuló és a szülő kérésre, egyeztetett időpontban a vizsgaelnök jelenlétében a vizsgadokumentumokba az érintettek betekinhetnek, írásos megjegyzést fűzhetnek az értékeléshez, melyet jegyzőkönyvbe kell venni.

- Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el. A javítás téves bejegyzéseit látható módon szignálva kell eszközölni.
- A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.
- Az vizsgaeredmény kihirdetésének legkésőbb a vizsgát, több vizsga esetén a legutóbb teljesített vizsgát követő második munkanapon meg kell történnie.

11.4 Vizsgák az alapfokú művészetoktatásban

Félévkor csak **meghallgatást** tartunk, mely nyilvános a szülők számára, ezért ez egybeesik az első tanszaki hangversennyel.

Az **év végi vizsgák**, a helyi tantervben szereplő követelményeknek megfelelően zajlanak, háromtagú vizsgabizottság előtt, melyet vizsgajegyzőkönyvben dokumentálunk.

Az alapfokú tanulmányok végén, **művészeti alapvizsgát** tehetnek növendékeink, hangszerből és elméletből egyaránt.

A tanulmányok befejezésekor **művészeti záróvizsgára** van lehetőség. Az alap és záróvizsga követelményeit, szintén a helyi tanterv tartalmazza.

11.4.1 A művészeti alapvizsga és záróvizsga

11.4.1.1 A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

- ♪ **Művészeti alapvizsgára** az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.
- ♪ **Művészeti záróvizsgára** az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

- ♪ A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.

- ♪ A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.
- ♪ A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.
- ♪ Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.
- ♪ A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg. A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt legalább 4 héttel tájékoztatást kap. A tantervi követelmények a tantárgyi programokban részletesen megtalálhatók.

11.4.1.2 A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsga tantárgyak

Alapvizsga tantárgyai

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll.

Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között.

A „B” tagozatos tanulók, valamint zeneelmélet főtanzakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező.

Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „A” tagozat:

- ✓ szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „B” tagozat:

- ✓ szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat:

- ✓ szolfézs

Zenetörténet–zeneirodalom főtárgy („A” tagozat):

- ✓ zenetörténet–zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat):

- ✓ zeneelmélet

Kamarazene főtárgy („A” tagozat):

- ✓ szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „A” tagozat:

- ✓ szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „B” tagozat:

- ✓ szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat:

- ✓ szolfézs

Zenetörténet–zeneirodalom főtárgy („A” tagozat):

- ✓ zenetörténet–zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat):

- ✓ zeneelmélet

Kamarazene főtárgy („A” tagozat):

- ✓ szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

3. Gyakorlati vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „A” és „B” tagozat, kamarazene főtárgy („A” tagozat):

- ✓ főtárgy

Szolfézs „A” és „B” tagozat, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet főtárgy („A” tagozat):

- ✓ tanult hangszer

Záróvizsga tantárgyai

A záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. A záróvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos, valamint zeneelmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” tagozat:

- ✓ szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok „B” tagozat:

- ✓ szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat:

- ✓ szolfézs

Zenetörténet–zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet–zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat):

- ✓ zeneelmélet

Kamarazene főtárgy („A” tagozat):

- ✓ szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” tagozat:

- ✓ szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok „B” tagozat:

- ✓ szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat:

- ✓ szolfézs

Zenetörténet – zeneirodalom főtárgy („A” tagozat):

- ✓ zenetörténet – zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat):

- ✓ zeneelmélet

Kamarazene főtárgy („A” tagozat):

- ✓ szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

3. Gyakorlati vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” és „B” tagozat, kamarazene főtárgy („A” tagozat):

- ✓ főtárgy

Szolfézs, zeneelmélet és zeneirodalom–zenetörténet főtárgy („A” tagozat):

- ✓ a tanult hangszer

A vizsgák ideje:

Hangszeres főtárgyak

Gyakorlati vizsga

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti tantárgyak

„A” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

*Szolfézs főtárgy**Gyakorlati vizsga:*

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti vizsga:

„A” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Elméleti vizsga: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Elméleti vizsga: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 10 perc

Kamarazene főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

- ♪ Mentésülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – az adott tanévben döntőbe került.
- ♪ Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával vagy záróvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

- ♪ A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön- külön osztályzattal kell minősíteni.
- ♪ Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.
- ♪ A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyából kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.
- ♪ Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.
- ♪ Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.
- ♪ Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

11.4.2 Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

11.4.3 Javítóvizsga

Kötelező tárgyakból a tanév végén kapott elégtelen osztályzat esetén a tanuló szeptember 1-ig javítóvizsgát tehet. A javítóvizsga napját a főigazgató határozza meg, és azt közzé teszi. A vizsgát bizottság előtt kell megtartani. A javítóvizsga eredményét a főtárgy tanára vezeti be a törzslapra és a bizonyítványba. A záradékot a főigazgató és a főtárgy tanár írja alá.

A tanuló kérheti, hogy független vizsgabizottság előtt tegyen beszámolót. Ennek lebonyolításáról a főigazgató intézkedik.

11.4.4 Összevont beszámoló

Rendkívüli előrehaladás esetén a szaktanár és a tanszakvezető javaslata alapján a főigazgató engedélyezheti, hogy a tanuló az év folyamán két esetleg több osztály anyagából tegyen beszámolót. A főtárgyi beszámoló anyagát a tanév folyamán a félévi és év végi beszámoló alkalmával kell teljesíteni megosztva. A kötelező tárgynál a magasabb osztály anyagából kell beszámolót tennie.

Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatát minden érintett évfolyamra meg kell állapítani, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni.

12 A felvétel és átvétel helyi szabályai

Tanulói jogviszony **felvétellel** és **átvétellel** létesíthető.

A beiratkozáshoz a vonatkozó hatályos jogszabályban meghatározott dokumentumok bemutatása szükséges.

12.1 Felvétel

A felvétel feltételei:

- A hatodik életévét betöltése a beiskolázás éve augusztus 31-ig.
- Óvodavezető, vagy a pedagógiai szakszolgálat javaslata az iskolai tanulmányok megkezdésére.

Speciális esetben:

- Szakértői bizottság javaslata az iskolai tanulmányok megkezdésére
- Szakértői vélemény alapján az iskolánk meghatározott egységének kijelölése tekintetében.

Az első évfolyamosok beiratkozásának időpontját a jogszabályban erre kijelölt szerv határozza meg.

Felvételi sorrend:

- első körben az iskola a kijelölt körzethatárhoz tartozó lakosok, illetve tartózkodási hellyel rendelkezők felvételét biztosítja, akiknek a testvére iskolánk beírt tanulója (körzetes ellátás kötelezettsége).
- második körben az iskola a kijelölt körzethatárhoz tartozó lakosok, illetve tartózkodási hellyel rendelkezők felvételét biztosítja (*körzetes ellátás kötelezettsége*).
- ha a körzethatárról jelentkezők felvétele után van hely, további felvételnek van helye sorsolás nélkül, az alábbi sorrendben:
  - hátrányos helyzetű tanulók
  - sajátos nevelési igényű tanulók
  - különleges helyzetben lévő tanulók, vagyis azok, akiknek:
    - szülője, testvére tartósan beteg, vagy fogyatékkal élő;
    - testvére az adott intézmény tanulója;
    - munkáltatói igazolás alapján bizonyított, hogy szülőjének munkahelye az iskola körzetében található;
    - lakóhelye az iskolától egy kilométeren belül található.

Amennyiben a fent említett tanulók felvétele után további, de a jelentkezők számától kevesebb férőhely marad fenn, az adott egység sorsolással köteles dönteni a tanulók felvételéről. A sorsolás szabályait az intézmény házirendjének melléklete szabályozza.

A felvételi kérelem elbírálásáról a főigazgató határozattal dönt, mely tartalmazza az indoklást, valamint a jogorvoslati lehetőséget.

12.1.1 Tanulói jogviszony létrejötte az alapfokú művészetoktatásban

Beiratkozás

A művészeti iskolába az új, és a régi tanulóknak egyaránt minden évben be kell iratkozni. Régi tanuló a beiratkozásnál a bizonyítványát nyújtja be.

A beiratkozás ideje: a tanévzárót követő öt munkanapon belül. A beiratkozásról szóló felhívást a beiratkozás előtt legalább 30 nappal közzé kell tenni.

Azok a tanulók, akik a beiratkozás napján nem tudnak megjelenni, azt a tanévnyitás előtti munkanapon, pótbeiratkozáskor megtehetik.

Lakóhelyváltozás, vagy egyéb rendkívüli indok miatt a tanuló a tanév közben is kérheti felvételét, átvételét egy másik intézménybe.

12.2. Átvétel

Átvétel esetén az általános iskolai tanulmányait megkezdett tanuló iskolaváltoztatása történik. Az átvétel a szülő /gondviselő/ írásbeli vagy szóbeli kérelmére indul. A kérelemnek tartalmaznia kell mindkét szülő aláírását, egyedülálló szülő esetén a szülői felügyeletről szóló bírósági határozatot.

Iskoláink kötelesek átvenni azt a tanulót, akinek lakóhelye az adott egység körzetében található, rendelkezik a szükséges évfolyamon osztállyal, valamint biztosítani tudja a korábban elkezdett idegen nyelvi tantárgy oktatását.

Az olyan tanuló esetében, aki felvételét kéri, de nem lakik az adott egység kijelölt körzetében, a főigazgató dönt, az intézményegység-vezető véleményének kikérése után.

Amennyiben döntés született a felvételtől, az iskola kitölti az iskolaváltoztatásról szóló dokumentum befogadó nyilatkozatot tartalmazó részét az átvétel időpontjának meghatározásával, s hivatalosan eljuttatja a jelentkező tanuló iskolájába.

HELYI TANTERV

13 A helyi tanterv felépítése

Az intézmény helyi tanterve az egységesség és a differenciáltság elveire épül. Az egységes arculat szellemében az intézményszintű rendelkezések alkotják e dokumentumrész gerincét. Az intézményegységek adottságai azonban különbözőek, így elengedhetetlen az intézményspecifikus fejezetek beiktatása. Ezekben a részekben az intézményegységek adottságaiknak, iskolahasználóik igényeinek megfelelően autonóm módon rendelkeznek. E fejezetekben tüntetik fel az egységes rendelkezések esetleges kiegészítéseit saját intézményükre nézve.

14 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei

Az iskolában a nevelő – oktató munka során olyan nyomtatott taneszközöket (*tankönyv, munkatankönyv, munkafüzet, térkép, kotta, stb.*) használunk a tananyag feldolgozásához.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve a tantárgygondozók határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A hatályos jogszabályok értelmében 1-8. évfolyamon minden tanuló számára ingyenesek a tankönyvek és munkatankönyvek.

14.1 A kiválasztás alapelvei

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- ✓ A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
- ✓ Fontos szempont továbbá: a tanulhatóság, a kivitel, a tartósság.
- ✓ Lehetőség szerint olyan taneszközöket választunk, amelyek képanyagukkal és igényes tartalmi kivitelükkel is hozzájárulnak a tanulók érdeklődésének felkeltéséhez, az abban foglaltak elsajátításához, lehetőséget adnak képesség- és készségfejlesztési feladatok megoldására.
- ✓ Nyelvi megformáltsága legyen igényes, változatos, egyértelmű, utasításai legyenek egyértelműek
- ✓ Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók

- ✓ A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
- ✓ Az alapfokú művészeti oktatásban a tankönyvek, valamint az általános iskolában használt egyéb taneszközök úgy kerüljenek meghatározásra, hogy azok minden tanuló által elérhetők és megfizethetők legyenek.

A taneszközök, tankönyvek kiválasztásában a szülői szervezetet és a diákönkormányzatot véleményezési jog illeti meg.

15 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az iskolai nevelés-oktatás alapvető célja az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztése, melyek a következők:

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

15.1 Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében különösen fontos a tanulók között tapasztalható egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ezáltal válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás. Az olvasás, az írás és a számolás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás. Az első-második osztályban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasás-írás és a számolás tanulásának folyamatát.

Segíteni kell a tanulókat abban, hogy a tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani. Ennek eszköze a tanítói módszertani eszköztár, s a tanulói csoportnak megfelelő jól megválasztott tankönyvcsalád.

A tanulási hátrányokkal küzdő tanulók megsegítésére az intézményben dolgozó fejlesztő pedagógusok állnak rendelkezésre, akik együttműködnek az osztálytanítókkal.

Kiemelt feladataink:

- Fokozatosan átvezetjük a tanulókat az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- Felkeltjük a tanulók érdeklődését a tanulás iránt figyelembe véve az életkori és egyéni jellemzőket is.

- A tanítás folyamában törekszünk a tanulók pozitív motiváltságának biztosítására, önállóságuk fejlesztésére.
- Kiemelten kezeljük a tanulók személyiségének és gondolkodásának a fejlesztését játékos tevékenységekkel, a fokozatosság elvének betartásával és a tapasztalatokon alapuló megismerési módszerek alkalmazásával.
- Útbaigazítást adunk a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint megtanítjuk a tanulókat tanulni.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Nagy hangsúlyt helyezünk az alapkészségek kialakítására (*értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése*), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítására; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások alkalmazására.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat kialakítására törekszünk.
- Az önálló tanulásra és az önművelésre neveljük a tanulóinkat.
- Fejlesztjük tanulóink problémamegoldó képességeit és tanulási részképességeit (*beszéd, olvasás, figyelem, memória, gondolkodás, logika, önművelés*).
- Kiemelt figyelmet szentelünk tanulóink megismerésére, hogy már e bevezető iskolaszakaszban beazonosíthassuk tehetségeinket és felismerjük a problémákkal küszködőket. Ehhez használjuk a saját mérőrendszerünket.
- Lehetőséget biztosítunk a tehetségek kibontakoztatására és lemaradók felzárkózására.
- Az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

15.2 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat második felében elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata. Ez döntően meghatározza a tanuló kortársaival való kapcsolattartásának és iskolai pályafutásának sikerét a nyelviség. Ennek következtében különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókinccs aktivizálása és gyakoroltatása, a magyar kultúra hagyományainak megismerése, megszerettetése.

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

Kiemelt feladataink:

- Elengedhetetlen az önálló tanulás képességének kialakítása, a tanulási szokások, technikák tanulása, információszerzés lehetőségeinek, korlátainak megismerése.
- Az alapvető készségek és képességeket tovább fejlesztjük a problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal.
- Kialakítjuk a tanulóknál a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, mely megalapozza a reális önértékelést.
- Szabályokat közvetítünk a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Formáljuk a tanuló jellemét.
- Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem egyre inkább függetlenül, önállóan is dolgozni tudjanak.
- Az önálló tanulás megalapozása érdekében prioritást élvez az olvasás-szövegtérítés fejlesztése.
- Alapvető tanulási szokásokat alakítunk ki, különböző tanulási technikákkal ismertetjük meg a tanulókat.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat kialakítására törekszünk.
- Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre építünk. Az alapkészségek fejlesztése során az egyéni képességekre építve differenciálunk.
- Szorgalmazzuk a kooperativitásra épülő tevékenység-szervezést a szociális képességek fejlődése érdekében.
- Fejlesztjük az önértékelés és a társértékelés képességét.
- Lehetőséget biztosítunk a tehetségek kibontakoztatására és lemaradók felzárkózására.
- Biztosítjuk az alkotás lehetőségét, hogy fejlődjön a tanulók kreativitása, konstruktív gondolkodása.
- Segítjük a tagozatváltást.

15.3 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozása a fő cél.

Kiemelt feladatink:

- Segítjük a tagozatváltást.

- Nagy hangsúlyt fektetünk a matematikai és az anyanyelvi kompetenciaterületek fejlesztésére.
- Esélyteremtéssel, felzárkóztatással, tehetséggondozással igyekszünk segíteni a tanulók képességeinek kibontakoztatását. Figyelünk a tanulók speciális képességeire, hogy azok ne sorvadjanak el.
- Az alapkészségek fejlesztése továbbra is prioritást élvez pedagógiai munkánkban.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat kialakítására törekszünk. Igyekszünk megtalálni a szóbeliség és az írásbeliség egyensúlyára.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait. Újabb tanulási technikákat ismertetünk tanulóinkkal. Kiemelt figyelmet szentelünk az ismeretek tapasztalati megalapozásának és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatásának.
- Bővítjük az együttműködésre építő tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- Alakítjuk tanulóink önismeretét személyre szóló, fejlesztő értékelések megfogalmazásával.
- Folyamatos gyakoroltatással fejlesztjük az ön- és társas értékelést, a tanulók vitakultúráját.
- Törekszünk a tanulók egyenletes terhelésére.
- Formáljuk a személyiség erkölcsi arculatát helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával, az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével.
- Alkalmazzuk az együttműködésre építő tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

15.4 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - az előző évfolyamokon már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése.

Kiemelt feladataink:

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait. A már megismert tanulási technikákat fejlesztjük, a növekvő tananyagmennyiséghez és a belépő új tantárgyakhoz adaptáljuk.

- Kiemelten kezeljük a belépő új tantárgyak megszerettetését, ismertanyagának elsajátíttatását.
- Fejlesztjük tanulóink természettudományos szemléletét.
- Prioritást élvez pedagógiai munkánkban a pályaválasztás segítése, a tanulók pályaeorientációs támogatása, a továbbtanulás és az ezzel járó iskolaváltás megkönnyítése.
- Törekszünk megalapozni tanulóinkban az életen át tartó tanulás és fejlődés iránti igényt.
- Alkalmazzuk az együttműködésre építő tanulási technikákat és a tanulás-szervezési módokat.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat kialakítására törekszünk. Igyekezünk megtalálni a szóbeliség és az írásbeliség egyensúlyára
- Figyelembe vesszük a tanulók speciális képességeit, fejlesztjük és előtérbe helyezzük azokat.
- Mélyítjük tehetséggondozó tevékenységünket a speciális képességek mentén.
- Felzárkóztató tevékenységünkkel törekszünk az esélyegyenlőség megteremtésére.
- Életkori sajátosságaiknak megfelelően közvetítjük tanulóink felé – történelmi ismeretükre építve – az alapvető emberi jogok tiszteletét, a pozitív demokráciaképet, a lokálpatrióta és hazafias embereszményt.

15.5 A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésének, oktatásának helyi tantervi vonatkozásai

Általános elvek

- A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai integrációjának célja, hogy ezek a gyermekek a pedagógiai többlétszolgáltatásokat ne kortárs csoportjaiktól elkülönülten, hanem velük együtt kapják meg. A tanulók nevelése, oktatása heterogén csoportokban történik, így nagyobb esélyük van a sikeres szocializációra.
- A sajátos nevelési igényű tanulót a többi tanulóval együtt nevelő, oktató iskola a helyi tantervét az oktatásért felelős miniszter által az iskolatípusra kiadott kerettantervek közül választott kerettanterv, és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatására vonatkozó egyéb rendelkezések figyelembe vételével készíti el és fogadja el.
- A Nemzeti alaptanterv a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek - nevelési célok,

kulcskompetenciák, illetve a műveltségi területeken megfogalmazott célok, feladatok a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek.

- Intézményünk a helyi tanterv elkészítésénél figyelembe vette a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, a Nat sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó előírásait. Tekintettel voltunk továbbá a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseire és lehetőségeire, a szülők elvárásaira, és az általunk nevelt tanulók sajátosságaira.

Célok, feladatok

- Iskolai oktatásunknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.
- Intézményünkben arra törekszünk, hogy a sajátos nevelési igényből adódó hátrányokat csökkentjük, kompenzáljuk esélyegyenlőségük növelése érdekében.
- Helyi tantervünk kiemelten kezeli a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció, az önismeretet fejlesztését.
- A sajátos nevelési igény szükségessé teszi a nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve modellszerű megoldási módok kidolgozását.
- Helyi tantervünk lehetőséget biztosít az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére. A műveltségi terület tartalmainak elsajátíttatása során a kis lépésekre bontás elvét igyekszünk alkalmazni, hogy az iskolai fejlesztés igazodjon a gyermek fejlődésének üteméhez.
- Fontos feladatunk az érzékelési folyamatok teljes körű kihasználása és állandó fejlesztése, a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.
- A sajátos nevelési igényű tanulók esetében –amennyiben szükséges- a tanítási-tanulási folyamat speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel irányított. Célunk a megfelelő tanulási környezet kialakítása, az eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, valamint a tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.
- A sajátos nevelési igény szükségessé teszi a korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezését.
- A különböző részképesség-problémák, a téri tájékozódás zavara, a manipuláció akadályozottsága minden területen indokolják a tapasztalatszerzésre épülő, cselekedtető,

hosszabb megalapozó szakaszt. Az ismeretek megértését változatos szemléltetéssel, a digitális technika nyújtotta lehetőségek kihasználásával segítjük.

- Helyi tantervünk rögzíti, hogy az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat. Indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.
- Sajátos feladatot jelent számunkra egy-egy területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése komoly feladatot jelent az őket nevelő pedagógusok számára, ezért intézményben minden szakember a közös együttműködésre törekszik.

16 A választható tantárgyak, foglalkozások és ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Tanulóink a tantervben kötelezően előírt tanórák mellett a lehetőségekhez mérten választhatnak az iskola által felkínált szabadon választható tantárgyak és más, egyéb foglalkozások közül, melyeknek felsorolását a helyi tanterv, az egyéb foglalkozások célját, tartalmait és időkeretét az SZMSZ, munkarendjét a Házirend tartalmazza.

A szabadon választható tantárgyak és az egyéb foglalkozások szervezésénél általában a következők szerint járunk el:

- A nevelőtestület tagjai április elején a szakmai munkaközösségek révén javaslatot tesznek a következő tanév szeptemberében induló szabadon választható egyéb foglalkozásokra – különös tekintettel azok nevelési-oktatási céljaira –, s e foglalkozásokat oktató illetve vezető pedagógusok személyére.
- A javaslatok és a helyi tanterv alapján a főigazgató felméri a lehetőségeket és elkészíti a végleges listát a felmerült választható foglalkozásokról, mely tartalmazza lehetőség szerint a választható pedagógusok neveit is.
- Az intézményegységek vezetői elkészítik azt a tájékoztató anyagot, melyet a szülők rendelkezésére bocsátanak a szabadon választható pedagógiai tartalmú foglalkozásokról.
- A tájékoztató anyagban az alábbi adatoknak kell szerepelnie:
  - ✓ a választható tanórák, egyéb foglalkozások megnevezése;
  - ✓ a szakköröket, egyéb foglalkozásokat tartó pedagógusok neve, külön feltüntetve a választhatóság tényét;
  - ✓ a jelentkező tanuló adatai *(szülők által kitöltendő)*.
- A szülők a tájékoztató anyagot kiöltve és aláírva visszaküldik az iskolának és a tanulók osztályfőnökeik révén eljuttatják az intézményegységek vezetőinek a vonatkozó hatályos jogszabályban megfogalmazott határidőig.
- Az intézmény vezetője összesíti az adatokat, és elkészíti a szabadon választható tanórai és más foglalkozások beosztását, majd gondoskodik annak a tantárgyfelosztásra történő rávezetéséről.

A választható foglalkozásokra való jelentkezés egyéb szabályai:

- Valamennyi szülőnek nyilatkoznia kell a választandó foglalkozásokról.
- Miután a tanuló a szülő aláírásával jelentkezett a választott foglalkozásra, az adott tanévben a választott foglalkozás látogatása kötelező, arról kiiratkozni, vagy onnan más

szabadon választható foglalkozásra átiratkozni csak erre irányuló szülői írásos kérésre lehet.

- A választás után a kötelező tantárgyakra érvényes törvényi előírások vonatkoznak (*részvétel, ellenőrzés, értékelés, követelmény, hiányzás*) a szabadon választott tantárgyakra is.
- Az iskolába újonnan beiratkozó tanuló, illetve szülő a beiratkozáskor írásban adhatja le a tantárgyválasztással kapcsolatos döntését az iskola főigazgatójának.
- A választható tanórák, egyéb foglalkozások minimum létszámát a hatályos jogszabályi rendelkezések alapján a fenntartóval való egyeztetést követően a főigazgató határozza meg.
- **Ha az iskola helyi tantervében meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése csak a szabadon választott tanítási órákon való részvétellel teljesíthető, az iskolába történő beiratkozás a szabadon választott tanítási órákon való részvétel vállalását jelenti.** Minden esetben lehetőséget biztosítunk arra is, hogy azok is megkezdhessék és folytathassák a tanulmányaikat, akik a szabadon választott tanítási órákon nem kívánnak részt venni.

A választható foglalkozások során a pedagógusok és tanulók az intézmény helyiségeit, és eszközeit és szolgáltatásait díjmentesen és a külső bérlőkkel szemben előnyt élvezve vehetik igénybe.

17 A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése

17.1 A NAT-ban megfogalmazott értékelési feladatok

A Nemzeti alaptanterv szerint a képesség-kibontakoztatás támogatásában az értékelés prioritást élvez.

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáiknak meghatározásában.

Az értékelési folyamatokat megalapozó tervező munka figyelembe veszi a tanuló előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait, az értékelés személyiségfejlődésére gyakorolt hatását és a pedagógiai célokat.

A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében **az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével** szükséges megvalósítani.

17.2 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái és rendje

A beszámoltatás a tanuló értékelésének egyik formája.

A tanulók értékelése csak akkor tudja betölteni irányító, fejlesztő szerepét, ha illeszkedik a teljes nevelési-oktatási folyamatba. Helyesen alkalmazva minősít, fejleszti a gyermek személyiségét, visszacsatolást ad, motivál, tájékoztatást nyújt a tanuló, a pedagógus és a szülő felé az elvégzett munkáról, az elsajátított ismeretekről.

Az értékelés célja:

- ✓ személyiségfejlesztés;
- ✓ reális énkép kialakítása;
- ✓ önálló tanulásra való igény és képesség kialakítása;
- ✓ iskolai, egyéni célok megvalósítása.

Értékelési alapelvek:

- ✓ Érvényesüljön a pedagógiai autonómia és felelősség.
- ✓ Valósuljon meg a tanulók személyiségi jogainak tiszteletben tartása.
- ✓ Legyen fejlesztő jellegű, fejezze ki a tanulónak önmagához viszonyított fejlődését, előrehaladását,
- ✓ Legyen sokoldalú, változatos formájú és feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak.
- ✓ Járuljon hozzá a tanulók önértékelésének kialakításához.
- ✓ Legyen objektív, megbízható, érvényes, kiszámítható.
- ✓ Legyen személyre szóló.
- ✓ Ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű.
- ✓ Biztosítsa a folyamatosságot.
- ✓ Az iskolai követelményrendszerre épüljön.
- ✓ Legyen tárgyyszerű, mutassa meg a javítás lehetőségét.
- ✓ Biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés megfelelő arányát (50–50%).
- ✓ A tanév végén az egész tanévben nyújtott teljesítményt értékelje.
- ✓ A szóbeli feleletek értékelésénél a nyelvi kifejezőkészség kellő súllyal legyen figyelembe véve.
- ✓ Érvényesüljön a tanórai aktivitás és többletmunka javító jellege

17.2.1 Az értékelés alkalmazott formái:

Értékelési módszer megnevezése	Az értékelés formái:
Diagnosztikus értékelés Célja a helyzetfeltárás a folyamat elején arra vonatkozóan, hogy a tanulók milyen előzetes ismeretek, képességek birtokában vannak. <i>A diagnosztikus értékelés kiterjedhet a tanulók meglévő tartalmi tudására, aktuális készség- és képességfejlődési szintjére, hozzáállására, viszonyulására. Az értékelés során figyelembe kell venni a tanuló életkori sajátosságait és a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat, továbbá a pedagógiai célokat. Az eredmények visszajelzésével a pedagógus útmutatást tud adni a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról.</i>	Év eleji dolgozat és egyéb szintfelmérő dolgozat,
Fejlesztő értékelés Célja az információgyűjtés, tanulási nehézségek feltárása, lehetőség a korrekcióra. A tanulási folyamatban való előrehaladásról ad információt, s lehetővé teszi a fejlődés mértékéhez szükséges egyéni korrekciót.)	Szóbeli és írásbeli feleletek, tudáspróba, szódolgozatok (<i>idegen nyelvből</i>), röpdolgozatok, házi dolgozat, beszámoló, Félévi dolgozat, gyakorlati feladat,

<i>A tanulás folyamatában több alkalommal, tájékoztató jelleggel végzett információgyűjtés, a fejlesztő, tanulást segítő értékelés és ennek visszajelzése akkor éri el a kívánt hatást, ha az a tanuló számára az értékelést követően rövid időn belül megismerhető. A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése teszi lehetővé a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését.</i>	versmondás/memoriter; hallásgyakorlat, éneklés, órai munka,
Szummatív értékelés Célja a visszajelzés adása a nevelési-oktatási folyamat egy szakaszának lezárásakor. <i>Az összegző értékelés célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje milyen mértékben felel meg a célként kitűzött tanulási eredményeknek. Az összegző értékelés minősítő jellegű, de lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel. Az első évfolyam végén a tanuló összegző értékelése szöveges formában történik.</i>	Témazáró dolgozat, év végi dolgozat, iskolai és országos mérések, vizsgák, Félévi és év végi osztályzat, év végi szöveges értékelés

17.2.2 A beszámoltatás formái és korlátai

Írásbeli beszámoltatás formái

- Dolgozat/röpdolgozat/
- Témazáró dolgozat
- Tudáspróba
- Házi dolgozat
- Házi feladat
- Év eleji, félévi, év végi dolgozat (felmérés)Felmérés

A szóbeli beszámoltatás formái

- Beszámoló
- Szóbeli felelet
- (szóbeli) Beszámoló (önálló kiselőadás)
- Órai munka
- Részvétel versenyeken
- Versmondás/memoriter

Egyéb formák:

- Szorgalmi feladat
- Gyakorlati feladat

➤ Projekt munka

- A tanulókkal az év eleji ismétlések után az elméleti tantárgyakból **év eleji szintfelmérő dolgozatot íratunk**. Ez diagnosztikai céllal történik.
Az év eleji szintfelmérő dolgozat eredményét a 2. évfolyamon csak %-os formában fejezzük ki és nem vesszük figyelembe a félévi, év végi osztályzat kialakításánál.
Az év eleji dolgozat (százalékban kiszámolt) eredményét 3-5. évfolyamon érdemjegy formájában csak tájékoztató jelleggel fejezzük ki, és nem vesszük tekintetbe a félévi, év végi osztályzat kialakításánál.
Az év eleji szintfelmérő dolgozat (százalékban kiszámolt) eredményét 6-8. évfolyamon tagozaton érdemjegy formájában fejezzük ki, és tekintetbe vesszük a félévi, év végi osztályzat kialakításánál.
Az 5. évfolyamon a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében az év eleji szintfelmérő dolgozat anyagát magyar nyelvből és matematikából a negyedik és ötödik évfolyamon tanító szaktanárok együttesen állítják össze.
- A félév végén lehetőleg minden elméleti tantárgyból, de magyar nyelv és irodalom, matematika és idegen nyelv tantárgyakból kötelezően **félévi dolgozatot** íratunk az első félévben tanult ismeretekből fejlesztő céllal. Ezeknek a (százalékban kiszámolt) eredményét 3-8. évfolyamon érdemjeggyel, 2. évfolyamon szövegesen fejezzük ki és figyelembe vesszük a félévi osztályzat kialakításakor. A félévi dolgozat várható időpontját az összefoglalás napján, de legalább három nappal korábban be kell jelenteni.
- Adott kisebb tematikus egység végén a továbbhaladás meghatározása érdekében, fejlesztő céllal **tudáspróbát** íratunk. Ezeknek a (százalékban kiszámolt) eredményét a 3-8. évfolyamon és 2. évfolyamon a második félévben érdemjeggyel, az 1. évfolyamon és a 2. évfolyam első félévében szövegesen fejezzük ki és figyelembe vesszük a félévi, év végi osztályzat kialakításakor. A tudáspróba várható időpontját a részösszefoglalás napján, de legalább kettő nappal korábban be kell jelenteni.
- A tanulókkal a tanév végén az ismétlések után minden elméleti tantárgyból **év végi dolgozatot íratunk**. Ezeknek a (százalékban kiszámolt) eredményét 2-8. évfolyamon érdemjeggyel fejezzük ki és figyelembe vesszük az év végi osztályzat kialakításakor. A félévi dolgozat várható időpontját az összefoglalás napján, de legalább három nappal korábban be kell jelenteni.
- A témakörök végén **témazáró dolgozatot** íratunk annak érdekében, hogy visszajelzést kapjunk és adjunk, hogy a tanulók mennyire tudták elsajátítani a témakör tudásanyagát.

Ezeknek a (százalékban kiszámolt) eredményét a 3-8. évfolyamon és 2. évfolyamon a második félévben érdemjeggyel, az 1. évfolyamon és a 2. évfolyam első félévében szövegesen fejezzük ki és figyelembe vesszük a félévi, év végi osztályzat kialakításakor. Megíratására egy teljes tanórát biztosítunk. A témazáró dolgozatok várható időpontját az összefoglalás napján, de legalább három nappal korábban be kell jelenteni.

- A **dolgozatok** tudásszint időtartama a számon kért téma mennyiségétől függ. Igénybe vehet egy teljes tanórát, esetleg órarészt. Több órai anyag számonkérése esetén a dolgozatot megelőző órán a pedagógus jelzi a tanulóknak mely anyagrészekből kerül sor a számonkérésre. Ezeknek a (százalékban kiszámolt) eredményét a 3-8. évfolyamon és 2. évfolyamon a második félévben érdemjeggyel, az 1. évfolyamon és a 2. évfolyam első félévében szövegesen fejezzük ki és figyelembe vesszük a félévi, év végi osztályzat kialakításakor
- Az **írásbeli röp/kisdolgozatok, írásbeli feletek, szódolgozatok** nem vesznek igénybe egy teljes tanórát, általában 10–20 percesek, bármelyik tanítási órán írathatók. Ezeknek az eredményét 3-8. évfolyamon érdemjeggyel, 1. évfolyamon és a 2. évfolyam első félévében szövegesen fejezzük ki és figyelembe vesszük a félévi, év végi osztályzat kialakításakor.
- **Házi dolgozat** íratható adott témában a tanulókkal. A feladat elkészítésének határidejét a tanulók heti terhelésének figyelembe vételével határozza meg a pedagógus, de legalább 1 hét határidő adása szükséges. Ezeknek az eredményét 3-8. évfolyamon érdemjeggyel, 1. évfolyamon és a 2. évfolyam első félévében szövegesen fejezzük ki és figyelembe vesszük a félévi, év végi osztályzat kialakításakor.
- Az **írásbeli házi feladat** értékelésére lehetőség van. Az értékelés szempontjait és módját a tanulókkal ismerteti a pedagógus. Az ennek nyomán keletkező érdemjegyeket figyelembe vesszük a félévi, év végi osztályzat kialakításakor.
- A tanórán megoldott feladatokhoz kapcsolódóan a tanulók **kisjeggyel és/vagy pirosponttal** értékelhetők. Ezek érdemjeggyé való átszámítását a pedagógus határozza meg, melyet ismertet a tanulókkal. Ha másképp nem rendelkezik az érintett pedagógus, akkor három kisjegy átlaga, valamint öt pirospontra számítható át érdemjeggyé.
- A bejelentés nélkül íratott dolgozatban csak az előző órai tananyag kérhető számon.

- Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is. Ebben az esetben ezt az előző órán a számonkérendő anyagrészek megnevezésével jelzi a pedagógus a tanulóknak.
- A **gyakorlati feladatok**- ideértve a hallásgyakorlatok, éneklés, ritmizálás, szolmizálás, testnevelési gyakorlatok, memoriterek, versmondás, valamint egyéb a készségtárgyakhoz kapcsolódó gyakorlati tevékenység – értékelésének szempontjait a feladat bemutatása/végrehajtása előtt ismerteti a pedagógus.
- A **szorgalmi feladatok** értékelésének módját a pedagógus előzetesen ismerteti a tanulókkal. Az értékelés módját a feladat nehézségi fokához kell igazítani. A szorgalmi feladatok témáját, határidejét a szaktanár/tanító határozza meg.
- A tanulók egyenletesebb terhelése érdekében alsó és felső tagozaton a témazáró, az év eleji, a félévi, az év végi dolgozatok időpontját **az enaplóba történő előzetes bejegyzéssel napi kettőben maximáljuk**.
- **Másik intézményből hozott érdemjegyeket** a félévi, év végi értékelés során figyelembe vesszük.
- **Projekt munka** során a tanuló társaival együtt vesz részt a feladatmegoldásban. A projektben való aktivitástól függetlenül a projektteam tagjai egyforma értékelésben részesülnek. Ez felértékeli a tagok felelősségét.

17.3 Súlyozás a KRÉTA-rendszerben

A KRÉTA rendszerben használatos értékelések az alábbi %-os súlyozással kerülnek beszámításra:

ÉRTÉKELÉS FAJTÁJA	ÉRTÉKELÉS SÚLYOZÁSA (%)		
	Körzeti Általános Iskola	Hevesi József Tagiskola	Zeneművészeti Tagintézmény
Beszámoló	80 %	100 %	100 %
Dolgozat	100 %	100 %	100 %
Tudáspróba	100 %	100 %	100 %
Gyakorlati feladat	100 %	125 %	100 %
Házi dolgozat	80 %	60 %	100 %
Házi feladat	50 %	100 %	80 %

Írásbeli röpdolgozat	100 %	100 %	100 %
Írásbeli témazáró dolgozat	150 %	150 %	100 %
Kisjegy/pirospon	60 %	80 %	100 %
Másik intézményből hozott jegy	100 %	100 %	100 %
Órai munka	70%	100 %	100 %
Órai feladat	70%	100%	
Projekt munka	100 %	60 %	100 %
Szóbeli felelet	100 %	100 %	100 %
Szorgalmi feladat	80 %	80 %	
Verseny	100 %	100 %	
Versmondás/memoriter	100 %	100 %	
Év eleji dolgozat	100 %	100 %	
Félévi dolgozat	120 %	120 %	
Év végi dolgozat	150 %	150 %	
Hallásgyakorlat			60 %
Éneklés	100 %	100 %	100 %
Írásbeli felelet	100 %	100 %	100 %

A súlyozott értékelések a megfelelő súlyszámmal szerepelnek a tanulók tantárgyi átlagában. E súlyozott értékelés az Kréta rendszerben beállításra kerül.

17.4 Az értékelés módja az általános iskolákban

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik.

- Alapvetően a tantárgyak értékelése év közben érdemjeggyel, félévkor és év végén osztályzattal történik. Kivéve:
  - 1. évfolyamon és 2. évfolyam félévén – szöveges értékelés használatos;
  - 1-8. évfolyamon az alábbi tantárgyak esetében eltérő értékelés jellemző:

▪ Körzeti Általános Iskola

Tantárgy	Értékelési mód
Etika	Részt vett/ Nem vett részt
Dráma és színház	Megfelelt/ Nem felelt meg

▪ **Hevesi József Tagiskola**

Tantárgy	Értékelési mód
Etika	Részt vett/ Nem vett részt
Dráma és színház	Megfelelt/ Nem felelt meg

- **Az első évfolyamon**, valamint a **második évfolyam első félévében** minden tantárgy esetében szöveges értékelést alkalmazunk. A tanuló félévkor és év végén minden tantárgyból részletes, egyénre szabott szöveges értékelést és a munkáját summázó összegző minősítést kap.

Összegző minősítések:

„A tantervi követelményt:

- kiválóan teljesítette
- jól teljesítette,
- megfelelően teljesítette,

A tantervi követelmény teljesítésében felzárkóztatásra szorul.”

- **A második évfolyamon év végén**, valamint a **harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén** a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.
- A **jenaplan módszerrel** tanuló osztályokban az osztályzat mellett egyénre szabott szöveges értékelést kapnak a tanulók.
- A tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők
  - *jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).*
- **A második évfolyamon a második félévben**, valamint a **harmadik-nyolcadik évfolyamon** a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük. A tanulói teljesítmények százalékos formájának érdemjegyre/szöveges értékelésre való átváltása az alábbi értékelési skála szerint történik.

A Körzeti Általános Iskolában:

százalékos érték	érdemjegy betűvel/számmal	szöveges értékelés/rövidítve
100 – 90 %	jeles (5)	kiválóan teljesített (kt.)
89 - 75%	jó (4)	jól teljesített (jt.)

74 – 50 %	közepes (3)	megfelelően teljesített (mt.)
49 – 33 %	elégséges (2)	felzárkóztatásra szorul (fz.)
32 – 0 %	elégtelen (1)	felzárkóztatásra szorul (fz.)

A Hevesi József Tagiskolában:

<i>százalékos érték</i>	<i>érdemjegy betűvel/számmal</i>	<i>szöveges értékelés/rövidítve</i>
100 – 90 %	jeles (5)	kiválóan teljesített (kt.)
89 - 70%	jó (4)	jól teljesített (jt.)
69 – 50 %	közepes (3)	megfelelően teljesített (mt.)
49 – 30 %	elégséges (2)	felzárkóztatásra szorul (fz.)
29 – 0 %	elégtelen (1)	felzárkóztatásra szorul (fz.)

- A tanuló által szerzett érdemjegyeiről a szülőt az adott tantárgyat tanító pedagógus értesíti az elektronikus ellenőrzőn keresztül.
Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben való rögzítését, erről való értesítést a lehető legrövidebb időn belül meg kell tenni. A szóbeli vagy gyakorlati feladatok esetében az értékelést követő, a dolgozatok érdemjegyeit a kiosztását követő 7 napon belül a tanulmányi rendszerben rögzíteni kell. Kivételt képez ez alól, ha a tanár betegsége, munkaszüneti nap vagy szünidő miatt erre nincs lehetőség. Határidőn túli értékelés esetén a pedagógus és a tanuló egyeztetése szükséges az érdemjegy beírását illetően.
- A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább egy érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.
- Az esetleges iskolaváltáskor a szöveges értékeléssel minősített tanulók az átváltott minősítéssel együtt, a bizonyítvány pótlapként szereplő szöveges értékelő lapot is magukkal viszik.

17.4.1 A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok/ szöveges minősítések kritériumai

17.4.1.1 Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig

Kiválóan teljesített

- ✓ A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.
- ✓ Írásbeli teljesítménye eléri vagy meghaladja a 90 %-ot
- ✓ Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.

Jól teljesített

- ✓ A tantervi követelményeket általában jól teljesíti.
- ✓ Írásbeli teljesítménye 89-75 % között (Körzeti Általános Iskola); illetve 89-70 % között (Hevesi József Tagiskola) mozog).
- ✓ Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelően teljesített

- ✓ A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti,
- ✓ Írásbeli teljesítménye 74-50 % között (Körzeti Általános Iskola); illetve 69-50 % között (Hevesi József Tagiskola) mozog
- ✓ Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul

- ✓ A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti, írásbeli teljesítménye nem éri el az 50 % -ot.
- ✓ Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes.
- ✓ Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

17.4.1.2 A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai 2. évfolyam év végén és 3-8. évfolyamon

Jeles

- ✓ A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.
- ✓ Írásbeli teljesítménye eléri vagy meghaladja a 90 %-ot
- ✓ Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.
- ✓ Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.

- ✓ Fogalmai pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.
- ✓ A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó

- ✓ A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.
- ✓ Írásbeli teljesítménye 89-75 % között (Körzeti Általános Iskola); illetve 89-70 % között (Hevesi József Tagiskola) mozog).
- ✓ Fogalmai tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.
- ✓ Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.
- ✓ Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes

- ✓ Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.
- ✓ Írásbeli teljesítménye 74-50 % között (Körzeti Általános Iskola); illetve 69-50 % között (Hevesi József Tagiskola) mozog
- ✓ Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.
- ✓ Fogalmai nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges

- ✓ A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.
- ✓ Írásbeli teljesítménye 50-33 % között (Körzeti Általános Iskola); illetve 50-30 % között (Hevesi József Tagiskola) mozog
- ✓ Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.
- ✓ A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen

- ✓ A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.
- ✓ Írásbeli teljesítménye nem éri el a 33%-ot (Körzeti Általános Iskola); illetve a 30%-ot (Hevesi József Tagiskola)

A tantárgyat kiválóan teljesítő tanuló tantárgyi dicséretben részesül.

17.5 A tanulók beszámoltatásának módja és tanulmányi munkájának értékelése az alapfokú művészetoktatásban

- A tanár egész évben, óráról órára figyelemmel kíséri a növendékek fejlődését, szóban folyamatosan értékeli.
- Alkalmanként, majd a hónap végén érdemjeggyel osztályozza a tanulók előrehaladását, ettől eltérni az előképző és a továbbképző évfolyamokon lehet, itt nem kötelező a havi érdemjegyes értékelés.

Hangszeres egyéni tárgyak esetén a számonkérés módja:

- ✓ félévi meghallgatás, nyilvános hangverseny keretében, vizsgabizottság részvételével
- ✓ év végi zártkörű beszámoló, vizsgabizottság előtt.

Csoportos (szolfézs, zeneelmélet-zeneirodalom) tárgyak esetén:

- ✓ „A” tagozaton év végén összefoglaló óra vizsgabizottság előtt
- ✓ „B” tagozaton év végén beszámoló vizsgabizottság előtt

17.5.1 A tanulók tanulmányi munkájának értékelése

A művészeti iskolai tanuló munkáját évente két alkalommal, félévkor és év végén értékelni kell. Az osztályzatnak tükrözni kell a tanuló egész időszak alatt végzett munkáját. A beszámoló mellett a növendékek hangversenyeken, tanszaki meghallgatásokon, versenyeken, találkozókön, kiállítások alkalmával is számot adhatnak teljesítményeikről.

Az érdemjegyet a tanár állapítja meg, a bizottság véleményének meghallgatásával.

♪ **Az osztályozás minden kötelező és szabadon választható tárgy esetében - minden évfolyamon - a tantervi követelmények, valamint a tanulók gyakorlati és elméleti tudásának egybevetése alapján:**

♪ jeles	(5)
♪ jó	(4)
♪ közepes	(3)
♪ elégséges	(2)
♪ elégtelen	(1)

♪ **A tantárgyat kiválóan teljesítő tanuló tantárgyi dicséretben részesül.**

♪ Az érdemjegyről a tanuló szüleit félévkor az e ellenőrző, év végén a bizonyítvány útján tájékoztatni kell. A bizonyítványban szereplő érdemjegy szóbeli kiegészítése a tanulók fejlődését szolgálja.

- ♪ A tanuló félévkor és tanév végén elért osztályzatait a szorgalom osztályzat kivételével összegezni kell, ebből átlag érdemjegyet kell megállapítani. Az átlagosztályzat a térítési díj megállapításához szükséges.
- ♪ Az iskola felsőbb évfolyamába az a tanuló léphet, aki az évfolyamára megállapított tantervi minimális követelményeknek eleget tett.
- ♪ Ha a tanuló az első félévben mulasztásai miatt nem volt osztályozható, ezt a tényt a e-ellenőrzőben fel kell tüntetni. Év végi beszámolóra nem bocsátható az a tanuló, akinek az igazolt és igazolatlan hiányzása meghaladja az előírt kötelező óraszám egyharmadát, azaz 22 órát.
- ♪ A beszámolót kivételes esetben a főigazgató engedélyezheti.
- ♪ Az osztályzatot félévkor az e-ellenőrzőbe, év végén a bizonyítványba és a törzslapra kell beírni. Ha a tanuló valamilyen tárgyból felmentést kapott, azt „fm” megjelöléssel kell jelezni.
- ♪ Egész évi munkája alapján kell osztályozni azt a tanulót, aki betegség vagy testi sérülés miatt a beszámolón nem vett részt és távolmaradásának okát orvosi igazolással bizonyítja.
- ♪ Ebben az esetben, a bizonyítványban és a törzslapon fel kell tüntetni, hogy a beszámolón igazoltan nem vett részt.

17.5.1.1 Tanulmányok folytatása ugyanabban az osztályban

- ♪ Az a tanuló, aki osztálya tantervi anyagát önhibáján kívül elvégezni nem tudta, a főigazgató engedélyével az osztálya anyagát folytathatja. Ebben az esetben érdemjegyet nem kap. A törzslapra és a bizonyítványba a fenti tényt be kell jegyezni, az alábbi módon: „n.o.” - *nem osztályozott, engedély alapján osztályát folytathatja.*
- ♪ Abban az esetben, mikor a „n.o.” bejegyzés miatt tanulmányi átlageredmény nem állapítható meg, a térítési díj összege a II. díjcsoporthoz tartozó térítési díjának összegével azonos.

18 A magatartás és a szorgalom minősítésének, a tanulók jutalmazásának elvei

18.1 A magatartás és a szorgalom minősítése az általános iskolákban

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a *példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)* érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

- A tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli az osztályban tanító pedagógusokkal egyeztetve.
- A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület állapítja meg.
- A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az intézményünkben a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- ✓ a házirendet betartja;
- ✓ a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- ✓ kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- ✓ önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- ✓ tisztelettudó;
- ✓ társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- ✓ az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- ✓ óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- ✓ nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

Jó (4) az a tanuló, aki:

- ✓ a házirendet betartja;
- ✓ tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- ✓ feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- ✓ feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- ✓ az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- ✓ nincs írásbeli intője vagy megrovása.

Változó (3) az a tanuló, aki.

- ✓ az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;

- ✓ a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- ✓ feladatait nem minden esetben teljesíti;
- ✓ előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- ✓ a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- ✓ igazolatlanul mulasztott;
- ✓ osztályfőnöki intője van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- ✓ a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- ✓ feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- ✓ magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- ✓ társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- ✓ viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- ✓ több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- ✓ több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

- A tanulók szorgalmának havi értékelését az osztályban tanító nevelőkből álló közösségi értekezleten értékelik.
- A tanuló szorgalom osztályzatát a félév és a tanév végén az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület állapítja meg.
- A félévi osztályzatát e-ellenőrzőbe; az év végi osztályzatot a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az intézményünkben a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- ✓ képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- ✓ tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- ✓ a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- ✓ munkavégzése pontos, megbízható;

- ✓ a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- ✓ taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- ✓ képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- ✓ rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- ✓ a tanórákon többnyire aktív;
- ✓ többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- ✓ taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- ✓ tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- ✓ tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- ✓ felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- ✓ érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- ✓ önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- ✓ képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- ✓ az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- ✓ tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- ✓ feladatait többnyire nem végzi el;
- ✓ felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- ✓ a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- ✓ félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

18.2 A szorgalom értékelése az alapfokú művészetoktatásban

- ♪ A tanuló főtárgy és a kötelező tárgy tanulásához tanúsított szolgalmát „A” tagozaton a negyedik évfolyam végéig, „B” tagozaton a tanulmányok befejezéséig folyamatosan értékelni kell. „A” tagozaton az ötödik évfolyamtól csak a főtárgy szorgalom kerül értékelésre.

A szorgalomértékelés jelölése:

♪ példás	(5)
♪ jó	(4)
♪ változó	(3)
♪ hanyag	(2)

- ♪ Három alkalmat meghaladó igazolatlan hiányzás esetén változó (3) minősítésnél jobb nem adható.

18.3 A tanulók jutalmazásának elvei

Azt a tanulót, aki képességeihez mértén

- ✓ példamutató magatartást tanúsít,
- ✓ vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- ✓ vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- ✓ vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- ✓ vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez

az iskola **jutalomban** részesítheti.

18.3.1 Tanév közben

- **Szaktanári dicséret szóban** az adott közösség előtt.

Adhatja: tanító, szaktanár, énekkar vezetője, szakkör vezetője, napközis csoport vezetője,

Döntés: a szaktanár - a rendszeres, szorgalmas munkáért.

- **Szaktanári dicséret írásban**

Adható: többszöri szóbeli szaktanári dicséret után ill. egyszerű kiemelkedő szaktárgyi teljesítmény után

Bekerül az e-ellenőrzőbe, e-naplóba, illetve kihirdetve az osztály vagy az iskola közössége előtt a teljesítménytől függően.

- **Osztályfőnöki dicséret szóban:** Példamutató magatartásért, közösségi munkáért

Döntés: osztályfőnök (napközis csoportvezető)

Elhangzik az osztály előtt.

- **Osztályfőnöki dicséret, írásban:**

Adható: folyamatosan végzett jó közösségi munkáért, vagy egyszeri kiemelkedő egyéni teljesítményét.

Kezdeményezheti: osztályfőnök, szaktanárok közössége, diákönkormányzat, osztály

Bekerül az e-ellenőrzőbe, e-naplóba.

Kihirdetve az osztály, illetve az iskolai közösség előtt.

➤ **Nevelőközösségi dicséret, írásban** (Pl. az osztályban tanító pedagógusok közössége)

Adható:

- folyamatos, kiemelkedő szorgalom, magatartás esetén
- a közösségért végzett kiemelkedő teljesítményért
- 2 osztályfőnöki, illetve szaktanári írásbeli dicséret után

Kezdeményezheti: osztályfőnök, napközis nevelő, szaktanárok közössége, diákönkormányzat.

Kihirdetve iskolai közösség előtt is.

➤ **Igazgatói dicséret, írásban**

Adható: 3 írásbeli osztályfőnöki dicséret után, vagy kiemelkedő egyéni teljesítményért *(Pl. szaktárgyi, ill. sportverseny megyei 1-6. helyezette, országos verseny résztvevői, egyéni elbírálás alapján városi rendezvényen való részvételért)*

Javaslatot tehet: Osztályfőnök, szaktanár, napközis csoportvezető, munkaközösségek, diákönkormányzat

➤ **Nevelőtestületi dicséret, írásban**

Adható: 2 igazgatói dicséret után, rendkívüli egyszeri teljesítmény esetén,

Közzétéve: iskolarádió, iskolagyűlés, e-ellenőrzőbe, e-naplóba.

- Valamennyi fokozatra javasolni kell, nem automatikus.
- Az **osztályfőnöki és igazgatói dicséret** a fokozatok betartása nélkül közvetlenül is adható kiemelkedő teljesítmény esetén. Ennek elbírálása az osztályfőnököt és az igazgatót/ tagintézmény-igazgatót illeti meg.
- A **nevelőtestületi dicséret** csak az osztályban tanító nevelők egyetértésével adható.
- A dicséretek a havi, félévi, év végi **magatartási jegybe** be kell számítani.

18.3.2 Félévkor illetve tanév végén

➤ **Nevelőtestületi dicséret:**

Kaphatja:

- az a tanuló, akinek minden osztályzata jeles,
- legalább 2 közismereti tárgyból kitűnő, magatartása, szorgalma példás
- -4-ese legfeljebb kettő van (magatartás, szorgalom példás) illetve készségi tárgyak esetén egyéni elbírálás

Bejegyzés: e-ellenőrző –e- napló, bizonyítvány - törzskönyv

Kihirdetve: iskolagyűlés, ill. tanévzáró ünnepség

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

18.3.3 Jutalmazások a tanévzárón:

- **Díszoklevél + könyvjutalom anyagi lehetőségektől függően**

Kaphatja az a tanuló, aki felső tagozatban végig kitűnő tanulmányi eredménye volt.

- **Dicsérő oklevél + könyvjutalom anyagi lehetőségektől függően**

Kaphatja az a tanuló, aki nevelőtestületi dicséretben részesült

- **Oklevél + Könyvjutalom anyagi lehetőségektől függően**

Adható egyéb közösségi teljesítményért és/vagy jó tanulmányi munkájáért.

18.3.4 Az intézmények által létrehozott díjak

Körzeti Általános Iskola

KIVÁLÓ KÖRZETIS-DÍJ

Kaphatja:

- Az a végzős diák, aki az iskolával legalább 4 évig tanulói jogviszonyban áll és adományozást megelőző minden tanévben és az adományozás évében kitűnő tanulmányi eredményt ért el.
- Tanulmányi eredményével és szellemi munkájával kiemelkedik társai közül, rájuk motiválóan hat, és példaképnek állítható.
- Személyisége, magatartása olyan, hogy osztály-és iskolatársai, valamint a nevelők egyaránt elfogadják, mert elismerik munkáját.

Felterjesztés:

Az emléklapok felterjesztési jogosa az iskola tantestülete, minden tanév májusában.

Átadása:

A kitüntetést minden évben az iskola ballagási ünnepségén kell átadni.

Díj: oklevél + plakett

KÜLLŐCSKE-DÍJ

Kaphatja:

- Az a tehetséges tanuló vagy tehetségígéret, aki valamely tehetségterületen nyújtott tevékenységével, és/vagy versenyeredményével kivívta tanárai és diáktársai elismerését, öregbítette iskolája hírnevét.
- A saját tehetségterületén nyújtott teljesítménye mellett tanulmányi munkája, szorgalma és magatartása is példamutató.

Felterjesztés:

Az emléklapoktetre felterjeszteni az iskola tantestülete jogosult, minden tanév májusában.

Átadása:

A kitüntetést minden évben végzős diák esetén az iskola ballagási ünnepségén, egyéb alacsonyabb évfolyamon az iskola tanévzáró ünnepségén kell átadni.

Díj: oklevél + plakett

BÓBITA-DÍJ

Kaphatja:

- Az a tanuló, aki tanulmányi munkája, szorgalma, magatartása és közösségi munkája nyomán példaként állhat diáktársai előtt. Aktívan részt vesz az iskolai közösségfejlesztő tevékenységekben.

Felterjesztés:

Az emléklapoktetre felterjeszteni az iskola tantestülete jogosult, minden tanév májusában.

Átadása:

A kitüntetést minden évben végzős diák esetén az iskola ballagási ünnepségén, egyéb alacsonyabb évfolyamon az iskola tanévzáró ünnepségén kell átadni.

Díj: oklevél + plakett

JÓ TANULÓ – JÓ SPORTOLÓ -DÍJ

Kaphatja:

- Akinek a tanulmányi átlaga 4,5 vagy a fölötti és nincs közepes osztályzata;
- A Magyar Diáksport Szövetség által rendezett diákolimpiai országos versenyein (ha ez nincs akkor országos elődöntőin) szerzett kimagasló versenyeredményekért. Ha ilyenek

nincsenek akkor előtérbe kerül a kiemelkedő országos szakszövetségi és egyesületi országos versenyeredmény;

A versenyeredmények közül az adott év, és az azt megelőző évek is számítanak.

Többszörös jogosultság esetén az országos helyezés számossága értékelendő.

Két egymást követő tanévben ugyanaz a tanuló nem részesülhet, viszont egy tanuló a tanulmányai alatt többször is részesülhet ebben a díjban évkihagyással.

Több jelölt esetében előnyt élvez az elbírálásban az a tanuló, aki még nem részesült ebben az elismerésben.

Csapatnak nem, csak egy személynek adható (csapattag viszont egy személyben részesülhet a díjban).

Javaslattevők: a mindenkori testnevelők, majd az iskolavezetés javaslatára, a nevelőtestület elfogadása után válik érvényessé.

Átadása: minden tanév tanévzáró ünnepségén, végzős diák esetében a ballagási ünnepségén.

Díj: oklevél + serleg vagy plakett

KÖRZETIÉRT-DÍJ

Kaphatja:

- Az a szülő, akinek gyermeke végzősvégzős diák, a aki több éven keresztül aktívan részt vett az osztály és/vagy az iskola szülői közösségének teendőiben, segítette az osztályfőnök munkáját, feladatot vállalt az iskolai rendezvények lebonyolításában. Az iskolával, annak dolgozóival szemben lojális és együttműködő.

Felterjesztés:

Az emlékplakettre felterjeszteni az iskola tantestülete jogosult, minden tanév májusában.

Átadása:

A kitüntetést minden évben az iskola ballagási ünnepségén kell átadni.

Díj: oklevél + plakett

DÍSZPOLGÁR-DÍJ

Kaphatja:

- Az a természetes személy vagy szervezet, aki nem áll az intézménnyel jogviszonyban, valamely területen anyagi, erkölcsi, fizikai tevőleges támogatást, segítséget nyújt az intézménynek. Ezzel hozzájárul az intézmény által közvetített értékek megőrzéséhez; infrastruktúrájának, eszközeinek fejlesztéséhez.

Felterjesztés:

Az emlékplakettre felterjeszteni az iskola tantestülete jogosult, minden tanév májusában.

Átadása:

A kitüntetést minden évben az iskola ballagási ünnepségén kell átadni.

Díj: oklevél + plakett

Hevesi József Tagiskola

ARANYTOLL-DÍJ

Kaphatja: azon, elsősorban nyolcadik évfolyamos tanulók, akik a magyar tantárgyi versenyeken kiemelkedő eredményeket értek el. A díjat a nevelőtestület adományozza. A díjról a nevelőtestület gondoskodik.

Javaslattevők: magyar szakos nevelők javaslata alapján a nevelőtestület fogadja el.

Átadás: a tanévzáró ünnepségen, magyar szakos pedagógus adja át

Díj: oklevél + toll

KÖZÖSSÉGÉRT-DÍJ

Kaphatja: azon nyolcadik évfolyamos tanuló, aki az osztály, az iskola közösségének fejlesztéséért eredményesen tevékenykedett. A díjat iskolai diákönkormányzat adja. A díjról a DÖK gondoskodik.

Javaslattevők: DÖK, és munkájukat segítő pedagógus javaslata alapján a nevelőtestület fogadja el.

Átadás: a tanévzáró ünnepségen a DÖK összekötő pedagógus adja át.

Díj: oklevél + könyv

HEVESI JÓZSEF-DÍJ

Kaphatja: azok a tanulók, csoportok kaphatják, akik művészeti területen tehetségesek, és a tanév során ezen a területen jeleskednek, sikeresen képviselték iskolánkat a különböző rendezvényeken, versenyeken. A díjat a Hevesi József Alapítvány adja. A díjról az alapítvány kuratóriuma gondoskodik.

Javaslattevők: bármely pedagógus javaslatára az alapítvány kuratóriuma döntése alapján adható.

Átadás: minden tanévzáró ünnepségen, a kuratórium elnöke adja át.

Díj: oklevél + ajándécsomag

HEVESI-DÍJ

Kaphatja: olyan negyedik, hatodik, nyolcadik évfolyamos tanulók, akik a kiemelkedő tanulmányi munkájukkal és példamutató magatartásukkal iskolánk hírnevét öregbítették.

Javaslattevők: a nevelőtestület

Átadás: a tanévzáró ünnepségen kerül átadásra az iskolavezetés által.

Díj: oklevél + plakett

ISKOLÁNK BARÁTJA-díj

Kaphatja: azok a szülők, partnerek, segítők, akik áldozatos munkát végezve támogattak bennünket, segítettek munkánkat. A díjat az iskola közössége adja.

Javaslattevők: DÖK, nevelőtestület javaslata alapján a nevelőtestület dönt.

Átadás: tanévzáró vagy tanévnnyitó ünnepségen átadja a tagintézmény-igazgató és a DÖK elnöke.

Díj: oklevél

Zeneművészeti Tagintézmény:

SZABÓ ISTVÁN-DÍJ

Szabó István a hevesi Zeneiskola kiváló pedagógusa volt több mint 20 éven át. Szólistaként és kamaramuzsikusként is rendszeresen közreműködött a Zeneiskola, a város és más intézmények rendezvényein. Embersége és pedagógiai munkája példaértékű.

Kaphatja:

Tanévenként az a hangszeres tanuló, aki:

- ✓ - aktív résztvevője volt a Zeneiskola rendezvényeinek
- ✓ - más intézmények programjain is közreműködött
- ✓ - kitűnő tanulmányi eredményt ért el

Felterjesztés:

A díjazott növendék személyére a Zeneiskola bármely pedagógusa tehet javaslatot, az odaítéléséről a nevelőtestület dönt. A díjat a nevelőtestület adományozza.

Átadása:

Minden tanévben a tanévzáró ünnepségen.

Díj: oklevél + emlékplakett

18.4 A tanulók elmarasztalásának meghatározó minősítési elvei

Kötelességének elmulasztásáért, fegyelemsértésért a tanuló elmarasztalható.

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan, neki felróhatóan nem teljesíti;
  - a házirend előírásait megszegi;
  - vagy bármely módon vétkeesen árt az iskola jó hírnevének,
- a házirendben foglalt fegyelmező büntetésben lehet részesíteni.

19 Az intézmény magasabb évfolyamába lépésének feltételei

19.1 A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei alsó tagozaton

Az alsó tagozatos tanuló magasabb évfolyamba akkor lép, ha az előírt tanulmányi követelményeket az 1. osztálytól a 2. osztály félévéig kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített illetve felzárkóztatásra szorul bejegyzéssel teljesíti, illetve a felsőbb évfolyamokon elégtelennél jobb érdemjegyekkel zár. A felzárkóztatásra szorul teljesítményt nyújtó tanulóknál feltárjuk a tanuló haladását, fejlődését akadályozó tényezőket és javaslatot teszünk azok megszüntetésére.

19.2 A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei felső tagozaton

A felső tagozatos tanuló magasabb évfolyamba akkor lép, ha az iskolai tantervben foglalt minimális kimeneti követelmények teljesítéséről legalább elégséges minősítést kap.

19.3 A magasabb évfolyamba lépéshez szükséges vizsgák az általános iskolában

- A vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint a tantárgyi követelmény nem teljesítése esetén a tanuló **javítóvizsgát** tehet.
- Ha a tanuló a szorgalmi időszak végén elégtelen osztályzatot kap, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban **javítóvizsgát** tehet. A következő évfolyamba sikeres javítóvizsga letételét követően léphet.
- Ha a tanuló mulasztásai a tanév során meghaladják a 250 órát, illetve az egyes tantárgyaknál az éves tantárgyi óraszám 30 %-át, s ezért a tanuló érdemjeggyel nem értékelhető, – jogszabályban meghatározottak szerint – a nevelőtestület döntése alapján **osztályozóvizsgát tehet, illetve az évfolyamot megismételheti**, kivéve, ha az igazolatlan mulasztásai meghaladják a 20 órát, és a nevelőtestület úgy dönt, hogy megtagadja az osztályozóvizsga letételének lehetőségét. Ez esetben a tanuló az évfolyamot megismételni köteles. *Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.*
- A magasabb évfolyamba lépéshez, a tanév végi értékelés illetve osztályzat megállapításához a tanulónak **osztályozó vizsgát** akkor kell tennie, ha:
  - az iskola főigazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;

- az iskola főigazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
  - egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, s hiányzásainak többségét igazolt mulasztások alkotják és hiányzásai következtében a tanulónak *nincs elegendő évközi osztályzata*, és *a tanév végén* nem minősíthető;
  - magántanuló volt.
- Az egyes tantárgyakból gyengén álló tanulók számára a szülővel történt egyeztetés után korrepetáláson történő részvételt javasolunk. A lemaradó tanulók szüleit írásban értesítjük, fogadóórákra hívjuk, lehetőséget biztosítva gyermekének a javításra.
  - A sajátos nevelési igényű tanulók teljesítményének értékelésekor vonatkozó jogszabályi rendelkezések, különösen az oktatásért felelős miniszter által kiadott, sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei alapján a szakértői véleményben meghatározottak szerint kell eljárni.

19.4 A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei az alapfokú művészetoktatásban

A művészeti iskola felsőbb évfolyamába az a tanuló léphet, aki a közvetlen megelőző osztály anyagát sikeresen elvégezte, arról bizonyítványt kapott és a tanulmányaiban nincs megszakítás. Felmentés vagy valami más ok miatt a tanuló osztályba sorolása szolfézs illetve főtárgy esetében eltérhet egymástól. Ezt a tényt a bizonyítványban és a törzslapon jelezni kell. Ebben az esetben a magasabb osztályba lépésnél a hangszeres osztályba sorolást kell figyelembe venni.

Összevont beszámoló

Rendkívüli előrehaladás esetén a szaktanár és a tanszakvezető javaslata alapján a főigazgató engedélyezheti, hogy a tanuló az év folyamán két esetleg több osztály anyagából tegyen beszámolót. A főtárgyi beszámoló anyagát a tanév folyamán a félévi és év végi beszámoló alkalmával kell teljesíteni megosztva. A kötelező tárgynál a magasabb osztály anyagából kell beszámolót tennie.

Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatát minden érintett évfolyamra meg kell állapítani, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni.

20 Az otthoni, napközi, tanulószobai felkészüléshez előírt szóbeli és írásbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A tanulók önálló, a tanítási órák között végzett – az otthoni tanulás és a napközi otthoni (napközi és tanulószobai) foglalkozásokon megvalósítani rendelt szóbeli és írásbeli formájú – tevékenységein alapuló oktatási módszer a továbbiakban házi feladatként kerül említésre.

Célja: az órai anyag rögzítése, elmélyítése, gyakorlása, mechanikussá tétele, a tanuló felelősségének, önállóságának fejlesztése.

20.1.1 A házi feladatok fajtái

Szóbeli:

- ✓ szó szerint megtanulandó anyagok (memoriterek): szabályok, definíciók, versek, irodalmi szemelvények;
- ✓ saját megfogalmazásban elmondandó, tankönyvből vagy más forrásból elsajátított anyagrészek: életrajzok, műelemzések, történelmi illetve irodalmi korszakok eseményei jellegzetességei.

Írásbeli:

- ✓ munkafüzetek, feladatlapok feladatainak megoldása;
- ✓ tankönyv kérdéseire adott válaszok;
- ✓ fogalmazások;
- ✓ házi dolgozatok, naplók;
- ✓ felsőbb éveseknek vázlatok, felelettervek készítése a szóbeli anyagból, kiselőadások.

Gyakorlati cselekvéses feladatok (tárgyak készítése, gyűjtőmunka stb.)

20.1.2 A házi feladatok mennyisége, minősége

A házi feladatok mennyiségét, minőségét az adott anyag nehézsége, és az osztály, illetve a tanulók képessége, korosztálya, terhelhetősége befolyásolja.

Elveink a következők:

- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.

- A házi feladatot előkészítjük: gondosan kijelöljük, és megfelelő időt szánunk arra a tanórán, hogy a tanulóknak sikerüljön pontosan és egyértelműen feljegyezni és a nehezebb feladatokat is megérteni. Szükség szerint javaslatot teszünk az alkalmazandó helyes tanulási technikára.
- Különös hangsúlyt fektet az újonnan belépő tantárgyakkal járó nehézségek leküzdésére helyes útmutatásokkal, megfelelő és praktikus tanulási módszerek, technikák megismertetésével.
- Az első-nyolcadik évfolyamon a tanulók hétvégére és a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik órától a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot,
- Az egész napos iskolai rendszerben alsó tagozaton biztosítani kell a felkészülést.
- A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.
- A szóbeli és írásbeli házi feladatok, mennyiségének meghatározásánál figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat. A fokozatosság elvét kell alkalmazni.

Tanulási idő a szóbeli és az írásbeli feladatok együtt:

- 1 – 2. évfolyam: 30-45 perc
- 3 – 4. évfolyam: 45 – 60 perc
- a felső tagozaton maximum 20-25 perc/tantárgy intenzív tanulás.
- A szóbeli és írásbeli házi feladatokat a tanulók képességeinek megfelelően differenciáltan kell feladni.
- Hosszabb memoriterek, tanulást igénylő versek elsajátítása meghatározott észszerű határidővel történik.
- A tanulók kommunikációs, narratív és problémamegoldó képességének fejlesztése érdekében a szóbeli és írásbeli feladatok helyes aránya a szóbeliség dominanciáját erősítse. A házi feladatok kijelölésénél figyelembe kell venni az adott tanítási nap összes tanóráját, valamint a tanulásra fordítható időkeret arányos megosztását a tantárgyak között.

20.1.3 Az önálló tanulás szervezésének lépései (napközi, tanulószoba)

- ✓ ▪ Az önálló tanulás tárgyi feltételeinek megteremtése.
- ✓ ▪ Az önálló tanulás higiénés feltételeinek biztosítása.
- ✓ ▪ A tanulók motiváltságának megteremtése.

- ✓ ▪ Az önálló tanulás kialakítását segítő tanulási technikák tanítása.
- ✓ ▪ A tanulási technikák folyamatos gyakoroltatása, szokássá alakítása.
- ✓ ▪ Az önálló munka előkészítése.
- ✓ ▪ Az önálló munka.
- ✓ ▪ A felkészülés ellenőrzése.
- ✓ ▪ Az önálló munka értékelése.

20.1.4 Fejlesztési követelmények

- ✓ A tanuló legyen képes feladatait önállóan fel- és megjegyezni, felidézni.
- ✓ A megfelelő munkaeszközöket kiválasztani és használni.
- ✓ Legyen képes a tanulást megtervezni, időbeosztást készíteni.
- ✓ Ismerje és alkalmazza a tantárgyak tanulásához célszerű sorrendet.
- ✓ Legyen képes önállóan használni a tankönyvek tárgy- és névmutatóját, kislexikonját.
- ✓ Legyen képes tájékozottan és gyakorlottan használni a helyesírási segédkönyveket.
- ✓ Ismerje és tudja használni a kézi szótárakat, lexikonokat, informatikai programokat, az internetet.
- ✓ Legyen képes a tankönyvi anyagegységek célszerű tanulási technikával való elsajátítására.
- ✓ Tartson tanulás közben szünetet.
- ✓ Legyen képes önellenőrzésre.

A követelményekben szereplő tevékenységeket a tanulók életkori sajátosságainak figyelembe vételével, az önállóság szintjének fokozatos növelésével kell bevezetni.

20.1.5 Az önálló tanulás sikerkritériumai

Az önálló tanulás akkor lesz sikeres, ha a szülő és az iskola

- ✓ megteremti a biztonságot adó légkört, amelyben a tanulók szívesen dolgoznak;
- ✓ motivál arra, hogy a tanulók képesek legyenek kitartóan dolgozni;
- ✓ rendszerességet biztosít;
- ✓ kötelességtudatra nevel.

21 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

21.1 Tanórák csoportbontásban

Intézményünkben alkalmazható az osztályokon belüli, osztályok közötti évfolyamra vonatkozó csoportos oktatásszervezés, ahol a nevelési-oktatási szakaszoknak megfelelően nem szakrendszerű (alsó tagozat) és szakrendszerű oktatás (felső tagozat) szerint tanulnak a diákok.

A csoportbontást többféle módon alkalmazunk:

- heterogén csoportok a szaktanár által kialakított racionális elvek mentén *(pl. létszám miatti bontás, fiú-lány bontás, angol-német nyelvi)*.
- homogén, képesség- és készségalapú csoportszervezés *(pl. a gyorsabban haladó csoport heti egy pluszórában; emelt szintű oktatás megszervezésénél)*

A csoportbontásokat mindig az aktuális helyzet szerint alkalmazzuk, nem merev szabályozásként.

21.2 . Egyéb foglalkozásokra vonatkozó csoportbontás

Az egyéb foglalkozások esetén a foglalkozás jellegének és pedagógiai tartalmának megfelelő képességalapú differenciált csoportbontást alkalmazunk.

22 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a kerületünkben élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag

A Hevesi József Tagiskolában magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatás folyik a Hevesi József Tagiskola intézményspecifikus rendelkezésiben megfogalmazottak szerint. A nemzetiségi nevelés-oktatás elemei a különböző tantárgyakba vannak beépítve, nem önálló tantárgyként. Azoknak a tanulóknak, akik nem kívánnak részt venni a nemzetiségi oktatásban az érintett tanítási órákon differenciált feladatokat adunk. Az ezzel kapcsolatos rendezvényeken való részvételt pedig fakultatívvá tesszük számukra.

23 Az intézmény egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

23.1 Az egészségnevelés

23.1.1 Az egészségnevelés fő elvei

- Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét.
- Fenntartjuk és fejlesztjük kapcsolatainkat egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberekkel, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytatunk, amely figyelembe veszi a pedagógusok és a tanulók méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrelépést.
- Törekszünk arra, hogy segítsük diákjaink, az intézményeink dolgozóinak és a családoknak egészségük megőrzését.

A fentebb felsorolt elvek gyakorlatba ültetésénél fontos megállapítanunk, hogy az egészségi állapot négy fő tényezőjéből (genetikai tényezők, környezeti tényezők, életmód, egészségügyi ellátó rendszer működése) a genetikait kivéve – legalább részben – befolyásolni tudjuk. E három tényező alakítása határozza meg egészségnevelési programunk konkrét feladatait:

- környezeti tényezők,
- életmód,
- egészségügyi ellátó rendszer működése.

23.1.2 Az iskolai egészségnevelés fő feladatai

- Kívánatos, hogy a tanulók konkrét, korszerű ismeretekkel rendelkezzenek az egészségük megőrzésével kapcsolatban.
- Megismertetjük az egészségmegőrzés gyakorlati formáit, hogy legyenek jártasak azok gyakorlásában.
- Alakuljon ki bennük:
  - pozitív beállítódások az egészséges szokásformák kialakítására;
  - az egészség, mint érték, és mint örömteli állapot megélése;
  - helyes döntések meghozásának képessége saját életmódjukkal és környezetükkel kapcsolatban;
  - megfelelő hozzáállás és segítőkész magatartás a sérült és fogyatékos emberek iránt.

- Megismertetjük velük és kellő negatív társítást alakítunk ki gondolkodásukban a káros szenvedélyek iránt.
- Fokozott figyelmet fordítunk a szexuális kultúra, a családi és társas viszonyok előkészítésére.
- Megismertetjük gyermekeinket a közlekedési szabályok rájuk vonatkozó részével.
- Megismertetjük gyermekeinket a baleset- és veszélyhelyzetek megelőzésének formáival.
- Kialakítjuk a helyes cselekvési formákat vészhelyzetek esetére.

23.1.3 Az egészséges életmódra való igény kialakításának formái

A megfelelő motiváció és ismeret kialakítása az alábbi területeken:

- ✓ Táplálkozás;
- ✓ Sport;
- ✓ Személyi higiénia;
- ✓ Lelki higiénia;
- ✓ Kapcsolatok;
- ✓ Szexuális fejlődés;
- ✓ Kábítószer, dohányzás, alkohol;
- ✓ Környezetünk megfelelő védelme, alakítása.

Tevékenységszabványok:

- ✓ Egészségtanóra;
- ✓ Osztályfőnöki óra;
- ✓ Integrálva a tananyaghoz (egyéb tantárgyakhoz);
- ✓ Testnevelésóra;
- ✓ Gyógytestnevelés óra;
- ✓ Könnyített testnevelés;
- ✓ Szakkör (célirányos);
- ✓ Verseny, vetélkedő felkészülés (elsősegélynyújtás, katasztrófa - védelem);
- ✓ Prevenációs osztályfőnöki órák a hevesi Rendőrkapitányság programja alapján (külső szakemberrel);
- ✓ Katasztrófavédelem (a polgárvédelem és a tűzoltóság programja alapján külső szakemberek közreműködésével);

- ✓ Gyalog- és kerékpártúrák;
- ✓ Játékos vetélkedők;
- ✓ Szimulált vészhelyzet (épület elhagyási próbák).

23.1.4 Iskola egészségügyi szolgálat

Az iskolai egészségnevelés egyik legfontosabb tényezője az iskolai egészségügyi szolgálat. Iskolánk hosszú hagyományokra visszanyúló jó kapcsolatot tart az egészségügyi szolgálattal. Munkájuk több év óta segíti az egészségnevelést.

23.1.5 Felvilágosító munka

Alsó tagozaton:

Személyi higiénia, fogápolás, cseppfertőzéssel terjedő betegségek, balesetek

Felső tagozaton:

Egészséges táplálkozás, a serdülőkor testi és lelki változása, járványok, védőoltások, káros szenvedélyek, szexuális úton terjedő betegségek (AIDS, Hep.3.), családtervezés, fogamzásgátlás

23.1.6 A tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezése

Szűrővizsgálatok: 1. 3. 5. 7. osztályosok,

Iskolaváltási vizsgálat: 8. osztályosok.

23.1.7 Testneveléssel kapcsolatos vizsgálatok

Besorolás gyógytestnevelésre illetve könnyített testnevelésre

Testnevelés alóli felmentés. Szükség szerinti és alkalmankénti sportorvosi vizsgálatok.

23.1.8 Iskolafogászati ellátás biztosítása

Rendszeres szűrés és kezelés az általános iskola minden évfolyamán.

23.1.9 Komplex intézményi mozgásprogram

- Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
- A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
- Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős

tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-ában a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.

- Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltesék magukat a sportfoglalkozások (sportszakkör, sportkör stb.).
- A szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
- Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal és szülői szervezettel alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulójának mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
- A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
- A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába. 3-8.évfolyamon ősszel és tavasszal az osztály igényét és összetételét figyelembe véve gyalog- illetve kerékpártúrák szervezése az osztályfőnökök által.
- A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

23.2 Környezeti nevelési program

A feladatellátási helyek Heves város több pontján található. Épületeik 40 - 100 évesek. Állaguk elhasználódott, sok tekintetben felújításra szorul. A feladatellátási helyek udvara, környezete: tágas, gondozott, parkos. Lehetőséget adnak a természetes környezet szépségének, nyugalmanak megismerésére.

23.2.1 Környezeti nevelés szempontjából eddig megvalósult célok

- ✓ Világítás korszerűsítése.
- ✓ Tantermek szellőztetése.
- ✓ Tantermek otthonosabbá tétele.

- ✓ Biztonságos szaktantermek kialakítása.
- ✓ Iskolai játszótér bővítése, játékok felújítása.
- ✓ Játékok részbeni cseréje fajtákra.
- ✓ Udvar és környezet tisztábbá tétele.

23.2.2 A környezeti nevelés színterei iskolánkban

Tanórán:

A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat (természetismeret, környezetismeret, kémia, fizika, biológia, földrajz, technika, stb.). Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a tanulónak is köze van. Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk, alkalmazzuk. Így az élményszerű tanításra lehetőség nyílik.

Tanórán kívüli programok:

A gyerekek olyan versenyeken indulnak, ahol a környezet- és természetvédelem fontos téma, így elmélyíthetik elméleti ismereteiket. (Curie: természetvédelmi verseny)

Bekapcsolódunk a Fenntarthatósági témahét programiba.

Különböző akciókban veszünk részt:

Az iskolában, különböző gyűjtési akciókat (pld.: papírgyűjtés, PET- palack) szervezünk.

Minden évben több alkalommal megtisztítjuk intézményeinket és környékét a hulladékoktól.

Rövid kirándulások keretében megismertetjük szűk környezetünk szépségeit, problémáit.

23.2.3 Az iskola környezeti nevelés szemlélete

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területeken is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. A diákok számára olyan oktatást kell az iskolánknak biztosítani, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktus-kezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyományává válását.

Munkánk az iskolai élet sok területére terjed ki. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert. Érthető tehát, hogy a természettudományos tantárgyak összhangjának megteremtése kiemelt feladatunk. A kémia, a biológia, a földrajz és a fizika tantárgyak között már megvalósult az együttműködés.

Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket. Így válhatnak a gyerekek majd tudatos környezetvédővé, a természetet féltő, óvó felnőttekké.

23.2.4 Alapelvek, értékek

- ✓ az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása,
- ✓ az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése,
- ✓ rendszerszemléletre nevelés,
- ✓ holisztikus szemléletmód kialakítása,
- ✓ fenntarthatóságra nevelés,
- ✓ a környezetetika hatékony fejlesztése,
- ✓ érzelmi és értelmi környezeti nevelés,
- ✓ tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés,
- ✓ tolerancia kialakítása,
- ✓ a környezettudatos magatartás és életvitel segítése,
- ✓ az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése,
- ✓ az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése,
- ✓ az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása,
- ✓ ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát,
- ✓ helyzetfelismerés, ok–okozati összefüggések,
- ✓ problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség,
- ✓ globális összefüggések megértése,
- ✓ létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása,
- ✓ az orvostudomány eredményeiből levonható helyes magatartásra, tevékenységre történő aktivizálás,
- ✓ a családi életre nevelés fejlesztése,

- ✓ az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése.

23.2.5 Rövid és hosszú távú célok

Épület, udvar:

- ✓ Mellékhelyiségek takarékosabbá tétele
- ✓ Az iskola termeinek otthonossá tétele
- ✓ Az udvar további részeinek parkosítása
- ✓ Veszélyek elhárítása
- ✓ Szelektív és alaposabb hulladékgyűjtés lehetőségeinek bővítése (újabb szeméttárolók elhelyezése)
- ✓ Játsszótér korszerűsítése, bővítése, rendszeres karbantartása, szükség szerinti felújítása

Egyéb tevékenységek: (igény szerint és önköltséges formában)

- ✓ Erdei táborozás
- ✓ Erdei iskola
- ✓ Tanulmányi kirándulás

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők:	Célok:	Tevékenység, feladat: (a még megvalósítandók, ill. a folyamatos tevékenységek kiemelése)
Nagy forgalom	Közlekedési biztonság növelése A kerékpáros és gyalogos közlekedés segítése	- közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása - kerékpárral közlekedők számára biciklitároló - biztonsági felszerelésekre való ösztönzés
Zaj	Csökkentés	- fák, cserjék ültetése
Légszennyezés	Csökkentés	- zöldesítés az iskola környékén, az iskola udvarán és a növények gondozása, pótlása - gyomtalanítás, parlagfű-irtás
Eldobált szemét, hulladék és kutyapiszok	Tiszta, egészséges környezet	- szeméttárolók sűrítése - szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről

Kevés játszótér	A gyerekek mozgásigényének kielégítése	– újabb játszóterek – az iskolai játszótér felszerelésének bővítése, homok cseréje évente
Az iskola belsője	Tiszta, meghitt környezet	– festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, élősarkok, a mellékhelyiségekben szappan, WC papír – portalanítás (atkák-allergia) – gyakori szellőztetés (beltéri szennyezőanyagok: formaldehid, szén-dioxid) – lábtörlők alkalmazása
Energia-felhasználás	Takarékos fűtés	– gázkazán szabályozása – nyílászárók javítása, tető szigetelése,
Világítás	Egészséges, takarékos	– neonok cseréje - energiatakarékos izzókra
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	– víztakarékos öblítés, csapok karbantartása
Csatorna	A csatorna karbantartása	– biológiai lebontók alkalmazása – környezetbarát takarítószer alkalmazása
Iskolai kert	Játékos ismeretszerzés, pihenés, felüdülés helye legyen	– növények gondozása, pótlása, felújítása, fajták, gyógynövények, madáretetők, madárodúk kihelyezése, gondozása
Udvar	Biztonságos aljzat	– az aszfaltozott rész felújítása, ütésgátló burkolat, gumiszőnyeg
Eszközellátottság	A személyiség-fejlesztés élményközpontúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése – egészséges személyiség	– a tantermekben írásvetítő, TV, videó és számítógép - esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltetőanyagok – digitális fényképezőgép, gáztűzhelyek, konyhai eszközök, ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár, médiatár

23.2.6 A környezet- és egészségvédelem jeles napjai

A természet-környezetvédelem és az egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve illetve külön programokat szervezve emlékezhetünk meg és tudatosíthatjuk a jelentőségüket. A nap

jellegének megfelelő vetélkedőt, akciót vagy kirándulást szervezhetünk, illetve pályázatot írhatunk ki.

Február 2.	Vizes Élőhelyek
Március 6.	Nemzetközi Energiahatékonyság Nap
Március 22.	Víz Világnapja
Március 23.	Meteorológiai Világnap
Április 3.	Csillagászati Világnap
Április 4.	Laboratóriumi Állatok Napja
Április 7.	Egészségügyi Világnap
Április 22.	Föld Napja
Április 24.	Kísérleti Állatok Védelmének Napja
Május 8.	Nemzetközi Vöröskereszt Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Május 15.	Állat- és növényismeret napja (Magyarországon)
Május 15.	Nemzetközi Klímaváltozási Akciónap
Május 18.	Múzeumi Világnap
Május 24.	Európai Nemzeti Parkok Napja
Május 31.	Dohányzásmentes Világnap
Június 5.	Környezetvédelmi Világnap
Június 8.	Óceánok Világnapja
Június 17.	Világnap az elsivatagosodás ellen
Június 21.	A Nap Napja
Június 25.	Barlangok Világnapja
Július 11.	Népesedési Világnap
Augusztus 9.	Állatkertek Napja
Szeptember 16.	Ózon Világnapja
Szeptember 22.	Autómentes Nap
Szeptember 23.	Takarítási Világnap
Október 1.	Habitat Világnap
Október 4.	Állatok Világnapja
Október 8.	Madárfigyelő Világnap
Október 8.	Természeti Katasztrófák Elleni Védekezés Világnapja
Október 10.	Lelki Egészség Napja

Október 15.	Nemzeti Gyaloglónap
Október 16.	Élelmezési Világnap
Október 21.	Földünkért Világnap
Október 31.	Takarékossági Világnap
November 17.	Füstmentes Nap
November 27.	Fogyasztásszüneteltetési Nap
December 1.	AIDS elleni világnap

24 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Minden tanulónknak esélyt kell kapnia a képességei szerinti fejlődésre, a BTMN, SNI és a hátrányos helyzetű, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak integrált oktatás keretében: a szociokulturális hátrányainak leküzdésére, felzárkózására; a kiemelkedő képességű tanulóknak tehetségük kibontakoztatására. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a halmozottan hátrányos helyzetű és a nem halmozottan hátrányos helyzetű, SNI és BTMN tanulók együttnevelése, s e tanulók szegregációmentes oktatásának biztosítása, az iskolai integrációs oktatás megvalósítása.

- Heterogén összetételű osztályok, csoportok kialakítása.
- Egyénre szabott differenciált fejlesztés.
- Gyermekközpontú, családorientált nevelés kialakítása.
- Az egyenlő bánásmód elvének érvényesülése.
- A társadalmi integráció támogatása.
- Az iskolai befogadás és nyitva tartás alkalmazkodása.
- Intézményi tartalmi-módszertani-, infrastrukturális és humán-erőforrás optimális feltételek biztosítása.
- A gyermekek, tanulók egyéni adottságaihoz igazodó pedagógiai módszertanok adaptálásának támogatása a törésmentes továbbhaladás biztosításának céljából.
- Az átlagtól lemaradók esetében a szakszolgálatok és szakmai szolgáltatók igénybevitelével megvalósított komplex vizsgálatok és egyéni fejlesztési programok kidolgozásának támogatása, az optimális fejlesztés feltételeinek biztosítása.
- Az iskolafokok közötti átmenet elősegítése, a lemorzsolódás megelőzése, a sikeres továbbhaladás és a tanulók utánkötésének megvalósítása érdekében intézményi együttműködések (pl. mentorálás) támogatása és biztosítása.

A tanulók esélyteremtésének, hátránykompenzációjának eszközéül szolgálnak azok a programok, amelyet a nevelőtestület döntésén, a diákönkormányzat egyetértésén alapulva adott tanévben egységesen alkalmaz az érintett feladatellátási hely. Ilyen programok lehetnek: Integrációs Pedagógiai Rendszer, Szülő-Suli program, Arizóna program stb.,

24.1 A szociális hátrányok enyhítését szolgáló feladatok

Az iskolára hárul az a feladat is, hogy a tanuló iskolán kívüli szociális, személyiségét érintő hatásokat feltérképezze, azokon - ha kell - együtt a szülővel változtasson a tanuló

érdekében. Programunk egyik alapeleme a szülővel való együttműködés. A szociális hátrányokat az iskola szülői, gondviselői együttműködés nélkül megoldani nem tudja.

Ha a fejlődési, tanulási, magatartási zavar szociális eredetű, ami a tanulók legnagyobb részénél családi eredetű, az iskola részéről nem érhető el eredmény a szülő megnyerése nélkül. A szülővel való rendszeres kapcsolattartáson túl (szülői értekezletek, fogadó órák) a kapcsolatot egyénre szabottan kell tartani, ahogy a gyerek érdeke megkívánja. A szülővel való találkozások eredménnyel kell, hogy végződjenek. Távozzon úgy a szülő a pedagógustól, hogy konkrét, használható segítséget kapott gyermeke nevelése terén, ami bizalmának alapköve.

Meg kell győzni a szülőket, hogy gyermekük eredményes felnőtté válásában ugyanolyan fontos a családnak legalább elvek és alapértékek terén megalkotni saját „nevelési programját”, és egyeztetni a pedagógussal, ahogyan azt az iskola teszi és tette.

A szociálisan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatban szervezeti szinten a fő feladat az osztályfőnöké, aki szükség esetén családlátogatások, a szülővel való találkozások alkalmával feltérképezi a helyzetet, és javaslatot tesz intézkedésekre a gyermekvédelmi jellegű a szociális segítségnyújtás kezdeményezéséig. Az osztályfőnökön túl minden pedagógus felelőssége, hogy pedagógiai eszközeivel tompítsa a már meglévő társadalmi esélyegyenlőtlenséget, mert minden tanulónak egyformán fontos a személyisége, legyen helyzete bármilyen hátrányos.

24. 2.. Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az iskola vezetője felelős az intézményben folyó gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért, irányítja azt.

Munkáját az iskolai gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus, az osztályfőnökök, a fejlesztő pedagógusok segítségével végzi, illetve koordinálja.

24.1.1 Az iskolai gyermekvédelem célcsoportjai

- A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók
- Sajátos nevelési igényű tanulók
- A tanulási nehézséggel, zavarral küzdő tanulók
- A megkülönböztetett ellátást igénylő tanulók
- Egyéni munkarendben tanuló tanulók
- A szociálisan hátrányban élők

24.1.2 Az iskola kapcsolatrendszere a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátásában

- Család, gyermek
- Gyermekvédelmi intézményrendszer
- Jelzéssel élő állampolgár vagy társadalmi szervezet
- Önkormányzat egészségügyi, szociális és lakásügyi ügyekért felelős szervezeti egysége
- Gyámhivatal
- Jegyző
- Kormányhivatal Járási Hivatala
- Rendőrség
- Házi orvos, gyermekorvos, védőnő
- Óvoda és egyéb köznevelési intézmények
- Pedagógiai szakmai szolgáltató
- Szakszolgálatok
- Civil szervezetek, alapítványok

Célok	Feladatok	Kritériumok
Megelőzés, felderítés	<u>Folyamatos felderítés:</u> – helyzetfelmérés szeptember-október hónapban, – az állapotfelmérés eredményeinek rögzítése, – a felmérés ismétlése legalább félévenként (február), – hiányzások jelzése, jelentése a szülő és iskola viszonylatában. <u>Pedagógiai módszerekkel történő megelőzés, kezelés (kompenzálás, kapcsolattartás, támogatás):</u> – osztályfőnökök, szaktanárok, fejlesztő pedagógus, pszichológus, gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus és a főigazgató munkájának koordinálása, – osztályfőnök és gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus kapcsolatfelvétele és kapcsolattartása a szülőkkel (családlátogatás), – kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás az iskolai pedagógiai munkát segítő szakszolgálattal. <u>Szabadidős programok szervezése a megelőzés érdekében:</u> – helyi közösségi rendezvények, – különféle táborozások, kirándulások szervezése alapítványok munkájának illetve támogatásának segítségével ügyelve az esélyegyenlőségre.	A felderítetlen esetek számának csökkentése. A kezdődő teljesítmény-, magatartás- és kapcsolatzavarok enyhítése. A hátrányos helyzetű tanulókkal való foglalkozás lehetőségeinek folyamatosan bővítése. Anonim felmérés elvégzése. Diákönkormányzat, gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus, osztályfőnökök szoros együttműködése.

Célok	Feladatok	Kritériumok
		Külső kapcsolatok kialakítása és fenntartása a gyermekvédelmi szervezetekkel.
Enyhítés	Felderítés késedelem nélkül. <u>Egyéni bánásmóddal enyhíthető és megoldható problémák kezelése</u>, melyek: – differenciált foglalkozás, – felzárkóztató programok (tanórán kívül, tanórán belül), – korrepetálás, – indulási hátrányok csökkentése, – beszélgetések, önértékelés javítása. <u>Osztályközösségben elvégezhető feladatok:</u> – peremhelyzet megelőzése, megszüntetése, – személyiségfejlesztés, – közösségi életre nevelés, – családi életre nevelés, – egészségvédő programok. <u>A családtagokkal megbeszélhető problémák kezelése:</u> – szülőkkel való együttműködés, nevelési partnerkapcsolat létrehozása, tanácsadás, javaslatok, pszichológusi előadások, – tájékoztatás a segítő szolgáltatások lehetőségeiről.	Legyen képes az iskola szakemberek bevonásával kezelni a pedagógiai és szülői kapcsolattartással enyhíthető, rendbe tehető eseteket.
Kezelés	<u>Jelzés a megfelelő segítő intézmények felé</u> (családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, jegyző, gyámhivatal, önkormányzat egészségügyi és szociális ügyekért felelős szervezeti egysége, városi rendőrkapitányság): – pontos, rendszeres statisztikák, egyéni feljegyzések vezetése. <u>A szükséges továbblépések megtétele:</u> – jelzés a három intézményi fokozat felé az osztályfőnök és a főigazgató által: családsegítő segítségének kérése, pártoló kirendelésére kérelem benyújtása, bírósági, rendőrségi intézkedés szorgalmazása, elhelyezés javaslata, stb.	A hatóságok felé időben és szakszerűen kell jelezni a helyi szakemberek segítségével, pedagógiai módszerekkel meg nem oldható eseteket.
Tervezhetőség, rendszeresség megvalósítása	<u>Éves munkaterv készítése</u>, mely tartalmazza: – a tanulókkal kapcsolatos előrelátható egyéni munkát, – a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás menetét, – az iskolai nevelési tényezők összehangolását, a társadalmi szervekkel, alapítványokkal, intézményekkel való kapcsolattartás módjait és ütemezését.	Az iskolán belül a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus vezetésével hatékony

Célok	Feladatok	Kritériumok
		csapatmunka alakuljon ki.
A különféle nevelési tényezők együttműködése és azok összehangolása	<u>A jelzés rendszere:</u> – az osztályfőnökök rendszeresen tájékoztassák a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógust statisztikákkal, gyermekvédelmi feljegyzésekkel, a jelentős esetek kiemelésével. <u>A felzárkóztatás rendszere:</u> – szaktanár jelzése, – osztályfőnök jelzése, – szaktanár segítsége, – fejlesztő pedagógus segítsége, – gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus koordinációs munkája. <u>A gyermekvédelmi beavatkozások tervezése:</u> – az osztályfőnök és a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus által közös stratégia kidolgozása az egyes esetekre, – egyeztetés a szülőkkel. <u>Beavatkozási stratégiák:</u> – iskolai fejlesztő pedagógushoz kerül – kapcsolatfelvétel a szülőkkel, – védőnői, esetleg orvosi intézkedés történik, – helyi önkormányzati, ill. állami szervek intézkednek. <u>Pályázatok írása anyagi támogatásokra a főigazgató, a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus és az osztályfőnökök segítségével:</u> – egyedi esetek összegyűjtése rászorultsági alapon – a pályázati kiírások figyelése, pályázatok beadása, a pénzek, juttatások elosztása és felhasználása. <u>A gyermeki jogok biztosítása a jogszabályban előírtak szerint (az iskolavezetés, a diákönkormányzat, a tantestület):</u> – törvényi változások figyelemmel kísérése, – az etikai kódex és a házirend ismerete, frissítése	Minden problémás esetet idejében, tapintatosan, szakszerűen a lehető legegyszerűbb módon (helyi, iskolai vagy családi megoldásokkal) kezeljük. A tanulók és a szülők tájékoztatása jogaikról és kötelességeikről. Osztály- és iskolai programok szervezése, a szülők bevonása. A pályázatok lehetőségeinek kihasználása.

25 Intézményünk nevelőtestülete által szükségesnek tartott további elvek és szabályozási területek

25.1 A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

Alapvető célunk a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással kapcsolatos ismeretek oktatása terén az iskolában tanulók jogkövető magatartásának elősegítése, esetleges bűnelkövetésük megakadályozása, a felmerülő problémák, konfliktusok, krízisek kulturált és hatékony kezelése.

Kisgyermekkorban a szülői kapcsolatokról való kiszakadás, az önállósodás, a kortárs csoportban az egyenrangú kapcsolatok alakítása és tartása jelentenek problémát, konfliktusforrást. Tízéves kor körül megjelennek a felnőtté válás problémái (felnőtt szerep, nemi szerep, identitástudat stb.). Gyakori jelenség, hogy a család nem köti meg eléggé a gyermeket, az iskola pedig nem integrálja kellőképpen a maga rendszerébe, ezért a szabadidő terén más kiscsoport hatása alá kerül, melyek általában az iskolai és családi kultúra értékeivel szemben állnak, és más viselkedési normákat közvetítenek. Deviáns értékeket közvetítenek és próbálnak megvalósítani. Ez többé-kevésbé nyílt konfliktus formájában is megjelenik az iskolában.

A vázolt problémák fokozottan és halmozottan jelentkeznek a családi, anyagi, szociális gondokkal küzdő, hátrányos helyzetű illetve veszélyeztetett tanulók esetében.

25.1.1 A bűnmegelőzés tartalmi elemek

Az iskolai nevelés-oktatásban szükséges a lélektani motívumokra, a helyes és követendő értékrend kialakítására, információnyújtásra, figyelemmel kísérésre, a beilleszkedési problémák csökkentésére fektetni a hangsúlyt.

A cél elérése érdekében megvalósítandó feladatok:

- ✓ A helyes értékrend átadása és kialakítása a tanulóknál
- ✓ A felmerülő helyzetek, konfliktusok, krízisek minél előbbi és hatékony, mintaértékű kezelése, megoldása
- ✓ Információgyűjtés és - elemzés a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókról
- ✓ Folyamatos figyelemmel kísérésük, jelzés az együttműködő segélyező szervezetek felé
- ✓ Információnyújtás a legális (cigaretta, alkohol stb.) és illegális (kábitószerek) drogok használatának negatív hatásairól, következményeiről
- ✓ A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése alternatíváinak ismertetése és a lehetőségek biztosítása

- ✓ Hátránykompenzáció a különböző problémákkal küzdő tanulók esetében.
- ✓ Az iskolai beilleszkedési problémák csökkentése, a pozitív társadalmi normák szerinti életvezetés elősegítése
- ✓ Esetkezelés, folyamatos segítségnyújtás a tanulóknak és családjaiknak
- ✓ Jogok és kötelezettségek ismertetése, tisztázása
- ✓ A joghátrányok és jogkövetkezmények megismerésének elősegítése

25.1.2 A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei

- ✓ Mentálhigiéné, krízis, erőszak, drog és bűnelkövetési illetve áldozattá válás elleni előadások segítő szakemberek közreműködésével
- ✓ Szoros és folyamatos együttműködés gyermekjóléti és családsegítő intézményekkel, szakszolgálatokkal, különböző civil szervezetekkel, alapítványokkal, hatósági szervekkel (rendőrség, ügyészség, bíróság)
- ✓ Személyiségfejlesztés
- ✓ Közösségfejlesztés
- ✓ Drámapedagógiai eszközök

27 A Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola intézményspecifikus rendelkezései a helyi tantervben

27.1 A választott kerettanterv, az iskolában tanított kötelező és nem kötelező (választható) tantárgyak és óraszámok (óraterv)

Iskolánk helyi tanterve illeszkedik „A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról” szóló rendelethez. Az Oktatási Hivatal által kiadott, a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozókra épül. Ezek:

► **Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyama számára**

► **Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyama számára**

Alsó tagozaton:

- Magyar nyelv és irodalom 1–4. évfolyam
- Matematika 1–4. évfolyam
- Etika 1–4. évfolyam
- Környezetismeret 3–4. évfolyam
- Élő idegen nyelv 4. évfolyam
- Ének-zene 1–4. évfolyam
- Vizuális kultúra 1–4. évfolyam
- Technika és tervezés 1–4. évfolyam
- Digitális kultúra 3–4. évfolyam
- Testnevelés 1–4. évfolyam

Felső tagozaton:

- Magyar nyelv és irodalom 5–8. évfolyam
- Matematika 5–8. évfolyam
- Történelem 5–8. évfolyam
- Állampolgári ismeretek 8. évfolyam
- Hon- és népismeret 5–8. évfolyam
- Etika 5–8. évfolyam
- Természettudomány 5–6. évfolyam
- Kémia 7–8. évfolyam
- Fizika 7–8. évfolyam

- Biológia 7–8. évfolyam
  - Földrajz 7–8. évfolyam
  - Élő idegen nyelv 5–8. évfolyam (angol, német)
  - Ének-zene 5–8. évfolyam
  - Vizuális kultúra 5–8. évfolyam
  - Dráma és színház 7–8. évfolyam
  - Technika és tervezés 5–7. évfolyam
  - Digitális kultúra 5–8. évfolyam
  - Testnevelés 5–8. évfolyam
- A kiadott kerettantervek két évfolyamra határozzák meg a tananyagot és a követelményeket. A Helyi tantervünk a kerettantervekben szereplő tananyagok és témakörök és az egyes tematikai egységekhez tartozó órakeret, valamint a fejlesztés várt eredményeit évfolyamonkénti bontásban tartalmazza.
  - Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek a kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. A felhasználható órakeret a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére fordítjuk.
  - Iskolánk a szabadon tervezhető órakeret terhére hatodik évfolyamon a **Hon- és népismeret** tantárgyat, a hetedik évfolyamon a **Dráma és színház** tantárgyat tanítja.
  - Iskolánkban **minden tanuló 1-1 idegen nyelvet választhat**. Iskolánkban a tanulók az idegen nyelvi órákon az angol nyelvet vagy a német nyelvet tanulják szülői döntés alapján. Átvétel esetén a tanuló által korábban tanult idegen nyelvet kell választania.
  - Az idegen nyelv oktatását kiemelt kompetenciaként kezeljük. Ennek következtében **normál tantervű orientációs oktatás** keretében 1. évfolyamtól tanulhatnak idegen nyelvet tanulóink. Az ehhez szükséges plusz 1 óraszámot a szabadon felhasználható órakeretből biztosítjuk 1-6. évfolyamon; 7-8. évfolyamon tehetséggondozó foglalkozás keretében valósítjuk meg.
- Az orientációs oktatásra való jelentkezés egyben a megemelkedett óraszám vállalását is jelenti, mivel a tantárgyi programban meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése csak így teljesíthető.

- 5-8. évfolyamon emelt szintű matematikaoktatás választására van lehetőségük a tanulóinknak. Az emelt szinthez szükséges óratöbbletet a szabadon választható tárgyak között szerepeltetjük. **Az emelt szintre való jelentkezés egyben a szabadon választott tanítási órákon való részvétel vállalását is jelenti, mivel a tantárgyi programban meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése csak így teljesíthető.**

A NAT-ban meghatározott **szabadon tervezhető órák** számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyból a differenciált **készség- és képességfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására** több idő jusson:

ÉVFOLYAM	Melyik tantárgy óraszámát lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?	Hány órával lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?
alsó tagozat		
1. évfolyam	Angol nyelv –orientációs csoport	1 óra
1. évfolyam	Matematika	1 óra
2. évfolyam	Angol nyelv –orientációs csoport	1 óra
2. évfolyam	Matematika	1 óra
3. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
3. évfolyam	Angol nyelv –orientációs csoport	1 óra
4. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
4. évfolyam	Angol nyelv –orientációs csoport	1 óra
felső tagozat		
5. évfolyam	Angol nyelv –orientációs csoport	1 óra
6. évfolyam	Angol nyelv –orientációs csoport	1 óra
6. évfolyam	Hon- és népismeret	1 óra
7. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
7. évfolyam	Dráma és színház	1 óra
8. évfolyam	Matematika	1 óra
8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra

A tantárgyi engedélyezett többletórakeretet a kerettantervi rendeletben szereplő **szabadon választható tantárgyak** tanítására fordítottuk:

Szabadon választható tantárgy megnevezése	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Matematika (emelt szint)	0 óra	0 óra	0 óra	0 óra	1 óra	1 óra	2 óra	1 óra
Angol nyelvi orientáció	1 óra	1 óra	1 óra	1 óra	1 óra	1 óra	0 óra	0 óra

Az emelt szintű matematika oktatására a NAT 8. § (4) bekezdése szerint az emelt szintű oktatásra engedélyezett heti 2 óra többletórakeretet használjuk fel 5-8. évfolyamon.

Óratervezet az alsó tagozaton –

ALAP - NEM ORIENTÁCIÓS OSZTÁLY/CSOPORT

Tantárgy	1. évfolyam				2. évfolyam				3. évfolyam				4. évfolyam			
	kötelező alapóraszám	szabaddal tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabaddal tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabaddal tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabaddal tervezhető órakeret	kötött célú órakeret	tantárgyi óraszám
Magyar nyelv és irodalom	7			7	7			7	5	1		6	5	1		6
Matematika	4	1		5	4	1		5	4			4	4			4
Etika/hit- és erkölcsstan	1			1	1			1	1			1	1			1
Környezetismeret									1			1	1			1
Angol nyelv/német nyelv													2			2
Ének-zene	2			2	2			2	2			2	2			2
Vizuális kultúra	2			2	2			2	2			2	1			1
Technika és tervezés	1			1	1			1	1			1	1			1
Digitális kultúra									1			1	1			1
Testnevelés	5			5	5			5	5			5	5			5
Kötött célú órakeret																
Kötelező alapóraszám	22				22				22				23			
Kötelező óraszám				23				23				23				24
Egyéb foglalkozások időkerete				29				29				29				31
Az osztályok számára engedélyezhető időkeret				52				52				52				55

Óraszámok az alsó tagozaton

orientációs osztály/csoport

kötelező óraszám	25	25	25	27
Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
<i>ebből magyar nyelv</i>	3	3	3	3
<i>ebből magyar irodalom</i>	4	4	3	3
Idegen nyelv	1	1	1	3
Matematika	5	5	4	4
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	0	0	1	1
Digitális kultúra	0	0	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Kötelező heti óra	24	24	24	25
engedélyezett maximális óraszám	24	24	24	25

alap (nem orientáció)

kötelező óraszám				
Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
<i>ebből magyar nyelv</i>	3	3	3	3
<i>ebből magyar irodalom</i>	4	4	3	3
Idegen nyelv	0	0	0	2
Matematika	5	5	4	4
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	0	0	1	1
Digitális kultúra	0	0	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Kötelező heti óra	23	23	23	24
engedélyezett maximális óraszám	24	24	24	25

Óraterv a felső tagozaton

Tantárgy	5. évfolyam				6. évfolyam				7. évfolyam				8. évfolyam			
	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	emelt szintű oktatásra engedélyezett órakeret	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	emelt szintű oktatásra engedélyezett órakeret	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	emelt szintű oktatásra engedélyezett órakeret	tantárgyi óraszám	kötelező alapóraszám	szabadon tervezhető órakeret	emelt szintű oktatásra engedélyezett órakeret	tantárgyi óraszám
Magyar nyelv és irodalom	4			4	4			4	3	1		4	3	1		4
Matematika - alap	4			4	4			4	3			3	3	1		4
Matematika – emelt ¹			1	5			1	5		2		5		1	1	5
Történelem	2			2	2			2	2			2	2			2
Állampolgári ismeretek													1			1
Hon- és népismeret					1			1								
Etika/hit- és erkölcsstan	1			1	1			1	1			1	1			1
Természettudomány	2			2	2			2								
Kémia									1			1	2			2
Fizika									1			1	2			2
Biológia									2			2	1			1
Földrajz									2			2	1			1
Angol nyelv/német nyelv	3			3	3			3	3			3	3			3
Angol orientáció ²		1		4		1		4	3			3	3			3
Ének-zene	2			2	1			1	1			1	1			1
Vizuális kultúra	1			1	1			1	1			1	1			1
Dráma és színház										1		1				
Technika és tervezés	1			1	1			1	1			1				
Digitális kultúra	1			1	1			1	1			1	1			1
Testnevelés	5			5	5			5	5			5	5			5
Osztályfőnöki	1			1	1			1	1			1	1			1
Kötelező alapóraszám	27				26				28				28			
Szabadon tervezhető órakeret		1				2				2				2		
Maximális órakeret				28				28				30				30
Emelt szintű oktatásra engedélyezett órakeret – emelt szintű matematika			1			1				2				1		
Nkt. 27 § (5) tehetséggondozás										1				1		
Egyéb foglalkozások időkerete				23				24				26				26
Az osztályok számára engedélyezhető időkeret				51				51				56				56

¹ A NAT 8. § (4) bekezdése szerint az emelt szintű oktatásra engedélyezett heti 2 óra többletórakeretet használjuk fel 5-8. évfolyamon az emelt szintű csoportok heti 5 matematika órájának biztosítására.

² 5-6. évfolyamon a NAT 8. § (4) alapján, 7-8. évfolyamon Nkt. 27 § (5.) szerint biztosítjuk a heti plusz 1 idegen nyelvi órát/foglalkozást az orientációs csoportok számára

Óraszámok a felső tagozaton

Kötelező óra	28		28		31		31	
Tantárgyak	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
	alap matematika	emelt matematika	alap matematika	emelt matematika	alap matematika	emelt matematika	alap matematika	emelt matematika
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4
<i>ebből magyar nyelv</i>	2	2	2	2	2	2	2	2
<i>ebből magyar irodalom</i>	2	2	2	2	2	2	2	2
Idegen nyelvek	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	4	5	4	5	3	5	4	5
Etika/Hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek							1	1
Természettudomány	2	2	2	2				
Kémia					1	1	2	2
Fizika					1	1	2	2
Biológia					2	2	1	1
Földrajz					2	2	1	1
Ének-zene	2	2	1	1	1	1	1	1
Hon- és népismeret			1	1				
Dráma és színház					1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1		
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1	1	1	1	1
Összes heti kötelező óra	27	28	27	28	30	32	30	31
Választható tantárgy - angol nyelvi orientáció **	1	1	1	1	0	0	0	0
Összes tanulói óra	28	29	28	29	30	32	30	31
tanuló terhelés maximuma	28+2*		28+2*		30+2*		30+2*	

* A NAT 8. § (4) bekezdése szerint az emelt szintű oktatásra engedélyezett heti 2 óra többletórakeret

** 5-6. évfolyamon választható tárgyként a felhasználható órakeret terhére, 7-8. évfolyamon Nkt. 27§ (5.) szerint, tehetségműhely keretében biztosítjuk a heti plusz 1 idegen nyelvi órát/foglalkozást az orientációs csoportok számára

27.2 Az emelt szintű matematikaoktatás az 5-8. évfolyamon

27.2.1 Célok és feladatok:

- Az emelt szintű tanterv tanításának céljai és feladatai megegyeznek az alaptanterv cél és feladatrendszerével, de ezeket kiegészítjük, bővítjük, mélyebben tárgyaljuk a tananyagot, ugyanazt több oldalról járjuk körül, több szempontból vizsgáljuk a tantárgy minden részterületén.
- Legfőbb célunk, hogy a jobb képességű tanulók tudását továbbfejlesszük. Elsősorban a szemlélet és képességfejlesztés terén kell többet nyújtanunk.
- A tanulóknak folyamatosan el kell jutniuk oda, hogy megértsék, mi a definíció, mi a tétel. Tudják megkülönböztetni a szükséges és elégséges feltételeket. Ismerjék fel a különbséget a sejtés és a bizonyítás között. Az alaptantervhez képest nagyobb hangsúlyt kell kapnia a bizonyítási igény felkeltésének, konkrét bizonyítások végzésének.
- Az alaptanterv követelményein túl figyelembe vesszük a más műveltségi területeken megfogalmazott követelmények matematikai vonatkozását is.
- Hangsúlyt kell helyezni a matematika mindennapi életben szükséges alkalmazásának megmutatására, az összetettebb, színesebb, gondolkodtató feladatok megoldására, ezen feladatok elemzésére, a tévedések nyílt megvitatására.

27.2.2 Óraterv

Az emelt szintű matematikaoktatás 5. évfolyamtól indul, 8. évfolyam végéig tart, évfolyamonként egy csoporttal. Az emelt szintű matematikaoktatásban való részvétel választás alapján történik. Minden évfolyamon az alapóratervnél 1-2 órával több az emelt szintű osztály /csoport heti matematikaórája. Ezt a tanuló választható tantárgyként (matematika emelt szint) választja. Az emelt szinthez szükséges óratöbbletet a szabadon választható tárgyak között szerepeltetjük. **Az emelt szintre való jelentkezés egyben a szabadon választott tanítási órákon való részvétel vállalását is jelenti, mivel a tantárgyi programban meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése csak így teljesíthető.**

Évfolyam	5.		6.		7.		8.	
	alap	emelt	alap	emelt	alap	emelt	alap	emelt
Heti óraszám	4	5	4	5	3	5	4	5

27.2.3 A csoportba kerülés feltétele

- ✓ a szülő kérelme
- ✓ a tanuló által írt szintfelmérő tesztet eredménye (melyet a 4. évfolyam tanítója és a matematikatanárok állítanak össze)
- ✓ a matematika tantárgyból szerzett osztályzatok
- ✓ az osztálytanító és a szaktanár véleménye

Az emelt szintű csoportokat évfolyamonként képességalapú differenciált csoportbontással alakítjuk ki évfolyamonként.

27.2.4 Ellenőrzés, értékelés

A tanulóknak tudatosítani kell, hogy a tanult matematikai ismeretekben, azok felismerésében, igényességében, előadási és leírási módjában többet és magasabb színvonalon várnak tőlük, mint a normál óraterv szerint tanulóknál.

Az emelt szintű matematikaoktatás csak az 5. évfolyamtól indul.

Indokolt esetben lehetőség van arra, hogy a tanuló következő tanévtől átmehessen a nem emelt szinten tanuló matematikacsoportba.

A saját, valamint a más iskolából érkező tanulók (a szülő és a tanuló kérésére) tudásszint-mérésen vehetnek részt, s ennek eredménye, valamint a hozott osztályzatok alapján bekerülhetnek az emelt szintű csoportba.

A fejlesztés várt eredményei helyi tantervünkben az egyes évfolyamok végén külön meghatározásban szerepel a matematikát emelt szinten tanulók számára.

27.3 A mindennapos testnevelés megvalósításának módja

Diákjaink számára a pedagógiai programunk heti öt testnevelési órát tartalmaz, melyeket az órarendbe iktatva osztálykeretben szervezünk.

Ezen felül lehetőség szerint tehetségműhelyeket, illetve sportköri foglalkozásokat szervezünk. Iskolánkban nagy hagyománya van a testnevelésnek, a sporttal kapcsolatos tevékenységeknek.

27.3.1 Célok és feladatok:

- Iskolánkban fontosnak tartjuk a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód, a sportolás, a mindennapi testmozgás iránti igény kialakítását, és lehetőségének biztosítását. Ezért több sportágban szervezünk szakedzést.

- Évfolyam szinten hetente biztosítunk lehetőséget testnevelésóra keretében a képességalapú csoportbontásra, hogy a tehetséges tanulóink a tantervi anyag mélyebb, jártasság és készség szintű elsajátítása hozza a sportsikereket.
- A játék a gyerekek személyiség-fejlesztésének fontos eszköze, amely egyaránt fejleszti az értelmi és testi képességeket, a szellemi és fizikai akaratot, kitartást.
- Célunk, hogy tehetséges tanulóink ügyesebbek, állóképesebbek, erősebbek legyenek kortársaiknál. A diákolimpiai és egyéb sportversenyeken átélt sikerélmények hozzájáruljanak személyiségfejlődésükhöz.
- Kiemelt célunk a városi sportélet támogatása az utánpótlás nevelésével.
- Programunk fő célja a mindennapos testmozgás változatos lehetőségének biztosítása, mellette olyan programok szervezése.
- **A délutáni sportfoglalkozások célja**
  - ✓ A tanulók iskolai leterheltségének ellensúlyozása, önfeledt játékpercek biztosítása.
  - ✓ Alakítsuk ki bennük az igényt a rendszeresen végzett testmozgásra.
  - ✓ Töltsék szabadidejüket megfelelő közösségben, éljék át a csapathoz tartozás örömét, a közös felelősség élményét.
  - ✓ A tantervi anyag magasabb szinten történő lesajátítása.
  - ✓ Házibajnokságok szervezése, lebonyolítása változatos sportjátékokból (labdarúgás, kézilabda, szivacskezilabda, kosárlabda, röplabda, pókfoci).
  - ✓ Felkészítés iskolai és iskolán kívüli versenyekre.
- Iskolánkban a sportirányultságnak megfelelően a mozgásanyagban prioritást élvez a labdás ügyességfejlesztés, a kézilabda, az atlétika sportágak alapozása.

27.4 A normál tantervű orientációs oktatás 1-8. évfolyamon

27.4.1 Célok és feladatok:

- A normál tantervű angol nyelvi orientációs oktatás tanításának céljai és feladatai megegyeznek az alaptanterv cél és feladatrendszerével, de ezeket kiegészítjük, bővítjük, mélyebben tárgyaljuk a tananyagot, ugyanazt több oldalról járjuk körül, több szempontból vizsgáljuk a tantárgy minden részterületén.
- Legfőbb célunk, hogy az orientációs tantárgy iránt érdeklődő és magasabb képességszinttel rendelkező tanulók tudását továbbfejlesszük. Elsősorban a képességfejlesztés terén kell többet nyújtanunk.
- Hangsúlyt kell fektetni az angol nyelvű beszédkészség fejlesztésére.

27.4.2 Óraterv

Az orientációs oktatás 1. évfolyamtól indul, 8. évfolyam végéig tart, évfolyamonként egy angol csoporttal vagy osztállyal. Az orientációs oktatást lehetőség szerint osztálykeretben kell megszervezni. Ha ez nem megoldható, akkor évfolyamszintű képességalapú differenciált csoportot kell létrehozni. Az orientációs oktatásban való részvétel választás alapján történik.

Minden évfolyamon az alapóraternél magasabb az orientációs osztályok/csoportok heti angolórája.

1-6. évfolyamon a NAT 8. § (4) alapján, 7-8. évfolyamon Nkt. 27§ (5.) szerint biztosított a heti plusz 1 idegen nyelvi órát/foglalkozást az orientációs csoportok számára.

1-3. valamint 7-8. évfolyamon Nkt. 27§ (5.) szerint tehetséggondozó foglalkozás keretében biztosítunk többlet lehetőséget az idegen nyelv tanulására az orientációt választó tanulók számára.

Az orientációs oktatásra való jelentkezés egyben a tehetséggondozó foglalkozáson való részvétel vállalását is jelenti, mivel a tantárgyi programban meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése csak így teljesíthető.

	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
	alap	angol	alap	angol	alap	angol	alap	angol
angol nyelvi órák	0	1	0	1	0	1	2	3
angol nyelvi tehetségműhely	0	0,5	0	1	0	1	0	0

	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
	alap	angol	alap	angol	alap	angol	alap	angol
angol nyelvi órák	3	4	3	4	3	3	3	3
angol nyelvi tehetségműhely	0	0	0	0	0	1	0	1

27.4.3 A csoportba kerülés feltétele:

2. évfolyamtól az orientációs oktatásban való részvétel feltétele:

- ✓ a szülő kérelme,
- ✓ a tanuló által írt szintfelmérő teszt eredménye,
- ✓ az előző tanévben az adott tárgyból szerzett osztályzatok (ha releváns),
- ✓ az osztálytanító és a szaktanár véleménye,

1. évfolyamra történő beiratkozáskor a szülő választásához nem kapcsolódik képességmérés. Túljelentkezés esetén az intézmény visszautasíthatja az orientációs oktatásban való részvételt 1. évfolyamon. Túljelentkezés esetén az orientációs oktatásban való részvétel elbírálásánál előnyt élveznek azok a tanulók, akik már óvodában tanultak angol nyelvet.

A 1. évfolyam végén vagy 2. évfolyam elején képességmérés történik. A tanuló a mérés eredménye és a szaktanár javaslata alapján folytathatja az orientációs oktatásban való részvételét.

A saját, valamint a más iskolából érkező tanulók (a szülő és a tanuló kérésére) tudásszintmérésen vehetnek részt, s ennek eredménye, valamint a hozott osztályzatok alapján bekerülhetnek az orientációs csoportba.

Amennyiben a szaktanár és/vagy az osztályfőnök úgy ítéli meg, hogy a tanulóra aránytalanul nagy terhet ró az orientációs oktatásban való részvétel, valamint nem képes az elvárt feladatok megfelelő teljesítésére, a tanuló áthelyezésre kerül a nem orientációs osztályba, illetve csoportba. Az erről való döntésről az intézmény írásban értesíti a szülőt.

27.4.4 Ellenőrzés, értékelés

A tanulóknak tudatosítani kell, hogy az orientációs tantárgyhoz kapcsolódó ismeretekben, azok felismerésében, igényességében, előadási és leírási módjában többet és magasabb színvonalon várnak tőlük, mint a normál óratervezés szerint tanulóknál.

A fejlesztés várt eredményei helyi tantervünkben az egyes évfolyamok végén külön meghatározásban szerepel az orientációs oktatásban résztvevő tanulók számára.

A Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Hevesi József Tagiskolájának intézményspecifikus rendelkezései a helyi tantervben

27.5 A választott kerettanterv, az iskolában tanított kötelező és nem kötelező (választható) tantárgyak és óraszámok (óraterv)

A Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Hevesi József Tagiskolájának kötelezően választandó tantárgyak helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi kerettantervekre épül:

- A Kormány 5/2020. (I.31.) Kormányrendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4) Kormányrendelet módosításáról
- Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyama számára.
- Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyama számára.

Iskolánkban a nevelőtestület szabadon választható tantárgyakat nem választott.

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a nyolcvan százalékát fedik le, a fennmaradó húsz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.

TANTÁRGYAK RENDJE ÉS ÓRASZÁMA

A Nemzeti alaptanterv kötelező és maximális heti óraszámai 2020. szeptember 1-től								
Évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Kötelező óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető óraszám	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális heti óraszám	24	24	24	25	28	28	30	30
Maximális napi óraszám	6	6	6	7	7	7	7	7

Iskolánkban a kerettantervben meghatározott tantárgyak és modulok anyagát hagyományos tantárgyi rendben tanítjuk.

Tantárgyaink:**1-4 osztály**

magyar nyelv és irodalom
idegen nyelv,
matematika,
etika/hit- és erkölcsstan,
környezetismeret
ének-zene
vizuális kultúra,
technika és tervezés,
digitális kultúra,
testnevelés

5-8. osztály

magyar nyelv és irodalom
idegen nyelv
matematika,
történelem,
állampolgári ismeretek
hon- és népismeret,
etika/hit- és erkölcsstan
természettudomány
földrajz
ének-zene
vizuális kultúra,
dráma és színház,
digitális kultúra,
technika és tervezés,
testnevelés
közösségi nevelés (osztályfőnöki)

A különböző tantárgyak óraszámait évfolyamonként a törvényi előírásainak megfelelően az iskola sajátosságait, céljait szem előtt tartva alakítottuk ki. A tanórán kívüli órakeret felosztása évenként a tanulók igényeinek megfelelően a tantestület döntése alapján változhat. A következő évi tanórán kívüli órakeret felosztásáról minden évben májusban születik döntés. Az egyes tantárgyak évfolyamokra lebontott óraszámát az alábbi táblázat tartalmazza:

TANTÁRGYI STRUKTÚRA ÉS ÓRASZÁMOK AZ ALSÓ TAGOZATON

Óraterv a kerettantervhez 1-4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
idegen nyelv				2
matematika	4	4	4	4
etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
környezetismeret			1	1
ének - zene	2	2	2	2
vizuális kultúra	2	2	2	1
technika és tervezés	1	1	1	1
digitális kultúra			1	1
testnevelés	5	5	5	5
Összes óraszám	22	22	22	23
szabadon tervezhető órakeret				
magyar nyelv és irodalom	1	1	1	0,5
matematika	1	1	0,5	0,5
környezetismeret			0,5	1
összesen:	2	2	2	2
összesen:	24	24	24	25

A tantárgyi engedélyezett többlet órakeretet az alapkészségek fejlesztésére fordítottuk. Azzal a céllal, hogy e tárgyból az alapkészségek fejlesztésre, az ismeretek gyakorlására, elmélyítésére több idő jusson: növeltük a magyar nyelv és irodalom, a matematika illetve a környezetismeret tantárgyak óraszámait.

Óraterv a kerettantervhez 1-4. évfolyam				
Tantárgyak	1.évf.	2.évf.	3.évf.	4.évf.
magyar nyelv és irodalom	8	8	6	5,5
idegen nyelv				2
matematika	5	5	4,5	4,5
etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
környezetismeret			1,5	2
ének - zene	2	2	2	2
vizuális kultúra	2	2	2	1
technika és tervezés	1	1	1	1
digitális kultúra			1	1
testnevelés	5	5	5	5
Összes óraszám	24	24	24	25

Óraterv a kerettantervhez 1-4. évfolyam (fél éves bontásban)						
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf. 1.félév	3. évf. 2.félév	4.évf. 1.félév	4.évf. 2. félév
magyar nyelv és irodalom	8	8	6	6	6	5
ebből magyar nyelv	4	5	3	3	3	3
<i>ebből írás</i>	4	4	-	-	-	-
<i>ebből nyelvtan</i>	-	1	2	2	2	2
<i>ebből fogalmazás</i>	-	-	1	1	1	1
<i>ebből magyar irodalom</i>	4	3	3	3	3	2
<i>ebből olvasás</i>	4	3	3	3	3	2
idegen nyelv					2	2
matematika	5	5	5	4	4	5
etika/ hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1
környezetismeret			1	2	2	2
ének - zene	2	2	2	2	2	2
vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1
digitális kultúra			1	1	1	1
testnevelés	5	5	5	5	5	5
Összes óraszám	24	24	24	24	25	25

TANTÁRGYI STRUKTÚRA ÉS ÓRASZÁMOK

Óraterv a kerettantervhez 5-8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
Matematika	4	4	3	3
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon- és népismeret		1		
Etika/hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2	4	5
Földrajz			2	1
Idegen nyelv	3	3	3	3
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház			1	
Technika és tervezés	1	1	1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Összes óraszám	27	27	29	28
szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
magyar nyelv és irodalom	1	1	1	1
matematika				1
hon- és népismeret		1		
dráma és színház			1	
összesen:	28	28	30	30

TANTÁRGYI STRUKTÚRA ÉS ÓRASZÁMOK

Óraterv a kerettantervhez 5-8. évfolyam				
Tantárgyak	5.évf.	6.évf.	7.évf.	8.évf.
Magyar nyelv és irodalom	5	5	4	4
Matematika	4	4	3	4
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon- és népismeret		1		
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2	4	5
Földrajz			2	1
Idegen nyelv	3	3	3	3
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház			1	
Technika és tervezés	1	1	1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Összesen:	28	28	30	30

Óraterv a kerettantervhez 5-8. évfolyam (félèves bontásban)						
Tantárgyak	5.évf. 1.félév	5.évf. 2.félév	6.évf. 1.félév	6.évf. 2.félév	7.évf.	8.évf.
Magyar nyelv és irodalom	5	5	5	5	4	4
<i>ebből magyar nyelv</i>	2	3	2	3	2	2
<i>ebből magyar irodalom</i>	3	2	3	2	2	2
Matematika	4	4	4	4	3	4
Történelem	2	2	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek						1
Hon- és népismeret			1	1		
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1
Természettudomány	2	2	2	2	4	5
Földrajz					2	1
Idegen nyelv	3	3	3	3	3	3
Ének-zene	2	2	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1
Dráma és színház					1	
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1	1	1
összesen:	28	28	28	28	30	30

27.6 A roma/cigány nemzetiségi identitás megjelenése

27.6.1 A nemzeti, etnikai kisebbségi oktatás irányelvei

A magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségi oktatás a magyar oktatási rendszer szerves részeként működik. Ennek értelmében azzal alapvetően azonos tartalmú, azonos értékű és továbbfejleszhető alpműveltséget és esélyegyenlőséget kell biztosítani. Ezért a NAT-ban megfogalmazott követelmények a nemzeti és etnikai kisebbségek oktatására is érvényesek. A Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Hevesi József Tagiskolájában a kisebbségi oktatás megvalósításával, segítjük diákjainkat a későbbi pályaválasztásban, ezzel a helyi munkaerőpiacot is támogatva, hozzájárulunk nem csak tanulóink, hanem rajtuk keresztül családjaik roma identitásának erősítéséhez.

A kisebbségi oktatás célja: a kisebbségi önazonosság megőrzése és erősítése. Ennek érdekében törekszük:

- a népköltészet, a zene, a képzőművészet, a szokások és hagyományok megismertetésére és ápolására,
- a különböző kultúrák értékeinek kifejezésre juttatásával tolerancia, a másság elfogadására és megbecsülésére,
- a romák őshazájának, vándorlásának, kultúrájának, történelmének megismertetésére,
- a romák kulturális értékeinek megismerése, a történelméről, hon- és népismeretről szóló ismeretek oktatása a programban megjelölt tantárgyak vonatkozásában.

Fejlesztési feladatok szerkezete

1. *Ismeretszerzés, tanulás*
2. *Kritikai gondolkodás*
3. *Kommunikáció*
4. *Tájékozódás térben-időben*
5. *A tartalom kulcselemei*
6. *Reflexiót irányító kérdések*

1. Ismeretszerzés, tanulás

1-4. évfolyam: Ismeretszerzés személyes beszélgetésekből, tárgyak, épületek, képek közvetlen megfigyeléséből, hallott és olvasott elbeszélő szövegekből. Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelése: a népcsoport életmódja, a család és környezet kisebbségi kötődése, a zenei és a tradicionális népi kultúra. Kulcsszavak és kulcsmondatok keresése szövegekben. Segédkönyvek, atlaszok, gyermeklexikonok használata. A tanultak felhasználása új feladathelyzetekben.

5-6. évfolyam: Ismeretszerzés személyes beszélgetésekből, tárgyak, épületek, képek közvetlen megfigyeléséből, hallott és olvasott elbeszélő szövegekből, filmekből, a tömegkommunikációs eszközökből. Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelése, a népcsoport nyelvhasználati sajátosságai. Információk gyűjtése adott témához. A tanultak felhasználása új feladathelyzetben, a népcsoport sajátos életmódjával, a család és környezete kisebbségi kötődésével kapcsolatban.

7-8. évfolyam: Ismeretszerzés személyes beszélgetésekből, tárgyak, épületek, képek közvetlen megfigyeléséből, hallott és olvasott elbeszélő szövegekből, filmekből, a tömegkommunikációs eszközökből. Információk gyűjtése a kisebbség múlt és jelen életéről, nyelvhasználati sajátosságairól az iskolai vagy más könyvtárban, médiatárban, múzeumban, a kisebbség lakóhelyein. A gyűjtött adatok felhasználása, bemutatók tervezésénél és végrehajtásánál. Mutassa be a kisebbség lakóhelyeit, magyarázza az életmód és környezet közötti fontosabb összefüggéseket. A tanultak felhasználása új feladathelyzetekben.

2. Kritikai gondolkodás

1-4. évfolyam: Kérdések önálló megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban. Mindennapi élethelyzetek elbeszélése, eljátszása a különböző szereplők nézőpontjából. Tapasztalatok szerzése a valós, a lehetséges és a lehetetlen megítéléséről (pl. helyszín, idő, szereplők, események kapcsán). Önálló vélemény megfogalmazása eseményekről, jelenségekről és személyekről.

5-6. évfolyam: Kérdések önálló megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban. A kisebbség híres képviselőinek tettei a közösség formálása érdekében. Híres emberek, történelmi személyiségek, hétköznapi emberek jellemzése. A kisebbség életéből vett

jelenetek elbeszélése, eljátszása különböző szempontokból. A különbségek felismerése és a változások nyomon követése egy-egy történelmi, a kisebbség szempontjából sorsdöntő jelenség kapcsán. Érvek és ellenérvek gyűjtése.

7-8. évfolyam: A kisebbség kulturális életének, kiemelkedő eseményeinek elbeszélése. Jelenetek eljátszása különböző szempontokból, részvétel regionális fesztiválokon, kulturális eseményeken. Önálló vélemény és kérdések megfogalmazása a kisebbség elmúlt és jelen sorsával, sorsfordulóival kapcsolatban. Érvek gyűjtése a saját vélemény alátámasztására. A kisebbség történelmének, társadalomföldrajzának ismerete. Jelenségek tárgyú és kritikai bemutatása, sorsfordulók értelmezése. Az őshaza történelme és társadalomföldrajza jellegzetes vonásainak bemutatása.

3. Kommunikáció

1-4. évfolyam: Beszélgetés az romák életével kapcsolatos témáról. Saját vélemény érthető megfogalmazása. Mások véleményének türelmes meghallgatása. Szóbeli beszámoló a saját tapasztalatokról. Rajz készítése kisebbségi témáról. Események, történetek, jelenségek mozgásos, táncos, dramatikus megjelenítése.

5-6. évfolyam: Beszélgetés egy-egy kisebbséget érintő témáról. Saját vélemény érthető megfogalmazása. Mások véleményének türelmes meghallgatása és figyelembevétele. Szóbeli beszámoló a saját tapasztalatokról, gyűjtő-, illetve kutatómunkával szerzett ismeretekről. Fogalmazás írása valamely kisebbségi témáról. Rajz készítése kisebbségi témáról. Események, történetek, jelenségek mozgásos, dramatikus megjelenítése.

7-8. évfolyam: Események, történetek elbeszélése a kisebbséget érintő témában emlékezetből élőszóban. Vitás kérdések, vélemények felvetése, megbeszélése. Szóbeli beszámoló a saját tapasztalatokról, önálló gyűjtő-, illetve kutatómunkával szerzett ismeretekről. Fogalmazás írása a cigányságot érintő eseményekről. Történetek, jelenségek mozgásos, dramatikus megjelenítése.

4. Tájékozódás térben – időben

1-4. évfolyam: Korosztályokra vonatkozó meghatározások megismerése, alkalmazása (kicsi, fiatal, öreg). Viszonyítások gyakorlása: most, előbb, később, régebben.

Események időrendbe állítása. Egyszerű térképek legfontosabb elemeinek felismerése: államhatárok, települések, vizek, domborzati jelölések.

5-6. évfolyam: Rokonsági fokok, elnevezések ismerete. Időmeghatározás más ismert eseményre, jelenségre való utalással. Néhány kiemelt esemény, jelenség időpontjának ismerete. A tanultak elhelyezése az időben kiemelt időpontokhoz képest. Egyszerű kronológiai számítások. Események, jelenségek, tárgyak, személyek stb. időrendbe állítása. A tanult helyek megkeresése a térképen. Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről. Események kapcsolása a tanult helyekhez.

7-8. évfolyam: A kisebbségi történelem kiemelkedő történelmi és társadalmi eseményeinek ismerete. Néhány kiemelt esemény, jelenség időpontjának ismerete. A tanultak elhelyezése az időben a kiemelt időpontokhoz képest. Egyszerű kronológiai számítások. Események, jelenségek, tárgyak, személyek stb. időrendbe állítása. A tanult helyek megkeresése a térképen. Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről. Események kapcsolása a tanult helyekhez.

5. A tartalom kulcselemei

1-4. évfolyam: Legyen alkalom néhány híres ember (tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők) tevékenységével, jellemvonásával való megismerkedésre. A mai gondolkodás és életmód összehasonlítása a korábban élő emberekével. A nemzeti ünnepekhez és jelképekhez kapcsolódó eseményekkel való megismerkedés. Beszélgetések az illemszabályokról, külső és belső jellemvonásokról, a barátságról és a rászorulóknak segítségéről. Ismeretszerzés a lakóhely múltjáról, természeti értékeiről, a helyi hagyományokról. A kisebbségi népszokásokkal, valamint a hagyományos mesterségekkel való ismerkedés.

5-6. évfolyam: Legyen alkalmuk a tanulóknak ismereteket szerezni a nemzetiségi helyi hagyományokról, kulturális emlékhelyekről, a lakóhely múltjáról.

A mai gondolkodás, életfelfogás és életmód összehasonlítása a korábban élő emberekével (pl. lakóhely típusa, családi élet, több generáció együttélése). A kisebbségi népszokások ápolása, valamint a hagyományos mesterségek megismerése, jellemzése. Ismerkedés a történelem, művészetek egy-két roma származású, országosan ismert személyiségével.

7-8. évfolyam: Legyen alkalmuk a tanulóknak ismereteket szerezni a kisebbség helyi és magyarországi hagyományairól, kulturális emlékhelyeiről, múltjáról és a megóvásukra tett erőfeszítésekről (fenntartásuk problémái, asszimiláció).

A történelmi múlt és művelődéstörténet egy-egy térben és időben határolt darabját mélységében. Ismerkedés a történelem, művészetek és tudományok egy-két roma származású, országosan ismert személyiségével.

A szabadság és a felelősség emberi dimenzióival való ismerkedés a közösségen belül (pl. vegyes házasságok, anyanyelv ápolása). A kisebbség érdekképviseleti feladatainak ismerete. Nemzetiségi nyelvű médiák ismerete (pl. újság, rádió-és televíziós program)

6. A reflexiót irányító kérdések

1-4. évfolyam: Válaszkeresés kérdésekre:

- jellemző tulajdonságok
- hasonlóságok és különbségek keresése másokhoz képest
- saját képességeim
- nem vagyok képes
- milyen szeretnék lenni
- a szabályok fontossága.

5-6. évfolyam. Legyen alkalmuk a tanulóknak arra, hogy választ keressenek az alábbi és hasonló kérdésekre:

- Melyek az egyéni és családi (öröklött) tulajdonságaim? Kire hasonlítok?
- Emberek közti hasonlóságok és különbségek
- Hogyan nyilvánulnak meg a kommunikációban, öltözködésben az életkorok sajátosságai?
- Hogyan lehet a hagyományokat továbbadni?
- Lehet-e helye a régi tárgyainak a modern lakásban?
- Melyek a nemzetiség jellemzői?

7-8. évfolyam: Legyen alkalmuk a tanulóknak arra, hogy választ keressenek az alábbi és hasonló kérdésekre:

- Miként élhetnek együtt különböző kultúrák, népek?

- Milyen lehetőségei és akadályai vannak a kultúrák közötti kapcsolatoknak?
- Mi a hit, a vallás szerepe a szórványban élő kisebbségek életében?
- Hogyan lehet a hagyományokat megőrizni és továbbadni?
- Hogyan lehet fenntartani a kapcsolatot az anyanemzettel?

Követelmény:

A meghatározott feladatok, célok megvalósításával kiemelt figyelmet fordítunk a tanulók már meglévő ismereteinek bővítésére, elmélyítésére, a kisebbségi létből adódó önismeret fejlesztésére és a cigány kulturális tevékenység mindennapi ápolására. A tanulók saját tapasztalataikat, és a megszerzett ismereteket alkalmazva, önálló véleményeket tudjanak megfogalmazni, azokat a tanórákon is tudják alkalmazni. Együtt munkálkodással fejlesztjük az alkalmazkodóképességüket, és egymás elfogadására neveljük őket. A roma/cigány népismeret oktatását az aktuális tananyaghoz kapcsolva biztosítjuk, kiemelten a magyar nyelv és irodalom, ének-zene, technika és tervezés, vizuális kultúra tantárgy keretében. Ezen tantárgyakon, illetve a földrajz, környezetismeret, történelem és közösségi nevelés (osztályfőnöki) órákon keresztül, minden, a programban résztvevő tanuló számára biztosítja az iskola a kötelező tanóra keretében a cigány kisebbségi kulturális tevékenység megvalósítását. A anyagok épüljenek be a fentebb megnevezett tantárgyak és évfolyamok tanmeneteibe. A tanítási órákon ezek a témakörök vagy önálló egységként, vagy az általános tananyag egy-egy részeként kerüljenek feldolgozásra. A feldolgozásra került témákat a tanmenetekben külön jelölni szükséges. A feldolgozott téma az osztálynaplóba legyen külön feltüntetve: NEKO (nemzeti, etnikai kisebbségi oktatás).

27.6.2 A programba bevont tantárgyak

Magyar nyelv és irodalom:

1. évfolyam:

Tananyag: Cigány tárgyú kiszámolók, nyelvtörők, versek megismerése. Dramatizáció, cigány népviseletbe öltöztetett bábokkal. Szerepjátékok, altatók, mondókák, nyelvtörők.

Követelmények. Résztétel közös játékban.

Minimális teljesítmény:

Tudjon kiszámolót és nyelvtörőt. Szöveghűen tudjon mondani egy cigányverset.

2. évfolyam:

Tananyag: Cigány tárgyú szólások, mondások, versek, mesék. Cigány irodalmi alkotások összehasonlítása más irodalmi művekkel. Az újszülöttel kapcsolatos cigányhiedelmek dramatizálása. Hétköznapi élethelyzetek megjelenítése.

Követelmények: Utánozzon mozgásokat, gesztusokat, mimikát.

Minimális teljesítmény:

Tudjon egy cigánymesét elmesélni saját szavaival.

3. évfolyam:

Tananyag: Mesetípusok, mondák legendák. Cigánymesterségek. Az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó helyi szokások. Keresztelő, lakodalom. A halottakról való megemlékezés.

Roma/cigány mesemondási szokások. Híres magyarországi cigányemberek megismertetése.

Helyi szokások megismerése, összehasonlítása más közösségek szokásaival, hagyományaival.

Ünnepi szokások megfigyelése, versek, mondókák memoriterek.

Bábok készítése cigány népviselet jellemzőkkel.

Követelmények: Vegyen részt a közös bábozásban, elemezze a szereplők tulajdonságait.

Minimális teljesítmény:

Ismerjen hagyományos cigánymesterségeket, tudja felsorolni annak eszközeit, termékeit.

Tudjon beszámolni a családi élethez kapcsolódó ünnepekről. Tudjon mondókákat és egy altatót.

4. évfolyam:

Tananyag: A cigányság jelképei, himnusza. Család, nemzettség. Cigányközösségek. Közösségi szabályok. Ünnepek. Ismerje meg a vándorló cigányság tárgyait, szekér, a sátor berendezési tárgyai, a vajda ereklyéi.

Múzeumlátogatás során képek, filmek, írásos emlékek alapján ismerkedjen meg a vándorélettel. Szimbólumok, jelképek megismerése.

Normák, értékek cigány és nem cigány közösségekben. Hagyományos játékok készítése.

Cigány történetek bábos megjelenítése. Improvizációs gyakorlatok.

Követelmények: Készítsen bábokat, ismerje a vándorlás tárgyi eszközeit. Ezeket tudja megjeleníteni.

Minimális teljesítmény:

Tudjon felsorolni vándorláshoz használt tárgyakat. Tudjon beszámolni a vándor közösségek életéről. Ismerje a cigány himnuszt, zászlót. Közösségi szabályok, normák ismerete.

5-6. évfolyam: Tananyag:

Műismeret: Cigány mondák, anekdoták, cigányviccek. A roma/cigány elbeszélő irodalom sajátosságai. Válogatás a folklóranyagból, a cigány eredetmondákból Bari Károly gyűjtésében.

Irodalmi ismeretek: A szájhagyomány és az írásbeliség szerepe az irodalomban. Cigány népi bölcsélet, romaszokások, közmondások, cigányok a magyar szólásokban, cigánymondák, népmesék, népdalszövegek. A hazai cigányság néhány kiemelkedő személyiségeinek, műveinek ismerete.

Irodalmi olvasás: A magyar irodalom kiemelkedő alkotóinak ábrázolásai cigány alkotók szemével – novellák, elbeszélések, regényrészletek, elbeszélő költemények. Hagyományos cigány mesterségek ábrázolása a magyar, a cigány és a világirodalomban.

Roma gyermek alakok a magyar irodalomban.

7-8. évfolyam:

Egy-egy cigány lírikus motívum – és szimbólum készletének kigyűjtése.

Szájhagyomány és írásbeliség szerepe a cigány irodalomban.

A magyar irodalom kiemelkedő alkotóinak ábrázolásai cigány alkotók szemével.

Néhány alapvető tény, adat feltárása egy irodalmi alkotás kapcsán. Önálló véleménykifejtés egy-egy műről. Irodalmi olvasás: A XX. Századi magyar irodalom cigányság képe. A Világirodalom híres cigányábrázolása.

Irodalmi ismeretek: A magyarországi cigány prózairodalom nyelvi- és stílusrétegei. Az alapvető motívumok jelentése.

Irodalomtörténet:

A magyarországi cigány líra és próza kialakulása és fejlődése.

Kommunikáció: Romák közötti, illetve a roma és nem roma kommunikációjának jellemzői az egyes művekben és valós élethelyzetekben.

Ének – zene:**1. évfolyam:**

Tananyag: Népdalok. Spontán zenélés. Taps, ujjpattogatás, kanál, kanna használata.

Ismert dallamok csoportos előadása, szimmetrikus, ritmusok használata.

Minimális teljesítmény: altató és kiszámoló ismerete.

2. évfolyam:

Tananyag: Gyermekdalok, kiszámolók, köszöntők. Népdalok tánccal egybekötve, spontán zenélés. Taps, ujjpattogtatás, kanál, kanna használata.

Ismert dallamok csoportos előadása, szimmetrikus, ritmusok használata.

Minimális teljesítmény: gyermekdal ismerete.

3. évfolyam:

Tananyag: A gyermekközösség zenés játéka. Népdalok tánccal egybekötve, spontán zenélés. Taps, ujjpattogtatás, kanál, kanna használata.

Ismert dallamok csoportos előadása, szimmetrikus, ritmusok használata.

Minimális teljesítmény: Egy zenés játék eljátszása.

4. évfolyam:

Tananyag: Népdalok tánccal egybekötve, spontán zenélés. Ismert dallamok csoportos előadása, aszimmetrikus, ritmusok használata.

Minimális teljesítmény: Népdal ritmuskíséréssel, vagy tánccal előadva.

5. évfolyam:

Tananyag: Táncdallamok spontán zenéléssel, ritmuskíséretnek népdalokra. Taps, ujjpattogtatás, kanál, kanna használata.

Minimális teljesítmény: Egy népszokás ismerete.

6. évfolyam:

Tananyag: Zenetörténetek, mesék, hiedelmek a zenéről, hangszerekről a magyarországi flórklórból. Aszimmetrikus ritmusok népdalokban. Speciális cigányritmus, híres zenészek hazánkban, cigánybandák.

Ismerkedjenek meg Czinka Panna a főúri udvari zene első híressé vált cigányzenészének életével (XVIII. századból).

Minimális teljesítmény: Egy mese a zenéről. Ritmusgyakorlatok, játékok ismerete.

7. évfolyam:

Tananyag: Helyi népdalok gyűjtése. Népdalok, műdalok, stílusos előadása. Zenei formák és műfajok.

A népdalok formai, műfaji, szerkezeti vizsgálata.

Ismerjék meg Bihari Jánosnak a verbunkos zene népszerűsítőjének a reformkori országgyűlések híres zenészének életét.

Ismerjék meg Sárközi Ferencnek a szabadságharc katonazenészének életét.

Minimális teljesítmény: Spontán zenélés egyénileg, csoportosan, kísérettel (hangszeres, hangszerpótló).

8. évfolyam:

Tananyag: Cigányszármazású zeneszerzők műveiből részletek ismerete. Népi hangszerek a cigányzenében. Cigányzenészek, híres bandák életműve.

A verbunkos kialakulása. A cigány népzene jellemzői.

Minimális teljesítmény: Egy híres cigányzenész életének ismerete. A verbunkos zene jellemzői.

A hangszerek felismerése alak- és hangzás szerint.

Technika és tervezés

1-4. évfolyam

Tananyag:

1. *Hagyományos mesterségek megismerése:* Vályogvetés, kosárfonás, edényfoltozás, kovácsmester. 2. *A cigányság vándorlása:* életük régen és ma, cigányputrik, cigánytelepek, vándorlás eszközei- szekér, sátor, berendezési tárgyak. . 3. *Lakáskultúra, hagyományok:* A lakás berendezése, hagyományos bútorok, képek színek. A tisztálkodás lehetőségei régen és ma. Roma étkezési szokások, hagyományos cigány ételek. 4. *Hagyományos cigány gyermekjátékok készítése.* 5. *Közösségi szabályok, kapcsolatteremtés:* Szülő – gyermek kapcsolat.

Minimális teljesítmény:

Néhány termék előállításának módjáról szerezzenek ismereteket. Kerítés készítése fűzágakból kunyhó építése gyurmából, vesszőből. Tudjanak felsorolni néhány hagyományos cigánymesterséget. Gyűjtsenek a cigánymesterségekkel kapcsolatos anyagot. Tudjon felsorolni a vándorláshoz szükséges néhány eszközt. Múzeumlátogatás, anyaggyűjtés. Ismerjék meg a cigányság régi és mai életét, szokásait. Hagyományos cigány ételek receptjeinek gyűjtése. Beszélgetés a roma szülőkkel, nagyszülőkkel a régi étkezési szokásokról. Közösségi szabályok, normák ismerete, melyek egyaránt be kell tartani mind a roma, mind pedig a nem roma közösségekben.

5. évfolyam: Tananyag:

Anyagok és alakításuk.

Cigány kézműves tárgyak, használati tárgyak, fafaragások készítése.

Cél: Fejlődjenek a tanulók manuális készségei. Ismerjenek meg hagyományos cigány használati – és kézműves tárgyakat.

Az anyag, forma, funkció és esztétikum összefüggéseinek felismerése a cigány kézműves tárgyakon.

Követelmény:

Ismerjék a fa alapvető tulajdonságait.

Tananyag: Háztartástechnika

Cél: A cigánycsaládok szokásai, társadalomban betöltött szerepük. Lássák át a háztartási tevékenységek rendszerét. Váljon igényévé az ápolt külső, a tiszta rendezett környezet.

Követelmény:

Tudja megkülönböztetni a háztartásban élők igényeit, szükségleteit, kívánságait. Ismerje a cigányság öltözködési szokásait. Tudja ruházatát tisztán tartani. Legyen képes rendszeres és következetes testápolásra.

6. évfolyam:

Tananyag: Anyagok és alakításuk. Faipari cigány kézműves szakmák. A fa szerepe a cigányság történetében.

Cél: Összefüggések felfedezése a cigány kézműves tárgyak és anyagai között.

Követelmény:

Legyen képes a hagyományos használati tárgy elkészítésére. Tudjanak megnevezni fával dolgozó cigány kézműves szakmákat.

Tananyag: háztartástechnika

A cigányság lakóhelyei: sátor, putri, falusi és városi lakás.

Cigány ételek elkészítés módjai.

Tananyag: Lakás és lakókörnyezet, fűtés, vízellátás.Cél:

A romák lakása, mint összetett technikai rendszer elemzése, értékelése.

Követelmény:

A tanuló gyűjtsön tapasztalatokat környezetének jellemző rendszeriről.

Tananyag: háztartástechnika

A táplálkozás: Tápanyagszükséglet, energiaszükséglet, az élelmiszerek alkotórészei.

Cél:

Gyűjtse a hagyományos cigány népi ételek receptjeit.

Követelmény: Ismerje a helyes táplálkozási szokásokat, figyelembe véve a hagyományokat.

7. évfolyam:

Tananyag:

Anyagok és alakításuk.

Vas, acél alakítása a kovácsműhelyben.

Cél: Cigány fémipari szakmák alapjainak megismerése.

Követelmény:

Ismerje a kovácsolás technológiai folyamatát. Legyen jártas a kovácsoló eszközök és patkoló szerszámok használatában.

Tananyag: háztartástechnika

A cigány konyha rendeltetése, kapcsolata a környezetével, részei és azok kapcsolata.

Követelmény:

Tudja meghatározni a jellegzetes cigánykonyha részeit, azok funkcióit.

Vizuális kultúra:

1. évfolyam:

A cigánytárgyú művészet kifejezésének jellegzetes eszközei, Péli Tamás festményei alapján. (vonal, szín, folt ismerete) Cigány népmese illusztráció készítése. Síkbábok készítése népviseletben.

2. évfolyam:

Jellemző kifejezőeszközök Balázs János műveiben. Térbeli viszonyok megfigyelése és ábrázolása (előtér, háttér, egymás mellett, mögött).

Elképzelések képi kifejezése: Vándorló cigányok élete. Fakanál bábok készítése jellegzetes roma motívumokkal díszítve.

3. évfolyam:

Cigánytárgyú képzőművészeti alkotások elemzése. Külső- és belső tér megfigyelése, ábrázolás. Szín és formakontrasztok Szentandrassy István műveiben. Foglalkozási, megélhetési lehetőségek ismerete.

Fafaragások, gyékény, stb.

4. évfolyam:

Az év jeles napjaihoz kötődő cigány népszokások képi megjelenítése. Bábok festése, díszítése. Természetes anyagokból készült tárgyak kifestése.

Cigány képzőművészeti gyűjtemények megismerése.

5. évfolyam:

Tananyag: Jellegzetes cigány művészeti alkotások, hagyományos roma népi kultúra jellemző tárgyainak elemzése, elemző összehasonlítása, a már megismert művészettörténeti korokban készült vizuális alkotásokkal. Használható jellegzetes vonások, stílusjegyek vázolása ecsettel, filctollal, ceruzával, ezek átalakítása. Cigány népmesék, szokások lerajzolása, az adott tartalmi kerethez illeszkedő figurák, karakterek, terek, tárgyak helyzetek, részletes elképzelése, megjelenítése.

Cél: Az egyes kifejezési formák megkülönböztetése. Megfigyeléseit, tapasztalatait, gondolatait vizuálisan rögzíti, mások számára érthető vázlatot készít.

Követelmény: Egyéni elképzeléseit, ötleteit többféle vizuális eszközzel tudja megjeleníteni, ezeket rugalmasan tudja alkalmazni.

6. évfolyam:

Tananyag: Hagományos cigány népviselet formái, színei, díszítéseinek megfigyelése, ezek felhasználásával korunkra jellemző használható tárgy készítése (ruhadarab, telefontok, táska). Cigány kézműves tárgyak, kovácsoltvas eszközök, fafaragások használati tárgyak, stb. megismerése, összehasonlítása a ma használatos eszközökkel. Színkompozíció hideg és meleg színekkel, egy szín változatival. A naiv művészet és a hivatásos művészet jellegzetes vonásai. Cigány népmesék, szokások lerajzolása, az adott tartalmi kerethez illeszkedő figurák, karakterek, terek, tárgyak helyzetek, részletes elképzelése, megjelenítése.

Cél:

Az anyag, a forma a rendeltetés összefüggéseinek felismerése a cigány kézműves tárgyakban, mai kor tárgyaival való összehasonlítás során különbségek felfedezése, előnyök, hátrányok megfogalmazása.

Követelmény:

Egyszerű tárgyak elkészítése. Kézműves tárgyak jellegzetességeinek megnevezése megfigyelés alapján. A naiv és professzionális cigány művészeti alkotások elemzése, összehasonlítása. Színek felhasználása egyéni élmény alapján létrejött fantáziaképeken.

7. évfolyam:

Tananyag: A jellemző kifejező eszközök a műalkotásokban. Az egyes művészeti korszakok alkotásmódjának önálló felhasználása. A cigányság életforma változásai, a cigányság lakóhelyeinek elemzése rajzokkal, ábrákkal, makettekkel. Hagyományos cigány építmények jellegzetességei, összehasonlító elemzésük a kor modern építményeivel. Bódvalenke festett házai. Egy irodalom órán megismert cigány irodalmi mű karaktereinek ábrázolása, hangsúlyozva a roma színvilágot, formákat.

Cél:

A cigány képzőművészeti alkotások elemzése, a stílusjegyek felismerése, összehasonlítva művészettörténeti korszakok alkotásaival.

Különböző technikák alkalmazása: - kollázs, montázs. Az életforma és a tárgyi környezet összefüggéseinek felismerése.

Követelmény:

A stílusjegyek alapján ismerjék fel a cigány művészeti alkotásokat, legyen képes megjeleníteni a cigány szín-és formavilág jellemző vonásait.

8. évfolyam:

Tananyag:

Komponáló módok a műalkotásban. A cigány képzőművészet a múzeumi gyűjteményekben. A cigányság életforma változásai, és ennek kifejeződése a tárgyi környezetben. Egyedi és közösségi tárgyak készítése a hagyományok alapján. A cigányság településformáinak változása.

Cél: Cigány alkotások stílusjegyeinek felismerése, annak alkalmazása saját alkotásaikon. Adott látvány, tárgy együttes vizuális ábrázolása, majd a látvány kiegészítése, továbbgondolása választott technikával. Életforma és környezet összefüggéseinek elemzése. Az anyag, forma funkció egysége a cigány tárgykészítésben.

Követelmény: Cigány művészeti alkotások stílusjegyeinek felismerése. Ember és környezet kapcsolatának lényeges összefüggései.

Történelem, állampolgári ismeretek:

7-8. évfolyam

Tananyag: Ismerjék meg Sárközi Ferencnek a szabadságharc katonazenészének életét.

A cigányság foglalkozás szokásainak változása a történelem folyamán.

Holokauszt.

A helyi cigányság bekapcsolódása a település közéletének a lakóhely cigányközösségeinek megismerése, a lakhely különféle intézményeinek szerepe a cigányság életében (közművelődési intézmények, egyházak, egészségügyi, szociális intézmények, oktatási intézmények).

Cél: Felkészítés a közösségi életre.

Környezetismeret

3.-4. évfolyam

Tananyag: Állattartás a cigányság életében. Cigányok a tudományos életben. Jeles napok a cigányság életében. Heves cigány kulturális értékei. Hagyományos nomád cigány életmód és ételek, hagyományos cigány mesterségek (kosárfonás, vesszőfonás). Hagyományos cigány építkezés.

Cél: Szeresse, gondozza, védje az állatokat. Példaképek megismerése. Ismerje a cigányság jeles napokhoz kötődő hagyományait. Ismerje a cigány építkezés fontosabb hagyományait. Ismerjen lakóhelyén néhány cigány kulturális értéket. Szeresse, óvja a természetet. Helyes táplálkozási szokások kialakítása.

Követelmény: Az állattartás szerepének ismerete a cigányok életében. Mai tudományos élet néhány cigány szereplőjének ismerete. Néhány cigány kulturális hagyomány, alkotás ismerete. A nomád életmód néhány jellemzője. Néhány hagyományos cigány étel ismerete.

Földrajz

8. évfolyam

Tananyag:

A cigányság nemzeti emlékhelyei. A lakóhely ismerete, etnikai sajátossága, a lakóhelyen élő különböző népcsoportok, ezek etnikai elkülönültsége. Véleményalkotás a lakóhely jelenét, illetve annak jövőbeli fejlődését segítő és nehezítő természet- és társadalomföldrajzi folyamatokról. Nyitottság a lakóhellyel és annak környezetével kapcsolatos információk megismerése iránt, információk gyűjtése írott és elektronikus forrásokból, azok értelmezése és rendszerezése.

Cél: Ismerje szűkebb lakóhelyének sajátosságait, hasonlítsa össze tágabb környezetével, előnyök és hátrányok megfogalmazása. Legyen saját véleménye a lakóhely jövőbeli fejlődésének lehetőségeiről.

Követelmény: Legyen képes az önálló véleményalkotásra, logikus érvelésre és vitában való részvételre, a szűkebb lakóhely földrajzi elhelyezkedésével, ebből adódó sajátosságaival kapcsolatban, a bemutatott természeti, környezeti és társadalmi jelenségekhez, folyamatokhoz, információkhoz kapcsolódóan.

Közösségi nevelés (Osztályfőnöki)

5-8. évfolyam

Tananyag:

Értékeket képviselő jellegzetes cigánytradíciók, családi kötelek, ragadványnevek, ünnepek. Roma példaképek bemutatásával, személyes találkozással, a roma integráció és társadalmi felzárkózás lehetőségeinek bemutatása, életútjuk bemutatásával, a tanulóinkban erősíteni kívánjuk a céltudatos, kitartó munka fontosságát. Az összetartozás megjelenése a roma családokban, hagyományok ápolásának fontossága, ezek jelentősége a gyerekek, erkölcsi érzékének, önismeretének, testi és lelki egészségének, közösségi létének alakításában. Harmonikus családi minták közvetítése.

Cél: Erkölcsi érzékek fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatának elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése.

Követelmény: Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaikat, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. Példamutató felnőttek bemutatásával a tanulók erkölcsi neveléséhez való hozzájárulás.

28 A Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Zeneművészeti Tagintézményének intézményspecifikus rendelkezései a helyi tantervben

A zenetanulás óratervei és pedagógiai szakaszai

28.1 Klasszikus zene

28.1.1 Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására, az önálló ismeretszerzés képességére, a hagyományos és az új típusú kultúráközvetítő eszközök alkalmazásával.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel. Kiemelten fejleszti a közösséggel való együttműködés képességét, az érzelmi és társas intelligenciát.

28.1.1.1 A képzés struktúrája

Az Intézményünkben oktatott (ill. az alapító okiratunk szerint oktatható) tanszakok és tantárgyak:

- ♪ Fafűvós tanszak tantárgyai: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon,
- ♪ Rézfűvós tanszak tantárgyai: trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba
- ♪ Akkordikus tanszak tantárgyai: gitár
- ♪ Billentyűs tanszak tantárgyai: zongora
- ♪ Vonós tanszak tantárgyai: hegedű, brácsa, gordonka
- ♪ Vokális tanszak tantárgya: magánének

- ♪ Zeneismeret tanszak tantárgyai: szolfézs kötelező, szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom,
- ♪ Kamarazene tanszak tantárgyai: kamarazene, zenekar
- ♪ Hangszeres és vokális tanszakok – egyéni képzés

Hangszeres és vokális tanszakok - egyéni képzés

„A” TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres tantárgyak és magánének

Kötelező tantárgy: szolfézs kötelező*

Kötelezően választható tantárgyak: szolfézs, zeneismeret, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, improvizáció, kamarazene, zenekar, kórus

Választható tantárgyak: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, egyházzene, improvizáció, zeneismeret, második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, valamint a népzene, jazz-zene, elektroakusztikus-zene tantervi programjainak tantárgyai

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve csembaló, zongora, orgona, harmonika, gitár, hárfa tantárgyak) és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

* Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit és szolfézs kötelező tárgyból előrehozott alapvizsgát tett, akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül köteles egyet felvenni.

Zeneismeret és kamarazene tanszakok - csoportos képzés

„A” TAGOZAT

Főtárgy: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene

Kötelező tantárgy: szolfézs és zeneelmélet főtárgynál zongora; zenetörténet-zeneirodalom és kamarazene főtárgynál zongora vagy az előzőleg tanult hangszeres tárgy

Választható tantárgy: második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, zeneismeret, improvizáció valamint népzene, jazz-zene, elektroakusztikus-zene tantervi programjainak tantárgya.

„B” TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres és vokális tanszakok – alapfok 2. évfolyamától javasolt.

Kötelező tantárgy: szolfézs

Kötelezően választható tantárgy: zongora (kivéve a zongora főtárgy esetében) a 3. évfolyamtól
Választható tantárgyak: zenetörténet–zeneirodalom, második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, valamint a népzene, elektroakusztikus–zene tantervi programjainak tantárgyai

Korrekpetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve zongora, gitár, tantárgyak) és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

28.1.1.2 Intézményünkben oktatott tantárgyak óratervei

28.1.1.2.1 „A” tagozatos évfolyamok óratervei

Az „A” tagozatos óratervek magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. Az első (zárójelben lévő) számjegy az előképző évfolyamokat jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

ÓRATERV 1

TANTÁRGY	É V F O L Y A M O K											
	előképző		alapfok						továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai

(2)+6+4 évfolyam: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, trombita, kürt, harsona, tuba, gitár, zongora, hegedű, gordonka.

ÓRATERV 2

TANTÁRGY	É V F O L Y A M O K									
	előképző	alapfok				továbbképző				
	(1)	1	2	3	4	5	6	7	8	
Főtárgy	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	
Kötelező tantárgy	(2)	2	2	2	2					
Kötelezően választható tantárgy						2	2	2	2	
Választható tantárgy	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	
Összes óra	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	

A képzés évfolyamainak számai

(1)+4+4 évfolyam: brácsa

ÓRATERV 3

TANTÁRGY	É V F O L Y A M O K						
	előképző	alapfok					
	(1)	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	(2)	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	2	2	2	2		
Kötelezően választható tantárgy						2	2
Választható tantárgy	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai

(1)+6 évfolyam: magánének

ÓRATERV 4

Tantárgy	Évfolyamok					
	Alapfok		Továbbképző			
	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra:	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(2+4) 2+4 évfolyam: zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene,

A első (zárójelben levő) számjegy az előtanulmányok, a második számjegy az alapfokú évfolyam, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

A zenetörténet-zeneirodalom és zeneelmélet tantárgyak főtárgyként, kötelezően választható, vagy választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulhatók.

A kamarazene főtárgyként csak az alapfokú hangszeres vagy vokális évfolyamok elvégzése után, kötelezően választható tantárgyként a 4. évfolyam után tanulható.

A kamarazene, zenekar, kórus választható tantárgyként, a tanuló képessége, megszerzett tudása szerint, felvehető az alapfokú évfolyamon is.

A választható tantárgyak képzési ideje:

szolfézs kötelező: (2)+4 évfolyam (előképző 1-2) + alapfok 1-4. évfolyam

zeneismeret: 2+4 évfolyam, kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható

zenekar: kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától ajánlott, a tanuló képességei alapján ennél korábbi tanévtől is tanulható

kórus: kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától ajánlott, a tanuló képességei alapján ennél korábbi tanévtől is tanulható

egyházzene: 2+4 évfolyam, választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható

improvizáció: 2+6+4 évfolyam, választható tantárgyként az előképző évfolyamoktól tanulható

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „A” tagozaton 2x45 perc

kamarazene csoportlétszáma: minimum 2 fő

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton egyéni 2x30 perc

Választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás minimum 1x 45 perc

zenekar, kórus minimum 9 fő; improvizáció, kamarazene: 2-8 fő

Korrepetíció (zongorakiséret): a teljes képzési idő alatt a kötelező hangszerhez szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás ideje az Ek.1-2. és 1. évfolyamban 5 perc, a továbbiakban minden évfolyamban 10 perc (kivéve csembaló, zongora, orgona, harmonika, gitár, hárfa tantárgyak)

28.1.1.2.2 „B” tagozatos évfolyamok óratervei

A (zárójelbe) tett évfolyamok az „A” tagozaton végzett előtanulmányokat jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A „B” tagozatra a tanulót a klasszikus zene főtárgyainál az alapfok második évfolyamától javasolt irányítani.

ÓRATERV I.

TANTÁRGY	É V F O L Y A M O K											
	előképző		alapfok						továbbképző			
	(1)	(2)	(1)	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy					0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1
Választható tantárgy	(2)	(2)	(2)	0-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	(4-6)	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(2+1)+5+4 évfolyam: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, trombita, kürt, harsona, tuba, gitár, zongora, hegedű, gordonka.

ÓRATERV II.

TANTÁRGY	É V F O L Y A M O K								
	előképző	alapfok				továbbképző			
	(1)	(1)	2	3	4	5	6	7	8
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy				1	1	1	1	1	1
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	4-6	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai

(1+1)+3+4 évfolyam: brácsa

ÓRATERV III.

TANTÁRGY	É V F O L Y A M O K						
	előképző	alapfok					
	(1)	(1)	2	3	4	5	6
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy				1	1	1	1
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	0-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai

(1+1)+5 évfolyam: magánének

28.1.1.3 A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: 2x45 perc (csoporthoz)

Kötelezően választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Választható tantárgy: 1 vagy 2 foglalkozás

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok:

2. évfolyam 15 perc

3–4. évfolyam 20 perc

5. évfolyamtól 25 perc

Vokális tanszak:

A teljes képzési időben minimum 30 perc

28.2 Elektroakusztikus zene

28.2.1 Az alapfokú elektroakusztikus zeneoktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó elektroakusztikus zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására a digitális technika modern eszközeivel.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

28.2.1.1 A képzés struktúrája

Az intézményünkben oktatott (ill. az alapító okiratunk szerint oktatható) tanszakok és tantárgyak:

- ♪ Billentyűs tanszak tantárgyai: szintetizátor–keyboard
- ♪ Zeneismeret tanszak tantárgyai: szolfézs kötelező, szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom,
- ♪ Kamarazene tanszak tantárgya: kamarazene
- ♪ Hangszeres tantárgyak – egyéni képzés

„A” tagozat

Főtárgy: szintetizátor–keyboard

Kötelező tantárgy: szolfézs kötelező (Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül köteles egyet felvenni.)

Kötelezően választható tantárgy: szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, kamarazene, második hangszer, magánének

Választható tantárgy: szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, kamarazene, második hangszer, magánének, valamint a klasszikus zene, népzene, tantervi programjainak tantárgyai

„B” tagozat

Főtárgy: szintetizátor–keyboard

Kötelező tantárgy: alapfokú évfolyamokon szolfézs, továbbképző évfolyamokon szolfézs

Kötelezően választható tantárgy: zongora

Választható tantárgy: szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, kamarazene, második hangszer, magánének, valamint a klasszikus zene, népzene, tantervi programjainak tantárgyai

28.2.1.2 „A” tagozatos évfolyamok óratervei

Az „A” tagozatos óraterv magába foglalja az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. A (zárójelben lévő) számjegy az előképző évfolyamokat jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

ÓRATERV 1

TANTÁRGY	É V F O L Y A M O K											
	előképző		alapfok						továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai

(2)+6+4 évfolyam: klasszikus szintetizátor, szintetizátor-keyboard.

A tanítási órák időtartama:

Főtárgy: „A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc

Kötelezően választható tantárgy: 5 – 10. évfolyamig

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum. 2x45 perc (kamarazene: 2– 8 fő)

Választható tantárgy:

Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc (kamarazene: 2– 8 fő)

28.2.1.3 „B” tagozatos évfolyamok Óratervei

A „B” tagozatos évfolyamok óratervei magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. A (zárójelbe) tett évfolyamok az „A” tagozaton végzett előtanulmányokat jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni

A „B” tagozatra a tanulót a szintetizátor-keyboard főtárgynál az alapfok harmadik évfolyamától javasolt irányítani.

ÓRATERV I.

TANTÁRGY	É V F O L Y A M O K											
	előképző		alapfok						továbbképző			
	(1)	(2)	(1)	(2)	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy					1	1	1	1	1	1	1	1
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	(0-2)	(0-2)	1	1	1	1	1	1	1	1
Összes óra	(4-6)	(4-6)	(4-6)	(4-6)	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6

A képzés évfolyamainak száma

(2+2)+4+4 évfolyam: szintetizátor-keyboard

A tanítási órák időtartama:

Főtárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „B” tagozaton a 12. évfolyam végéig 2x45 perc

Kötelezően választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Választható tantárgy: a képzés teljes idejében

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x 45 perc (kamarazene: 2– 8 fő)

28.3 A tanulók képességkibontakoztatásához kapcsolódóan vállalt feladat

„Az EFOP 3.2.6-16-2016-00001 „A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben” című projekt keretében, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett szakmai programok tananyagát, módszertanát alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben (beleértve a fakultációkat, a projekt alapú és az epochális tanulásszervezési formákat is), valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során, nyári táborokban.”

29.2 A pedagógiai program felülvizsgálata

A pedagógiai program felülvizsgálatára sor kerül jogszabályi előírás alapján, illetve jogszabályváltozás esetén, vagy ha a módosítását kezdeményezi az intézmény nevelőtestülete, diákönkormányzata, a szülői szervezete. A kezdeményezést és a javasolt módosítást a főigazgatóhoz kell felterjeszteni. A pedagógiai program módosítási eljárása megegyezik a megalkotás szabályaival.

29.3 A pedagógiai program nyilvánossága

A pedagógiai program az intézmény honlapján az Oktatási Hivatal közzétételi listáján kerül közzétételre. A helyi tanterv tantárgyi programjai terjedelmi okokból az intézményegységek könyvtárában nyomtatott formában és/vagy a nevelői szobájában kerülnek elhelyezésre.

29.4 Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

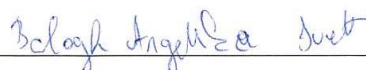
A Pedagógiai programot a Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola diákönkormányzata 2020. augusztus 27. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a diákönkormányzat véleményezési jogát jelen pedagógiai program elfogadása során a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Kelt: Heves, 2020. augusztus 27.

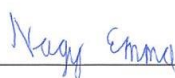
diákönkormányzat képviselője

Körzeti Általános Iskola

diákönkormányzat képviselője

Hevesi József Tagiskola

diákönkormányzat képviselője

Zeneművészeti Tagintézmény

A Pedagógiai programot a Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola szülői szervezete 2020. augusztus 27. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet véleményezési jogát jelen pedagógiai program elfogadása során a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Kelt: Heves, 2020. augusztus 27.

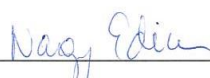
szülői szervezet képviselője

Körzeti Általános Iskola

szülői szervezet képviselője

Hevesi József Tagiskola

szülői szervezet képviselője

Zeneművészeti Tagintézmény

A Pedagógiai programot a Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola intézményi tanácsa 2020. augusztus 27. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy az intézményi tanács véleményezési jogát jelen pedagógiai program elfogadása során a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Kelt: Heves, 2020. augusztus 27.

intézményi tanács képviselője

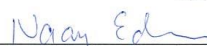

A Pedagógiai program módosítással egybeszerkesztett szövegét a Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola szülői szervezete a 2022. 08. 30. napján megtartott ülésén megtárgyalta és elfogadásra javasolja. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet a véleményezési jogát a jogszabályban meghatározott módon gyakorolta.

Heves, 2022.08.30.

SZMK-képviselő

SZMK-képviselő

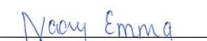

SZMK-képviselő

A Pedagógiai program módosítással egybeszerkesztett szövegét a Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola diákönkormányzata a 2022. 08. 30. napján megtartott ülésén megtárgyalta és elfogadásra javasolja. Aláírással tanúsítom, hogy a diákönkormányzat a véleményezési jogát a jogszabályban meghatározott módon gyakorolta.

Heves, 2022.08.30.

DÖK-képviselő

DÖK-képviselő

DÖK-képviselő

A Pedagógiai program módosítással egybeszerkesztett szövegét a Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola intézményi tanácsa a 2022. 08. 30. napján megtartott ülésén megtárgyalta és elfogadásra javasolja. Aláírással tanúsítom, hogy az intézményi tanács a véleményezési jogát a jogszabályban meghatározott módon gyakorolta.

Heves, 2022.08.30.

intézményi tanács elnöke

A Pedagógiai program módosításokkal egybeszerkesztett szövegét a Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola diákönkormányzata megtárgyalta, és elfogadásra javasolja. Aláírással igazolom, hogy a diákönkormányzat a véleményezési jogát a jogszabályban meghatározott módon gyakorolta.

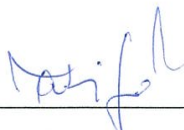
Heves, 2023. augusztus 30.

DÖK vezető

DÖK vezető

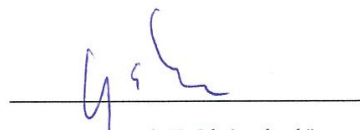
DÖK vezető

A Pedagógiai program módosításokkal egybeszerkesztett szövegét a Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola szülői szervezete megtárgyalta, és elfogadásra javasolja. Aláírással igazolom, hogy a szülői szervezet a véleményezési jogát a jogszabályban meghatározott módon gyakorolta.

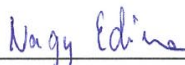
Heves, 2023. augusztus 30.

SZM képviselő

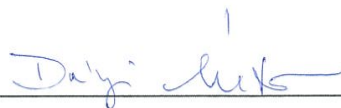
SZM képviselő

SZM képviselő

A Pedagógiai program módosításokkal egybeszerkesztett szövegét a Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola intézményi tanácsa megtárgyalta, és elfogadásra javasolja. Aláírással igazolom, hogy az intézményi tanács a véleményezési jogát a jogszabályban meghatározott módon gyakorolta.

Heves, 2023. augusztus 30.

intézményi tanács elnöke

A Pedagógiai program módosításokkal egybeszerkesztett szövegét a Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola diákönkormányzata megtárgyalta, és elfogadásra javasolja. Aláírással igazolom, hogy a diákönkormányzat a véleményezési jogát a jogszabályban meghatározott módon gyakorolta.

Heves, 2024. augusztus 29.

Gehérné Szm Alexandra

DÖK vezető

Pásztor Sándor

DÖK vezető

Csuhásné H. László S.

DÖK vezető

A Pedagógiai program módosításokkal egybeszerkesztett szövegét a Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola szülői szervezete megtárgyalta, és elfogadásra javasolja. Aláírással igazolom, hogy a szülői szervezet a véleményezési jogát a jogszabályban meghatározott módon gyakorolta.

Heves, 2024. augusztus 29.

Molnár Anita

SZM képviselő

Rozsnyói Sándor

SZM képviselő

Bágy Gábor

SZM képviselő

A Pedagógiai program módosításokkal egybeszerkesztett szövegét a Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola intézményi tanácsa megtárgyalta, és elfogadásra javasolja. Aláírással igazolom, hogy az intézményi tanács a véleményezési jogát a jogszabályban meghatározott módon gyakorolta.

Heves, 2024. augusztus 29.

Dajkó László

intézményi tanács elnöke

29.5 A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

A Pedagógiai programot szövegét és szabályozását az intézmény nevelőtestülete 2020. augusztus 31. napján tartott intézményi nevelőtestületi értekezletén elfogadta.

Kelt: Heves, 2020. augusztus 31.

hitelesítő tag

Körzeti Általános Iskola

hitelesítő tag

Hevesi József Tagiskola

hitelesítő tag

Zeneművészeti Tagintézmény

A pedagógiai program szövegét és szabályozását a mai napon jóváhagyom.

Kelt: Heves, 2020. augusztus 31.

intézményvezető

A Pedagógiai program módosítással egybeszerkesztett szövegét a Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola nevelőtestülete a 2022. 08. 31. napján megtartott nevelőtestületi értekezletén egyhangúlag elfogadta.

Heves, 2022.08.31.

Féher András

hitelesítő

Zoltai Csilla

hitelesítő

Szabóiné Nagy Gyöngyi

intézményvezető-helyettes

A Pedagógiai program módosítással egybeszerkesztett szövegét jóváhagyom

Heves, 2022.08.31.

Szabó László

intézményvezető

A Pedagógiai program módosításokkal egybeszerkesztett szövegét a Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola nevelőtestülete megtárgyalta, és egyhangúlag elfogadja.
Heves, 2023. augusztus 31.

Felcsi Andrea

hitelesítő

Balogh Csilla

hitelesítő

Szabó Anna

igazgató

A Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai programjának módosításokkal egybeszerkesztett szövegét a nevelőtestület megtárgyalta és egyhangúlag elfogadta.

Heves, 2024. augusztus 30.

Felcsi Eszter

hitelesítő

Tóth József

hitelesítő

Szabó János

főigazgató

Mészáros Vera Anna

tagintézmény-igazgató

Nagy Róka

tagintézmény-igazgató

FENNTARTÓI JÓVÁHAGYÁS

A Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai programjának módosításokkal egybeszerkesztett szövegét jóváhagyom.

Heves, 2024. _____

_____
Ballagó Zoltán tankerületi igazgató

29.6 A Pedagógiai program módosítása és annak hatályba lépése

▶ A **székhelyintézményben** az óratervi órák számának változásával kapcsolatos rendelkezések a **2022/2023.** tanévben lép életbe az érintett évfolyamokon.

▶ A **székhelyintézményben** a hetedik-nyolcadik évfolyamon a természettudomány komplex tantárgy helyette diszciplináris tantárgyak (fizika, kémia, biológia) oktatása kerül bevezetésre. A változással kapcsolatos rendelkezés a **2022/2023.** tanévben lép életbe az iskola hetedik évfolyamán, majd azt követően a tanévenkénti előreléptetés elve szerint, felmenő rendszerben kerül bevezetésre.

▶ A **2023/2024.** tanévben lép életbe:

- A törvényváltozások miatti vezetői elnevezések változása.
- A magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatás kikerül az alapidokumentumból. A tantárgyakba való beépülés az intézményi hagyományoknak megfelelően megmarad, mint intézményi sajátosság.

▶ A **2024/2025.** tanévben lép életbe:

- Bekerül az intézmény intézményegységeihez, a Hevesi József Tagiskola tagintézményhez: Tagintézmény telephelye: 3360 Heves, Fő út 14.
- Az intézmények által létrehozott díjak/Hevesi József Tagiskola/Marsi József Díj törlése
- Hevesi József Tagiskolájának intézményspecifikus rendelkezései a helyi tantervben a tantárgyi óraszámok tekintetében változtatásra került a szabadon felhasználható órakeret felhasználása
- Hevesi József Tagiskolájának intézményspecifikus rendelkezéseiben A roma/cigány nemzetiségi identitás megjelenése fejezetben pontosítás
- Az értékelés módja az általános iskolákban/Hevesi József Tagiskola vonatkozásában módosításra kerül az etika tantárgyi érdemjeggyel történő értékelési módja
- Technikai módosítások: Elnevezések helyesbítése, javítása névváltozás miatt

30 A pedagógiai program mellékleteinek és függelékeinek rendje

A pedagógiai program függelékei

1. sz. függelék a Hevesi Körzeti Általános iskola és Alapfokú Művészeti Iskola **szakmai alapidokumentuma**
2. sz. függelék A pedagógiai program jogszabályi háttere

A pedagógiai program mellékletei

1. sz. melléklet Az iskolai könyvtár könyvtár-pedagógia programja
2. sz. melléklet a Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tantárgyi programjai
3. sz. melléklet a Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Hevesi József Tagiskolájának tantárgyi programjai
4. sz. melléklet a Zeneművészeti Tagintézmény tantárgyi programjai
5. sz. melléklet a „Szülő-Suli programok az Egri Tankerületi Központ intézményeiben” című pályázat szakmai dokumentuma
6. sz. melléklet az „Iskolai közösségi program megvalósítása az EKE gyakorlóiskolájában és az Egri Tankerületi Központ intézményeiben” című pályázat szakmai dokumentuma
7. sz. melléklet Digitális munkarend helyi szabályai
8. sz. melléklet Alkalmazandó záradékok a Zeneművészeti Tagintézményben
9. sz. melléklet Az „Integrált Pedagógiai Rendszerben” (IPR) megvalósuló oktatás

Az intézményegységek tantárgyi programjai (2-4. sz. melléklet), mint mellékletek, terjedelmi okokból külön-külön dokumentumokban találhatóak és lefűzendők.

1. sz. függelék

30.1 A pedagógiai program jogszabályi háttere

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 5/2020.(I.30.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 16/2013. (II. 28.) EMMI rendelet a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023 (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

1. számú melléklet

30.2 Az iskolai könyvtár könyvtár-pedagógiai programja

A NAT megfogalmazása alapján iskolánk kiemelt fejlesztési feladatnak tekinti a könyvtárhasználatra nevelést, hogy a tanulóknak szokássá váljon a könyvtári dokumentumok hagyományos, illetve elektronikus fajtáinak használata elsősorban a tananyaghoz tartozó információk szerzése, emellett az önművelésre törekvés céljából is. Könyvtár-pedagógiánk elsődleges célja, hogy a tanuló képessé váljon a könyvtár használatának technikájára, mely a továbbiakban eszköze lesz az önálló ismeretszerzésnek, a célként kitűzött élethosszig tanulásnak, azaz kompetencia alapú készségek, képességek kialakítása a célnak.

A NAT kereszttantervi területként kezeli a könyvtár-pedagógiát, ugyanis a könyv- és könyvtárhasználat nevelési-oktatási elemei közös követelményként megjelennek szinte minden tantárgy tantervében, fejlesztési feladataiban. Ezeknek a konkretizálása, részletezése a tantárgyi tantervekben realizálódik.

Iskolai könyvtár-pedagógiánk általános célja: megfelelni az információs társadalom kihívásának, a tanulókat képessé tenni a folyamatos információszerzésre. Fejlesztési követelmény: a célul tűzött készségek kialakítása, szokássá tenni a könyvtárhasználatot, rendszeresen használni a könyvtárat mint információs bázist.

Feladataink:

- könyvtárhasználati kompetenciák kialakítása,
- dokumentumismeret és használat,
- könyvtári tájékozódás segédeszközeinek ismerete és használata,
- önművelés és a szellemi munka technikájának megismerése,
- az eszköztudás erősítése,
- könyvtárhasználati órák tervezése, szervezése,
- szabadidős tevékenységek szervezése,
- közreműködés az iskolai tankönyvellátás megszervezésében, lebonyolításában.

Ezek megvalósításához rendelkezésre áll az iskolai könyvtárban a szükséges mennyiségű és minőségű, feltárt és rendezett dokumentumállomány, az audiovizuális és informatikai eszközök, a megfelelő számú tanulóhely. A könyvtáros az évenkénti pályázatokkal megteremtette – és ezután is folytatja – ennek anyagi feltételeit. A pedagógusok továbbképzéséhez és önműveléséhez is megtalálhatóak az igények szerinti kiadványok az iskolánkban.

A NAT alapelvei közül a könyvtárra is vonatkozik a tanulási technikák tanítása, alkalmazása, az önálló, kreatív ismeretszerzésre való képesség kialakítása, az eszközjellegű, alkalmazható tudás megszerzése. Kiemelt képzési célok: a kommunikációs, a döntési, a lényegkiemelő, a problémamegoldó, a kritikai, a komplex informatikai képességek fejlesztése, a tehetséggondozás a versenyzők segítésével.

Céljaink megvalósításához már az Internet csatlakozás is rendelkezésre áll. Tervezzük az állomány számítógépes feltárása, majd ennek nyomán bekapcsolódni az iskolai könyvtárak kiépülőben lévő kistérségi társulásába.

Kiegészítő szolgáltatásként helyt adunk olvasásnépszerűsítő programok szervezésének (versenyek, vetélkedők, olvasókörök, kiállítások, író-olvasó találkozók, pályázatok, „Népmese napja” megünneplése).

2. számú melléklet**30.3 Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tantárgyi programjai**

- külön dokumentumban

3. számú melléklet**30.4 Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Hevesi József Tagiskolájának tantárgyi programjai**

- külön dokumentumban

4. számú melléklet**30.5 Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Zeneművészeti Tagintézményének tantárgyi programjai**

- külön dokumentumban

5. számú melléklet**30.6 „Szülő-Suli programok az Egri Tankerületi Központ intézményeiben” című pályázat szakmai dokumentuma****EFOP-3.11.1-17 „Szülő-Suli” – tanulók iskolai előmenetelének javítása és a korai lemorzsolódás visszaszorítása az iskola – család együttműködésére alapozott egyéni fejlesztésen keresztül****Projektmegvalósítás időtartama: 2018. 01. 01. – 2020.12.31.****30.6.1 A projekt céljai**

- A projekt legfontosabb célja, hogy elősegítse Magyarország 2020-ig történő vállalásának teljesülését a lemorzsolódás és a végzettség nélküli iskolaelhagyás terén. Ennek során a lemorzsolódással érintett tanulókat egyéni mentorálás keretében igyekszünk segíteni abban, hogy sikeresen abszolválják általános iskolai tanulmányaikat.
- Az iskola pedagógiai eszköztárának és módszertanának a lemorzsolódást megakadályozó, felzárkóztatást célzó megújítása.
- A lemorzsolódók felzárkóztatása a tanulást motiváló fizikai környezet kialakításával.
- A tanulók szüleinek, családi, rokoni és baráti környezetének bevonása az iskolai életbe, mentális fejlesztése.

30.6.2 Kötelezően megvalósítandó tevékenységek a projekten belül

- Egyéni fejlesztési tervek elkészítése
- Tanulási motivációt felkeltő, erősítő tevékenységek megvalósítása
- Alapkompetenciák (anyanyelvi, nyelvi, matematikai, digitális) fejlesztése, képességfejlesztése
- Tanuláshoz szükséges alapkompetenciák fejlesztése (szövegértés, szövegalkotás, kommunikáció, matematikai kompetenciák, logika)
- A konstruktív életvezetéshez, mindennapi élethez, a társadalomba történő sikeres beilleszkedéshez szükséges alapkompetenciák fejlesztése, személyiségfejlesztés
- Önismeret pedagógiai módszerekkel történő fejlesztése, pozitív jövőkép kialakítása, a szociális kompetenciák fejlesztése
- Mentálhigiénés segítség nyújtása, egészségtudatosság, betegségek megelőzése
- Az önálló tanulás készségének, technikáinak kialakítása, fejlesztése. Tanulás tanulásának elsajátítása és támogatása

- Digitális kompetenciák fejlesztése
- Egyéni igényekhez és felkészültséghez, állapothoz igazított, differenciált tanulási tartalmak és eszközök alkalmazása
- A korai iskolaelhagyással veszélyeztetett, egyéni fejlesztésbe bevont tanulók szüleinek, nagyszüleinek és egy háztartásban élő hozzátartozóinak motiválása, bevonása és folyamatos tájékoztatása
- Az oktatásba való visszatérés vagy belépés elősegítése
- Szülő-Suli programok

30.6.3 Intervenciós módszertan

30.6.3.1 Egyéni fejlesztés

Az egyéni fejlesztés sikeressége érdekében cél a gyermekek tanulmányi előrehaladását és a korai iskolaelhagyás visszaszorítását támogató, a tanulás tanulásának, a tantárgyi követelmények ismeretének, a tudományos magyarázatok értelmezési képességének, az egészségtudatosság és a betegségmegelőzés alapinformációinak elsajátítását célzó programok megvalósítása.

30.6.3.2 Egyéni fejlesztési tervek készítése

Az egyéni fejlesztési tervek a bemeneti mérések eredményei (matematika-logika, szövegértés, IKT-kompetencia) alapján készülnek.

A tanulók személyiségének, előzetes tudásának megismerése elengedhetetlen feltétele a tanulók nevelésének, az ideális nevelési módok, eszközök kiválasztásának, az egyénre szabott támogatást nyújtó megoldások kialakításának. A megfelelő oktatási-nevelési cél megvalósításához a tanulók komplex megismerése szükséges. A tanulók fejlesztéséhez nemcsak a bemeneti mérések adnak útmutatót, hanem információkat gyűjtünk a gyermek kognitív képességeiről (gondolkodás, kreativitás, memória-, figyelmi funkciók), tájékozódunk motivációs sajátosságairól, tanulási szokásairól, érdeklődési köréről, pályaelképzeléseiről, jövőorientációjáról. Fontos látnunk a gyermek iskolai közösségben elfoglalt pozícióját, társas kapcsolatait, iskolai kötődését. Érdekes képet kapunk családi körülményeiről, szociális helyzetéről, szülei nevelési szokásairól. Figyelembe vesszük a kulturális különbségeket.

Igyekszünk motiváló, aktivizáló tanulási tartalmak és tanulás szervezési módszerek alkalmazására, nyitottságra ösztönző intézményi nevelésre.

30.6.3.3 A tanulók egyéni fejlesztése

Alapkompetenciák (anyanyelvi, nyelvi, matematikai, digitális) fejlesztése, képesség-fejlesztés. Tanuláshoz szükséges alapkompetenciák fejlesztése (szövegértés, szövegalkotás, kommunikáció, matematikai kompetenciák, logika)

Az önálló tanulás készségének, technikáinak kialakítása, fejlesztése. Tanulás tanulásának elsajátítása és támogatása.

Egyéni igényekhez és felkészültséghez, állapothoz igazított, differenciált tanulási tartalmak és eszközök alkalmazása.

Kompetenciák feladatokra bontása a tanulók egyéni fejlesztési terveiben:

Szövegértés, olvasás, nyelvi képességek, kommunikáció: Értelmező készség, értő olvasás fejlesztése. Szóbeli és írásbeli szövegalkotási képesség, kifejezőkészség, passzív és aktív szókincs, helyesírás fejlesztése. Nyelvhelyességi és nyelvtani ismeretek alkalmazása.

Módszerek: hiányzó szavak pótlása, szöveg átfogalmazása, kérdések megfogalmazása, lényegkiemelés, vázlatírás, tételmondatok. Szemléltetés, hibakeresés, beszélgetés, kiselőadás, vita, játék

Eszközök: feladatlapok, betűjátékok, szójátékok, helyesírási gyakorlatok, számítógépes oktatóprogramok, szituáció játékok, drámajátékok.

Matematika-logika: Problémamegoldó, kognitív képesség, logikus gondolkodás fejlesztése. Szóbeli és írásbeli műveletvégzés minimális hibával. Szöveges feladatok értelmezése, megoldása. Táblajáték használata. Sorozatok, relációk, inverzek, grafikonok.

Módszerek: magyarázat, szemléltetés, problémamegoldás, játék

Eszközök: feladatlapok, matematikai-logikai rejtvények, szöveges feladatok, fejtörők, táblajátékok, számítógépes oktatóprogramok

Digitális kompetencia: A számítógépes eszközök biztos használata. A számítógép tudatos alkalmazása a tanulási folyamat során. Szövegszerkesztő programok ismerete, használata. Internetes böngészés.

Módszerek: kiselőadások, PPT készítése, játék.

Eszközök: számítógépes eszközök, programok

Figyelem, emlékezet: figyelem, koncentráció, rövid-és hosszútávú memória fejlesztése. Koncentrált, kitartó figyelem az adott feladatra. Türelem, alaposág.

Módszerek: memóriajátékok, szemléltetés, figyelemtréning, vetélkedő

Eszközök: számítógépes- és memóriajátékok, memoriterek, koncentrációfejlesztő feladatok, rejtvények, beszélgetés

Tanulási készségek: hatékony tanulási technikák, módszerek megismerése, alkalmazása. Érdeklődés felkeltése. Törekvés a rendszeres tanulásra. Lényegkiemelés. A mindennapi életben jól hasznosítható, a munka és a karriercélok elérését szolgáló ismeretek, képességek megszerzése.

Módszerek: strukturálás, problémamegoldás, hibakeresés, szemléltetés, beszélgetés, válaszadás

Eszközök: vázlatkészítés, lényegkiemelés, feladatlapok, könyvek, kooperatív tanulás, kutatás

Szociális kompetencia: társas készségek fejlődése, együttműködés másokkal, konfliktuskezelés, önbíráskodás kerülése

Módszerek: beszélgetés, szituációs játék, drámajáték, vita

Eszközök: játékok

30.6.3.4 Mentori tevékenység

A program legfőbb célja a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók társadalmi beilleszkedésének, a személyes boldoguláshoz, a munkába álláshoz elengedhetetlen pszichikus, szociális, kognitív és emocionális összetevők fejlődésének, pozitív irányú változásának segítése. A társas viselkedés iskolai fejlesztésének fontos feltétele, hogy a diákok ismerjék a viselkedést meghatározó szociális kompetencia sajátosságait, a viselkedés és a szociális környezet összefüggéseit. A mentorok folyamatosan figyelemmel kísérik a tanulók fejlődését, segítik a korai iskolaelhagyással veszélyeztetett tanulókat. Segítséget nyújtanak egyes tantárgyakban a gyakorlati ismeretek alkalmazásának elsajátításában a hétköznapi életben. Fejlesztik a tanulói személyiséget: az egyéni igényekre és fejlődési feltételekre tekintettel a tanulók értelmi, érzelmi, testi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egyének közötti különbségek megértését.

30.6.3.5 A tanulók 3 havonkénti értékelése

Szempontok:

- Magatartás – viselkedés
- Motiválhatóság, feladattartás, figyelem, emlékezet
- Beszéd, kommunikációs készség
- Személyiségfejlődés, közösségi-, társas kapcsolatok
- Általános tájékozottság
- Szövegértés fejlődése, olvasás

- Matematikai, logikai képesség
- Külalak

Az értékelést megismeri a szülő, a tanuló, az osztályfőnök, egyes esetekben a Gyermejkölési szolgálat képviselője és a gyógypedagógus.

30.6.3.6 Tanulási motivációt felkeltő, erősítő tevékenységek

- Helyesírási vetélkedő. –Az anyanyelv nemzetközi napja (február 21.) A verseny célja a tanulók figyelmének felkeltése a Föld nyelvi sokszínűségére és gazdagságára, valamint a tanulók kommunikációs kultúrájának fejlesztése, a nyelv tudatos használatának ösztönzése, valamint a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, motiváló feladatokat tartalmazó, sikerélményt nyújtó versenyzési lehetőség biztosítása. Csoportok kialakításával történik.
- Versmondó és versíró vetélkedő - A magyar költészet napja (április 11.) A projektbe bevont tanulók és egyéb projektbe nem bevont tanulók, csoportok alakításával, adott szavak megadásával verset alkotnak, majd azt előadják az iskola tanulói előtt.
- Informatikavetélkedő.-Információs társadalom világnapja (május 17). Cél: Az információáramlás, távközlés eszközeinek, lehetőségeinek alaposabb megismerése, IKT eszközök használata életkori sajátosságoknak megfelelő formában, játékosan, csoportmunkában.

30.6.3.7 Tanuláshoz szükséges alapkompenciák fejlesztése

- Bábszakkör: a kommunikáció, a beszédképesség, a térbeli tájékozódás, a mozgáskoordináció, a finommotorika, a fantázia, a kreativitás, a társakkal való együttműködési készség, az önbizalom, a ritmusérzék, fejlesztése, komplex személyiségfejlesztés.
- Látogatás a Háziipari Szövetkezetbe: testi kinezetikus érzékelés, reprodukáló képesség, érzelmi, esztétikai érzék fejlesztése.

30.6.3.8 A konstruktív életvezetéshez, a mindennapi élethez, a társadalomba történő sikeres beilleszkedéshez szükséges alapkompenciák fejlesztése, személyiségfejlesztés

- Színházlátogatás: az Egri Gárdonyi Géza Színház ifjúsági műsorainak látogatása. Cél: Vonzó, maradandó színházi élményhez juttatni a diákokat. Komplex személyiségfejlesztés egy kulturális élmény közvetítésével.

- Dráma szakkör: Szituációs játékok, pozitív értékek közvetítése drámapedagógiai eszközökkel.
- Pályaorientációs programok: Üzemek látogatásán belül egyes szakmák, illetve ezen keresztül betöltött pozíciók bemutatása, megismerése.

30.6.3.9 *Önismeret pedagógiai módszerekkel történő fejlesztése, pozitív jövőkép kialakítása, a szociális kompetenciák fejlesztése*

- Műhelyfoglalkozás: konfliktuskezelési tréning, önismereti helyzetgyakorlatok, játékok, kreativitás, a nem verbális kifejezőkészség fejlesztését, a pozitív gondolkodás, az önkép, az önismeret, a társismeret növelését szolgáló feladatok csoportokban.
- Túra és múzeumlátogatás: Környezettudatos szemlélet alakítása, szociális kompetenciák fejlesztése, ökoturisztikai értékeink megtekintése.

30.6.3.10 *Mentálhigiénés segítség nyújtása*

Műhelyfoglalkozás: Konfliktuskezelő műhelyfoglalkozás, iskolapszichológus bevonásával.

30.6.3.11 *Digitális kompetenciák fejlesztése*

Informatikai szakkör: Csoportban, tablettel való műhelymunka, internet és fontosabb programok, eszközök, szoftverek használata. A számítógép tudatos alkalmazása a tanulási folyamat során. Szövegszerkesztő programok ismerete, használata. Internetes böngészés.

30.6.4 *Az iskola-család együttműködésének helyi tartalma*

Az intézményben folyó hatékony nevelő-oktató munka alapja a családdal kialakított megfelelő kapcsolat, a nevelők és szülők összefogása, harmonikus együttműködése, az érintett tanulók szellemi, testi és lelki fejlődése érdekében. A nevelőközösség tervező munkájánál, iskolai programjai megszervezésénél figyelemmel kell lenni a szülők igényeire, a tanulók családjainak jellemzőire. A kölcsönös, kooperatív partneri viszony kialakítására kell törekedni a közös célok eléréséhez.

A pályázat keretében bevonásra kerülnek a mentorált tanulók szülei, hozzátartozói, akikkel közös programokon, tréningeken, előadásokon keresztül kívánjuk megvalósítani a sikeres egyéni fejlesztést. Az együttműködéssel a tanulók tanulását motiváló fizikai és társadalmi környezet megteremtését kívánjuk elérni. A pályázati megvalósulás családra vonatkoztatott

célja, a hátrányos helyzetű, munkanélküli és megváltozott munkaképességű, inaktív emberek munkaerő-piaci integrációjának elősegítése.

30.6.4.1 A korai iskolaelhagyással veszélyeztetett, egyéni fejlesztésbe bevont tanulók szüleinek, nagyszüleinek és egy háztartásban élő hozzátartozóinak motiválása, bevonása és folyamatos tájékoztatása

Családlátogatások. A családlátogatás célja a család és a gyerek minél jobb megismerése, a közvetlenebb kapcsolat kialakítása. Bepillantást nyerhetünk a gyermek családi életébe, kapcsolataiba, a családi kommunikációba. Tapasztalatot szerezhethetünk a családi viszonyokról, szülői szerepekről, törekvésekről, a szülők intézménnyel kapcsolatos elvárásairól.

Családi nap a gyermeknaphoz kapcsolódóan: az iskola egészének szóló délutáni rendezvény, melynek fő célja a projektbe bevont tanulók közeli hozzátartozóinak szóló programok (műhelyfoglalkozások, előadások, ügyességi játékok, vetélkedők, kézműves foglalkozások, stb.) lebonyolítása, közösségi eseményeken való részvétele. A családi nap lehetőséget biztosít a gyermekeknek az esztétikai érzékük, kézügyességük, koncentrációs képességük, memóriájuk és mozgáskultúrájuk fejlesztésére, a kooperatív technikák elsajátítására.

30.6.4.2 Tanulás tanulásának elsajátítása és támogatása

Tanulásszervezési tréning: „Hatékonyan tanul a gyermekem?”

Tanulási ütemterv készítése megfelelő környezet biztosításával, önmotiválás fontossága, rendezettség, a memorizálás és ismétlés hasznossága, csoportban való foglalkozással.

30.6.4.3 Alapkompetenciák (anyanyelvi, nyelvi, matematikai és digitális kompetenciák fejlesztése, illetve tudományos magyarázatok alkalmazása) képesség-fejlesztése

Tudós família-játékos vetélkedő: A projekt során 3 alkalommal, különböző témában, csoportokban: édes anyanyelvünk, digitális világ, természetismeret.

30.6.4.4 Egészségtudatosság, betegségek megelőzése

Egészségnap: egészségvédelem, prevenció, megelőzés, tudatos életmód, táplálkozás, természetes élelmiszerek stb. témában előadások és kiscsoportos foglalkozások, interaktív játékok. Ezen belül fórum: -, „Drogfogyasztó a gyermekem?”-, -, „Személyi higiénia és a betegségek megelőzése”-, -, „Egészségtudatos életmód”-.

30.6.4.5 Az oktatásba való visszatérés vagy belépés elősegítése

Fórum: szakmát tanult, járási – esetleg regionális szinten- elismert roma emberek meghívása és bemutatkozása, mint pozitív példaképek.

30.6.5 Együttműködések

- Együttműködés egészségügyi intézményekkel (pl. Háziorvos, védőnői szolgálat). Egészségnapokon előadások és prevenciós foglalkozások.
- Együttműködés települési nemzetiségi önkormányzattal: családi napok, fórumok alkalmain a nemzetiségi tanulókat és hozzátartozóikat megszólító foglalkozások szervezésében való részvétel.

30.6.6 A projekt várható hatásai

A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók és családjaik körében:

- az életesélyek javulása,
- közösségi integráció,
- az egész életen át tartó tanulás megalapozása, megerősítése,
- munkaerő-piaci pozíció javulása,
- esélyteremtés,
- a tanulók és hozzátartozóik mentálhigiénéjének, érzelmi intelligenciájának fejlődése,
- az egészséges életmód kialakításának segítése,
- a tanulók tanulási motivációjának növekedése,
- az iskola és a család együttműködésének erősödése.

6. számú melléklet

30.7 „Iskolai közösségi program megvalósítása az EKE gyakorlóiskolájában és az Egri Tankerületi Központ intézményeiben” című pályázat szakmai dokumentuma -

EFOP-3.3.5-17-2017-00007 számú projekt megvalósulása a Hevesi Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában

NEM-FORMÁLIS ÉS INFORMÁLIS TANULÁSI MÓDSZEREK KÍSÉRLETI MEGVALÓSÍTÁSA

EFOP-3.3.5-17 EREDMÉNYEINEK PEDAGÓGIAI PROGRAMBA ILLESZTÉSE

Az EFOP-3.3.5-17-2017-00007 számú „Iskolai Közösségi Program megvalósítása az EKE Gyakorlóiskolájában és az Egri Tankerületi Központ intézményeiben” című projekt keretében intézményünk vállalja, hogy a megvalósítási időszakban **új képzési módszertant alkalmaz az intézmény oktatási-nevelési munkája során**, oly módon, hogy - a köznevelés minőségi fejlesztése érdekében - **a nem-formális és informális tanulási módszerek kísérleti megvalósításán keresztül, hangsúlyt fektetünk az élményalapú tanulás módszertani megalapozására, a tanulás közösségi élménnyé formálására.**

1. A projekt megvalósítás során:

Az informális és nem formális tanulási alkalmakkal kapcsolatos elvárás, hogy megvalósításuk az EFOP-3.2.15-VEKOP-17 kiemelt projekt keretében fejlesztett oktatási és képzési tartalmakra épüljön.

A programban részt vevő, napközis csoportot vezető pedagógus (csoportonként 1 fő) számára kötelező az EFOP-3.2.15-VEKOP-17 kiemelt projekt keretében szervezett képzések elvégzése.

A programban résztvevő további pedagógusok, valamint a napközis és/vagy bentlakásos programokban közreműködő programsegítők, animátorok számára kötelező az informális és nem formális tanulási alkalmak megvalósítására az EFOP-3.2.15-VEKOP-17 kiemelt projekt keretében szervezett felkészítésen (képzésen vagy mentorálási programon vagy műhelyfoglalkozáson) való részvétel.

További elvárás az informális és nem formális tanulási alkalmakkal kapcsolatban, hogy minden csoportban legyen legalább egy fő programsegítő vagy animátor.

EFOP-3.2.15-VEKOP-17 kiemelt projekt kedvezményezettjével kötött együttműködés keretében jelen projekt megvalósítója minimálisan a következőket vállalja

- részvétel a pedagógusok számára szervezett képzéseken, szakmai fórumokon
- témamodulok használata
- módszertani segédanyagok használata

2. A napközi programok 5 nap/hétre és legalább 8 óra/napra kísérleti megvalósításával szembeni elvárások:

A tematikus napközi programok megvalósítása az alábbiak szerint történik:

A kísérleti napközi programok 2018 és 2019 nyarán (június 3-4. hete) az 1-7. évfolyamos tanulóinak bevonásával valósulnak meg.

A tematikus napközi programok kivitelezése során elvárás, hogy

- A tematikus napközi programok tartalmazzák a gyermekétkeztetésre vonatkozó jogszabályok alapján a napi négyszeri (reggeli, déli meleg főétkezés, tízórai, uzsonna) étkezést, a szülőket többletköltség nem terheli, minden gyermek rászorultságtól függetlenül egységesen részesül étkeztetésben a napközi program ideje alatt.
- egy projekten belül azonos időpontban akár több évfolyam is részt vehet a programokon (intézményen belüli, korosztályok közötti integráció érvényesülése), amely lehetőség mérlegelése az intézmény jogköre.

3. Az önkéntesek és az iskolai közösségi szolgálatot teljesítő tanulók programokba történő bevonására vonatkozó elvárások:

Az önkéntesség társadalmi jelentőségének és elterjesztésének elősegítése érdekében szükséges önkéntesek bevonása a programok megvalósításába. Az önkéntes munka keretében a programokban feladatot ellátó személyek felkészítése kötelező.

7. számú melléklet

30.8 Digitális munkarend helyi szabályai

A tantermen kívüli digitális oktatás során az intézményi alapidokumentumok az irányadóak.

Jelen melléklet által nem szabályozott kérdésekben továbbra is az intézmény Pedagógiai programja, Szervezeti és működési szabályzata és Házirendje érvényes. Jelen melléklet csupán speciális kiegészítésként szolgál a tantermen kívüli digitális oktatás esetére.

A digitális munkarendben az oktatás első sorban digitális platformokon keresztül történik.

Tanórák típusai digitális munkarendben: online tananyagátadó/gyakorló óra, önálló tananyagátadó/gyakorló óra beszámoltató óra, konzultációs óra.

Online tananyagátadó/gyakorló óra (OT vagy OGY óra): A tanórán a digitális térben és időben egyszerre van jelen az órát tartó pedagógus és az osztály/csoport tanulói. Az órán minden tanuló számára kötelező a részvétel.

Önálló tananyagfeldolgozó/gyakorló óra (ÖM óra):

Az órarendi óra alapján a pedagógus egyéni, otthoni feldolgozás céljára tananyagot, gyakorló feladatsort, házi feladatot stb. juttat el a tanulóknak a Google Classroom és a KRÉTA felületen keresztül.

Beszámoltató óra (BESZ óra): Az órák célja ellenőrzés és/vagy jeggyel történő értékelés. Az ellenőrzés formáját minden pedagógus egyénileg dönti el, ennek célja, hogy a tananyagban való haladást ellenőrizze. A jeggyel történő értékelés esetén a Kréta naplóban üzenet formájában tájékoztatja a tanulókat a számonkérés idejéről és módjáról. Az értékelés szabályait a Pedagógiai Program tartalmazza.

Online konzultációs óra (OK óra): A konzultációs órákon lehetőség nyílik a pedagógusokkal személyes beszélgetést folytatni, kérdéseket, problémákat vethetnek fel.

Gyakorló feladatsorokat juttat el a KRÉTÁN, és bejelentkezési lehetőséget biztosít a tanuló számára, hogy személyes segítséget nyújtson. A szaktanár erre az óra hívhatja a felzárkóztatni kívánt tanulókat.

Ellenőrzés és értékelés

- A digitális munkarendben az iskolai munkarenddel megegyezően rendszeres és folyamatos a tanulók ellenőrzése és értékelése.
- A tantervi követelmények a digitális munkarendben változatlanok.
- A tanulók tanulmányi munkáját jelen Pedagógiai program 17. fejezetében (*A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése*) megfogalmazottak szerint kell értékelni, kiegészülve az alábbi szempontokkal:
  - a feladatok kiadása lehetőség szerint egységesen meghatározott platformokon történik kivéve, ha pedagógus indokoltnak látja az ettől való eltérést;
  - a tanulók által megoldott feladatok visszaküldése a pedagógus által meghatározott platformon és meghatározott határidőre történik;
  - az indokolatlanul/igazolatlanul elmulasztott feladatok, számonkérések elégtelen érdemjeggyel kerülnek értékelésre;
  - a feladat, beszámoltatás mulasztását jelenti a határidőn túli visszaküldés, illetve nem megfelelő platform használata;
  - a tanító/szaktanár által indokolt esetben kijelölt új határidő elmulasztása elégtelen osztályzatot von maga után;
  - a feladatvisszaküldés és a számonkérések elmulasztása miatt nem értékelhető tanuló egyéni beszámoltatásra behívható a járványhelyzet figyelembevételével;
- A számonkérés gyakorisága
  - heti 1-2 órás tantárgyak esetében havi 1 számonkérés
  - heti 3 - 8 órás tantárgyak esetében havi 2 számonkérés
- A tanulók magtartása és szorgalma a digitális munkarendben is értékelésre kerül.
- A tanulók magatartásának és szorgalmának az értékelésében jelen Pedagógiai program 18. fejezete (*A magatartás és a szorgalom minősítésének, a tanulók jutalmazásának elvei*) az irányadó, kiegészülve az alábbi szempontokkal:
  - **magatartás értékelésénél**
    - online órákon tanúsított magatartás,
    - online írásos és szóbeli kapcsolattartás módja és milyensége,
    - online közösségi programokba való bekapcsolódás aktivitása,
    - időkorlátok, határidők betartása,
    - önként vállalt feladatok mennyisége,
  - **szorgalom értékelésénél**

- visszaküldött feladatok gyakorisága, milyensége,
- online kapcsolattartás rendszeressége,
- határidők betartása,
- önként vállalt feladatok, szorgalmi feladatok gyakorisága és mennyisége,

8. számú melléklet**30.9 Alkalmazandó záradékok a Zeneművészeti Tagintézményben**

1. Beiratkozott: .....év.....hó.....napján. (J)
2. A tanuló jogviszonya
  - kimaradással,
  - .....óra igazolatlan mulasztás miatt,
  - térítési díj, tandíj fizetési hátralék,
  - .....iskolába való átvétel miatt megszűnt, a létszámból törölve. (J)
3. A szülő kérelmére töröltem a tanulók névjegyzékéből. (J)
4. Hangszeres tanulmányait megkezdheti. (J)
5. A ..... évfolyamba léphet. (betűvel) (H)
6. Szolfézsból előrehozott művészeti alapvizsgát tett. (J)
7. Művészeti alapvizsgát tett ..... tárgyból. (J)
8. Alapfokú művészeti iskolai tanulmányait befejezte. (ha nem tett művészeti alapvizsgát) (H)
9. Művészeti záróvizsgát tett..... tárgyból. (J)
10. Művészeti iskolai tanulmányait befejezte. (H)
11. A .....tárgyból .....osztályok tananyagából összevont beszámolót tett. (J)
12. A beszámolón igazoltan nem vett részt. (J)
13. A beszámolón igazolatlanul nem vett részt. (J)
14. Engedély alapján osztályát folytathatja. (az érdemjegy rovatba „NO” – nem osztályozható - bejegyzés történik. (H)
15. Mulasztásai miatt nem osztályozható, a nevelőtestület határozata értelmében osztályozó vizsgát tehet. (H)
16. 12. Kimagasló tanulmányi munkájáért szaktanári dicséretben részesült. (J)
17. 13. Kiváló tanulmányi eredményéért igazgatói dicséretben részesült. (J)
18. 14. Kiváló tanulmányi munkájáért dicséretet kap ..... tárgyból. (J)

9. számú melléklet

30.10 Az „Integrált Pedagógiai Rendszerben” (IPR) megvalósuló oktatás

IPR = Az Integrációs Pedagógiai Rendszer egy pedagógiai keretrendszer, amelynek célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélykülönbségeinek kiegyenlítése az iskolákban.

I. Az alkalmazás feltételei

1. Az iskola tanulói körében határozattal igazoltan jelentős a hátrányos helyzetű és/vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya.
2. A feladatellátási hely nevelőtestületének dönt arról, hogy adott tanévben Integrációs Pedagógiai Rendszer (IPR) megvalósításával segíti/támogatja a hátránykompenzációt.
3. Az érintett tanulók törvényes képviselőjének hozzájáruló nyilatkozata a programban való részvételre és az adatkezeléshez.

A fenti feltételek együttes teljesülése esetén az IPR bevezetésére az adott tanév szeptember 1. napjától van lehetőség.

1.1. Integrációs stratégia

1.1.1. Helyzetelemzés

Települési környezet

Az intézmény látja el Heves város, Tenk, Hevesvezekény, Pély iskoláztatását. Az érintett települések lakossága szociokulturális téren különbözőséget mutat. Heves város beiskolázási körzete az intézmény két általános iskolája között oszlik meg. A földrajzi helyzetből, a szülők iskoláztatási szokásaiból és iskolaválasztásából adódó különbözőségek a az iskolák tanulói összetételében is megmutatkoznak. A Hevesi József Tagiskola tanulói összetétele tekintetében igen jelentős a halmozottan hátrányos helyzetű és/vagy hátrányos helyzetű.

Az intézmény integráltan oktatja az ép intellektusú sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési zavarokkal küzdő tanulókat.

Személyi feltételek

A feladatok megvalósításához a fenntartó által engedélyezett pedagóguslétszám mellett nevelő- oktató munkát segítő, pedagógiai asszisztensek alkalmazására van lehetőség. A nevelőtestület

többsége részt vett/vesz olyan továbbképzésen, amely segíti a hátránykompenzációt, a módszertani kultúra fejlődését..

Tárgyi feltételek

Az intézmény tárgyi feltételei megfelelőek. Az egyéni és/vagy kiscsoportos foglalkozások megtartásához az épületben több kisebb helyiség áll rendelkezésre.

A tárgyi feltételek szinten tartása vagy javítása az iskolafenntartó támogatásával, aktív pályázati tevékenységgel, a saját bevételek révén, valamint az iskola alapítványának támogatásával lehetséges.

1.1.2. Az integrációs felkészítés célja, feladatai

- A tanulók elemi műveltségbeli és munkakultúrájának megalapozása;
- Szociális hátrányok enyhítése, kulturális hiányosságok pótlása;
- Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása, a lemorzsolódás csökkentése, kiküszöbölése, tehetséggondozás komplex személyiségfejlesztő programok és a művészeti oktatás segítségével;
- Személyiségfejlesztés, közösségfejlesztés: a tanulók tolerancia-képességének, a kisebbség és többség, a másság elfogadása gyakorlatának kialakítása, közéletiségre nevelés;
- Társadalmi beilleszkedés, integrálódás iránti motiváció erősítése, fenntartása;
- Továbbtanulási mutatók javítása (a szakmatanulást célzó intézményekben továbbtanulók arányának növekedése);
- Pozitív életmódmodell nyújtása, egészséges életmód kialakítása, a testi-lelki egészség, mint érték elismertetése;
- Pályaorientációs tevékenység;
- Kompetencia-alapú értékelési rendszer kialakítása: szöveges értékelés;
- A tanulói lemorzsolódás mutatószámainak csökkentése;
- A pedagógus továbbképzési programban és éves tervben a képességfejlesztés és integrációs tevékenységhez szükséges pedagóguskészségek fejlesztésére irányuló szakmai továbbképzések prioritása; (pl. fejlesztőpedagógia, projektoktatás és módszereinek elsajátítása, beillesztése; tanulásmódszertan, drámapedagógia, módszertani megújulást segítő képzések stb.)
- HHH-s tanulók tehetséggondozásban való részvétele;
- Partnerkapcsolatok erősítése;

- Szülő-iskola kapcsolatának erősítése;
- Egyéni előrehaladások szoros nyomonkövetése;
- SNI, BTMN tanulók integrált oktatása, fejlesztő foglalkozások megszervezése;
- roma identitás erősítése, roma kultúra megőrzése, hagyományápolás;
- Az intézmény integrációs önértékelésének elkészítése évente, szükséges korrekció a tapasztalatok függvényében;

1.2. Az iskolába való bekerülés előkészítése

Az óvodából az iskolába való átmenet segítése

Az intézmény a beiskolázáshoz kapcsolódó Kukucskáló programot működtet. Az egész tanéven átívelő program felelőse az alsós munkaközösség. A programelemek között megtalálhatók: óvodai tájékoztatók, teadél előtt az óvónőkkel - tájékoztatás, bemutató óra az óvodapedagógusok részére, óvoda-iskolavezetés egyeztető megbeszélése, nyílt órák szervezése, óvodás szülők tájékoztatása, bemutató kisfilm, szórólapok készítése, óvodás gyerekek meghívása az iskolába, Csibenapok szervezése stb.

Cél: óvoda-iskola közötti – az iskolába való bekerülés előkészítését célzó – szakmai együttműködés, az óvodákban elkezdődő folyamatos és tervszerű fejlesztő munka iskolában való folytatása.

A kapcsolattartás módja:

Az iskola tanítói óvodai foglalkozásokon vesznek részt. Konzultálnak az óvónőkkel a várhatóan az iskolánkba kerülő gyermekekről, annak családjáról. Az óvodák nagycsoportosai részt vesznek az iskola rendhagyó óráin, rendezvényein, bemutató foglalkozásain. A kapcsolatot a leendő 1. osztályos tanítók és a fejlesztő pedagógusok tartják a nagycsoporttal foglalkozó óvónőkkel. (projekt-team)

Felelős: leendő 1. osztályos tanítók, alsós munkaközösség-vezető.

Helyzetelemzés:

A team összegzi a megszerzett információkat, a rendelkezésre álló vizsgálati anyagok, tapasztalatok, illetve a szülő igénye alapján, mely az osztályba sorolás alapját jelenti a jogszabályoknak megfelelően.

Vizsgálati anyag készül, amely az egyéni fejlesztési terv alapja lesz.

Heterogén osztályok kialakítása:

A fenti összegzés után, a team javaslata alapján a főigazgató dönt az adott osztályok kialakításáról, a technikai feltételek biztosításáról. Felülvizsgálat, korrekció minden tanév kezdetén.

1. 3. Együttműködések – partnerségi kapcsolatok kiépítése, erősítése

1. Szülői házzal
2. Gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal
- 3 Szakmai és szakszolgálatokkal
4. Középfokú oktatási intézményekkel
5. Kisebbségi önkormányzattal
6. Civil szervezetekkel

II. A tanítást, tanulást segítő és értékelő eszközrendszer elemei

1. Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek

1.1. Az önálló tanulást segítő fejlesztés

- *a tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző programok*

A programba kerülő tanulók képességeinek, viselkedésének, szociális helyzetének komplex elemzése a kiindulópont:

- tanító
- fejlesztő pedagógus
- adott szakvélemények alapján (szept.-okt.-nov.).

- *az önálló tanulási képességet kialakító programok*

Tanulási stratégiák megismertetése egyéni foglalkozáson és osztálykeretben egyaránt;

1.2. Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

- ***tantárgyi képességfejlesztő programok***

- Lehetőség szerint osztályokon belüli csoportbontások,
- Információs és kommunikációs technológia alkalmazása a tanórákon (25%) és tanórán kívüli foglalkozásokon a differenciált tevékenykedtetést is elősegítve;
- Utazó fejlesztő pedagógus alkalmazása az SNI-s tanulók fejlesztésére.
- Az iskola kompetencia-fejlesztésre vonatkozó intézkedési tervének minden tanórára vonatkozó fejlesztési metodikája, tematikája.
- Egyéni fejlesztési terv alapján történő fejlesztés,
- Szakértői vélemények figyelembevétele a fejlesztési tervek elkészítése és a tanórai differenciálás során,

Felelős: tanítók, tanárok, tagintézmény-igazgató, főigazgatóhelyettes.

• ***kommunikációs képességeket fejlesztő programok***

- hagyományos szótagoló, elemző módszerek alsó tagozaton; Játékház tankönyvcsalád-Meixner módszer alkalmazása;
- kommunikáció központú, komplex személyiségfejlesztő Jenaplan módszer alkalmazása alsó tagozaton

Felelős: alsós munkaközösség-vezető,

• ***komplex művészeti programok***

- kézműves napok szervezése,
- látogatás a Háziipari Szövetkezetbe;
- Művészeti tehetségműhely szervezése,

1.3. Szociális kompetenciák fejlesztése

• ***közösségfejlesztő, közösségépítő programok***

A közösségi lét kialakítása prioritást élvez az egészséges személyiségfejlődésben. Ennek legfőbb eszközei a különböző közösségi programok. Színterei és eszközei:

- osztályközösségek (séták, kirándulások, klubdelutánok, stb.)
- napközis csoportok (szabadidős foglalkozások stb.)
- kulturális programok: Színház-, mozi-, könyvtár-, múzeumlátogatás
- sportfoglalkozások: tömegsport, foci, atlétika,
- iskolai kirándulások, táborok (több évfolyam keveredésével)
- az iskolai sportköri csoportok foglalkozásai
- az iskola szakkörei, művészeti csoportjai és annak bemutatkozása,

A tanulók önértékelésének kialakítását támogatja, ha az egyéni képességek megmutatkozására lehetőséget biztosít az intézmény. Ennek lehetőségei:

- a tanulmányi és művészeti versenyek, pályázatok
- az iskolai és városi ünnepi megemlékezések,

• ***mentálhigiénés programok***

- Konfliktuskezelő foglalkozások, tréningek, drámajátékok
- Szükség szerint beszélgetés az iskolapszichológussal;

2. Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

Mentori rendszer működtetése

A mentor az integrációs programban résztvevő tanuló elsőszámú segítője, aki közvetlenül tartja a kapcsolatot a tanulóval foglalkozó valamennyi szakemberrel, illetve a családdal (lehet pedagógus, ifjúságvédelmi felelős, szakszolgálat munkatársa).

A mentor önként vállalja ezt a koordinációs munkát:

- a tanulóval rendszeresen az eltelt időszak eseményeit, meghallgatja, közvetíti a tanuló, a család felmerülő kéréseit, kérdéseit, a vele foglalkozókhoz
- személyi anyagát, a tanuló teljesítményét folyamatosan tanulmányozza, konzultál a szakemberekkel, javaslatot tesz a gyermek érdekében
- tanulás-módszertani segítséget nyújt szükség szerint
- szervezi a gyermek szabadidős elfoglaltságát, hétvégi programokat is javasol
- a tanuló bizalmas közléseit a gyermek érdekében hasznosítja (jogszerűség megőrzésével)
- kutatja a gyermek támogatását szolgáló ösztöndíj lehetőségeket – PI Útravaló ösztöndíjprogram;
- segíti a pályaválasztásban, a motiváltság erősítésében
- kezeli a tanuló személyi anyagát, a tanító, fejlesztő pedagógus, pszichológus, a bizottságok szakvéleményeit, kiegészíti azokat rendszeres feljegyzéseivel, a gyermek véleményét tükröző felmérésekkel
- a háromhavonta kötelező értékeléssel párhuzamosan kikéri a gyermek véleményét saját teljesítményéről, iskolai közérzetéről, sikereiről, problémáiról, javaslatairól.

3. Az integrációt elősegítő módszertani elemek

- differenciáló óraszervezés, napközis foglalkozás
- egyéni fejlesztő foglalkozások (szakvélemény esetén)
- tehetséggondozó foglalkozásokba való bevonás a tehetségterületnek, érdeklődésnek megfelelően;
- tanulmányi versenyeken való részvétel,
- együttműködést támogató módszerek alkalmazása tanórán és egyéb foglalkozásokon;
- digitális tartalmak megismerése,

4. Műhelymunka – a tanári együttműködés formái

3 havonta a szöveges értékelés előzményeként értékelő esetmegbeszélésre kerül sor

Menete:

- mentori beszámoló az integrációs programban résztvevők konkrét helyzetéről, problémáiról
- tanítók, fejlesztő pedagógusok, ifjúságvédelmi felelősök, szakmai beszámolók, családgondozók összefoglalói (az érintett szakembereket, szülőket meg kell hívni)
- eredmények, hiányosságok, kívánságok, lehetőségek összegyűjtése, javaslatok a továbblépésre (a tantestület tagjainak javaslatai, véleménye)
- megoldási lehetőségek kidolgozása, pedagógiai módszerek kiválasztása (szükség szerint egyéni fejlesztési tervként).

Szemponatok:

- valóságos eredmények és hiányosságok feltárássra kerüljenek
- ok-okozati összefüggések felderítése
- fejlődési irány kijelölésre kerüljön
- további szakemberek bevonásának szükségességéről döntsenek.

5. A háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei

- *a szöveges értékelés – árnyalt értékelés, egyéni fejlődési napló*

November, február és május hónapban a szülők árnyalt szöveges értékelést kapnak gyermekük iskolai közösségi és tanulmányi munkájáról.

Alapelvek:

- terjedjen ki az iskolai élet egészére
- vegye figyelembe a tanuló személyiségét
- törekedjen az objektivitásra, komplexitásra, igazságosságra
- fejlesztő és ösztönző szándékú legyen
- ne legyen sablonos, személyre szóló legyen
- a tanulók teljesítményének értékelését korábbi teljesítményükhöz viszonyítva végzik a tanárok.

A tanuló értékelése: individuális normaorientációjú

- szövegesen árnyalt
- ösztönző
- a tanulók teljesítményének értékelését korábbi teljesítményükhöz viszonyítva végzik a tanárok.

Szemponatok:

- Magatartás – viselkedés
- Motiválhatóság, feladattartás, figyelem, emlékezet

- Beszéd, kommunikációs készség
- Személyiségfejlődés, közösségi-, társas kapcsolatok
- Általános tájékozottság
- Szövegértés fejlődése, olvasás
- Matematikai, logikai képesség
- Külalak

Az értékelést megismeri a szülő, a tanuló, az osztályfőnök, egyes esetekben a Gyermejjóléti szolgálat képviselője és a gyógypedagógus.

6. Multikulturális tartalmak

Az intézmény pedagógiai programjában szerepel a roma nemzetiséghez kapcsolódó tartalmak beépülésének módja az egyes tantárgyakba.

7. A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

Pályaorientáció

Szaktárgyi és osztályfőnöki óra keretében meghatározottak a pályaorientációs feladatok (helyi tantervben rögzítve):

- szakmák, továbbtanulási lehetőségek tudatosítása
- városi pályaorientációs kiállításon, bemutatón vesznek részt 7-8. évfolyam tanulói;
- a pályaorientációs nap keretében helyi vállalkozások és üzemek meglátogatása, szakmák megismerése;
- a középfokú intézmények tájékoztatót tartanak az intézményben;
- Nevelési Tanácsadó programja
- utánkövetés.

Valamennyi program a szülők számára is nyitott annak érdekében, hogy együtt tájékozódjanak a kínákozó lehetőségekről.

Felelős: főigazgató, tagintézmény-igazgató, főigazgatóhelyettesek.

III. Elvárható eredmények

- Az integráció tartósan képes a különböző háttérrel és eltérő fejlettséggel rendelkező tanulók együttnevelésére.
- Az integrációs pedagógiai rendszer kiépülése párbeszédet alakít ki minden szülővel.
- Tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer épül ki.
- Nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Javulnak a kompetenciamérések eredményei.

- Csökken az iskolai hiányzások óraszám

IV. Intézményi önértékelés

Az intézmény az éves értékelésében rendszeresen vizsgálja és az előző tanév adataival összehasonlítja az alábbi adatokat:

- a lemorzsolódás kockázatának kitett tanulók aránya;
- iskolai magatartás-szorgalom-tanulmányi átlag,
- mulasztási mutatók,
- mérési eredmények,
- továbbtanulási mutatók,
- versenyeredmények,